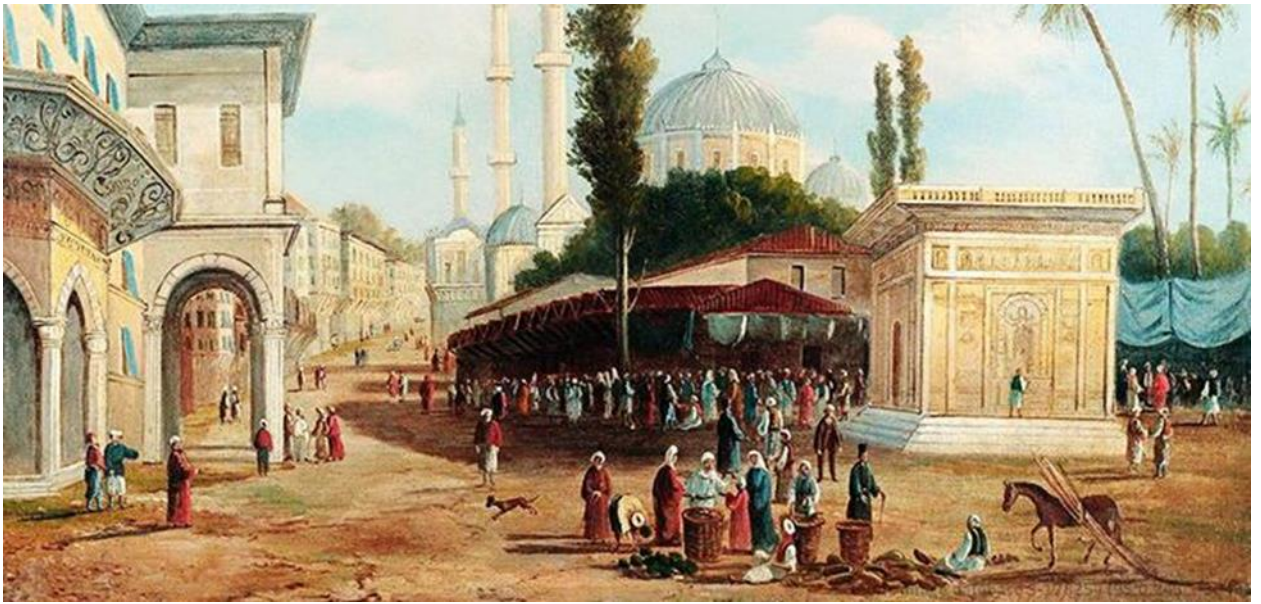

А.А. Солнишкіна

Соціальна політика та соціальний захист в мусульманському світі: історія та сучасні тенденції

2023

**Міністерство освіти і науки України
Дніпровський національний університет
імені Олеся Гончара**

А.А. Солнишкіна

**Соціальна політика та соціальний захист в мусульманському
світі: історія та сучасні тенденції**

*Науково-методичний посібник із практичними кейсами для вивчення дисциплін
«Соціальна політика», «Історія соціальної роботи», «Право соціального забезпечення та
соціальне страхування».*

*Ухвалено на вченій раді
протокол № 12
від 16 червня 2023 р.*

Дніпро

ДНУ

2023

УДК 316.334.3+364]:28](076)

С 60

**Видання підготовлено при фінансовій підтримці Програми дослідницьких грантів
Інституту Інтеграції знань (Грузія)**

Рецензенти:

Кандидатка соціологічних наук, доцент кафедри соціології, соціальної роботи, публічного управління та адміністрування факультету медичних технологій діагностики та реабілітації Гудзенко О.З.

Кандидатка соціологічних наук, доцентка кафедри політології та публічного управління факультету історії, політології та національної безпеки Волинського національного університету імені Лесі Українки Кузьменко О.М.

С60 Солнишкіна А.А. Соціальна політика та соціальний захист в мусульманському світі: історія та сучасні тенденції : наук.-метод. посібник із практичними кейсами для вивчення дисциплін «Соціальна політика», «Історія соціальної роботи», «Право соціального забезпечення та соціальне страхування» / А.А. Солнишкіна. Дніпро: ДНУ, 2023. 208 с. (українською та англійською мовами).

Висвітлено особливості програм, спрямованих на встановлення соціального добробуту, зниження рівня бідності та надання соціальних послуг вразливим категоріям населення. Розроблено практичні завдання для другого семестру дисципліни "Соціальна політика. Надані знання у сфері аналізу соціальних програм, проаналізовано актуальні особливості соціальної політики в ісламському світі, підготовлено навчальний матеріал для практичних занять у групах.

Науково-методичне видання

Аліна Анатоліївна Солнишкіна

**Соціальна політика та соціальний захист в мусульманському світі:
історія та сучасні тенденції**

- Ілюстрація Вакфа в Османській Імперії (Майстерня Живопису Фарука Гюнайера)

ЗМІСТ

Вступ	4
Практичне завдання № 1. Соціальна політика та освіта в арабських країнах.	7
Практичне завдання № 2. Практичний кейс. Соціальна політика та соціальний захист (на прикладі Єгипту)	11
Практичне завдання № 3. Соціальні ініціативи для Сталого розвитку	15
Практичне завдання № 4. Заняття за методикою «Перевернутий клас», орієнтоване на дискусію, щодо соціального захисту дітей в Туреччині.	17
Практичне завдання № 5. Соціальні аспекти розширення прав та можливостей жінок у Лівані: аналіз соціальних програм	19
Практичне завдання № 6. Креативний аналіз стратегій у соціальній сфері: приклад Об'єднаних Арабських Еміратів	21
Практичне завдання № 7. Соціальні проекти та соціальний захист жінок і дітей (досвід Об'єднаних Арабських Еміратів)	24
Практичне завдання № 8. Світові системи соціальної політики: переваги та недоліки	28
Практичне завдання № 9. Історія соціальної допомоги в Туреччині	30
Практичне завдання № 10. Особливості Закяту та його роль у подоланні бідності	33
Практичне завдання № 11. Особливості Вакфу, як Ісламського Інституту соціальної політики	37
Практичне завдання № 12. Соціальна робота в Казахстані.	42
Практичне завдання № 13. Соціальний захист в Лівані в рамках Всесвітньої Продовольчої Програми ООН	45
Практичне завдання № 14. Соціальна політика в Бахреїні	48
Практичне завдання № 15. Соціальна політика в Малайзії	51

Практичне завдання № 16. Соціальна робота в контексті Ісламської перспективи: теоретичні підходи	55
Практичне завдання № 17. Соціальний добробут та ісламська перспектива в Пакистані	59
Практичне завдання № 18. Напрямки соціальної політики в Афганістані	61
Практичне завдання № 19. Принципи "Фард Кіфая (<i>Fard Kifayah</i>)	64
Практичне завдання № 20. Соціальна робота з дітьми в Ємені	66
Практичне завдання № 21. Щастя, як інструмент соціальної політики в Об'єднаних Арабських Еміратах	68
Практичне завдання № 22. Індекс Ісламського добробуту (IWI)	71
Практичне завдання № 23. Негативний вплив корупції з точки зору ісламського світогляду	77
Практичне завдання № 24. Соціальна політика та люди з інвалідністю в Азербайджані	80
Практичне завдання № 25. Соціальна політика в Узбекистані	83
Практичне завдання № 26. Соціальна робота з дітьми та молоддю в Азербайджані	87
Практичне завдання № 27. Стратегічне планування в соціальній сфері в Киргизстані	91
Практичне завдання № 28. Соціальна допомога та соціальний захист для турецького та сирійського населення	94
Практичне завдання № 29. Розвиток громадянського суспільства в Мусульманському світі	97
Практичне завдання № 30. Громадянська освіта та громадянське суспільство з точки зору Ісламської перспективи	100
Висновки та рекомендації	104

ВСТУП

Основною метою збірки практичних завдань "Соціальна політика та соціальний захист в мусульманському світі: історія та сучасні тенденції" є висвітлення особливостей програм, спрямованих на встановлення соціального добробуту, зниження рівня бідності та надання соціальних послуг вразливим категоріям населення.

Основними завданнями навчального посібника є

- 1). розробити практичні завдання для другого семестру дисципліни "Соціальна політика", для практичних завдань із дисциплін «Історія соціальної роботи» та «Соціальне страхування та право соціального забезпечення».
- 2). дати знання у сфері аналізу соціальних програм;
- 3). проаналізувати актуальні особливості соціальної політики в ісламському світі;
- 4). підготувати навчальний матеріал для практичних занять у групах.

Практичні завдання у навчально-методичному посібнику "Соціальна політика та соціальний захист у сучасному мусульманському світі" складаються з аналітичних текстів наукових статей та методик розв'язання задач.

В ході роботи із матеріалами збірки розвиваються наступні компетенції за Освітньою програмою:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.
- Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.
- Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

Завдяки даній збірці завдань студенти мають знати основні історичні етапи соціального захисту та соціальної політики та вміти використовувати на практиці інструменти соціальної політики, знання в сфері соціальної політики, соціального страхування та соціального захисту, запроваджувати на практиці ефективні практики соціального фандрейзінгу, соціального підприємництва, розвитку економічної культури, здійснювати порівняльний аналіз переваг та недоліків соціальної моделей соціальної політики

Автором навчально-методичного посібника "Соціальна політика та соціальний захист у сучасному мусульманському світі" зібрано унікальні матеріали про історичну ретроспективу та сучасні реалії соціальної політики.

Аналітичні звіти міжнародних організацій, практичні кейси, наукові статті, соціальні програми та соціальні проекти пропонуються для вивчення, осмислення та аналізу в цій науковій праці.

Цей посібник є хрестоматією для вивчення специфіки соціальної політики в сучасному мусульманському світі. Тексти про історичні, соціальні, релігійні, культурні особливості соціальної політики та соціальної роботи в Ісламській перспективі зібрані у збірці методичних рекомендацій "Соціальна політика та соціальний захист у сучасному мусульманському світі".

Студенти матимуть змогу долучитися до практичної соціальної роботи та методів розробки соціальної політики і соціальних програм через наступні практичні заходи: стратегічне планування, стратегічний менеджмент соціальних програм, фандрейзинг та грантрайтинг, аналіз переваг та обмежень соціальних ініціатив.

У посібнику запропоновано практичні інструменти реалізації ефективних соціальних програм.

Автор цієї наукової праці звертає увагу на велику кількість вразливих категорій населення, таких як: інваліди, безробітні, біженці тощо та на особливості соціальної політики з ними.

Сім'я є важливим осередком у мусульманському суспільстві. Особливості соціальної роботи та соціального захисту жінок, дітей описані в цій збірці практичних завдань.

Ця наукова робота є успішною реалізацією ідеї підготовки навчального посібника для студентів кафедри соціології, соціальної роботи, публічного управління та адміністрування факультету медичних технологій діагностики та реабілітації (Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Україна).

Дана наукова праця дозволяє студентам розкрити основні аспекти та проблеми соціальної політики та соціального захисту вразливих категорій населення на Близькому Сході та в Центральній Азії.

Соціальна діяльність неприбуткових та благодійних організацій, описана в цьому посібнику.

Цінності соціальної політики та соціальної роботи, такі як: альтруїзм, співчуття, емпатія, надання благодійної допомоги та соціального захисту активно використовуються в практичній діяльності соціальних працівників.

Важливим і корисним буде порівняльний аналіз із системами в Європейській та Ісламській перспективах.

Робота над навчально-методичним посібником здійснена за підтримки Програми дослідницьких грантів Інституту інтеграції знань.

Автор цієї наукової праці дякує викладачам Інституту інтеграції знань за надані знання та практичні навички.

Матеріали посібника будуть корисними для науковців, викладачів соціально-гуманітарних дисциплін, дослідників ісламської перспективи, практичних соціальних працівників, фахівців у сфері соціальної політики, представників неурядових організацій.

Аліна Солнишкіна

кандидатка соціологічних наук, доцентка кафедри соціології, соціальної роботи, публічного управління і адміністрування факультету медичних технологій діагностики та реабілітації (Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Україна).

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 1.
СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА ОСВІТА В АРАБСЬКИХ КРАЇНАХ

Ознайомтеся з частиною наукової статті "Соціальна політика в арабському регіоні: слабка ефективність в поширенні та впливі", яка написана Мостафою Харуфі - колишнім радником з питань політики Регіонального офісу UNFPA в арабських країнах, та визначте ключові проблеми освіти і розробіть 4-5 ідей проєктів за допомогою методу "Світового кафе". Особливу увагу необхідно звернути на освіту жінок.

Схема проведення стратегічної сесії за допомогою методу Світового кафе:

1) Оберіть актуальну робочу групу:

- жіноча освіта;
- проблеми вищої освіти;
- професійний розвиток викладачів.

2). Визначити ключові проблеми у цих сферах.

3). Виокремити чинники, що гальмують розвиток освітньої сфери.

4). Розробити в групах проєктні пропозиції щодо покращення ситуації в освітній сфері.

Уривок із наукової статті (переклад тексту українською)

Якщо в арабському регіоні вдалося досягти прогресу у зменшенні гендерного розриву та збільшенні кількості жінок, які навчаються на всіх рівнях освіти, то ми помічаємо значні гендерні проблеми, пов'язані з тим, що дівчатка зіштовхуються з труднощами у доступі до освіти, а хлопчики - з відставанням у завершенні шкільної програми..

Наприклад, в арабських країнах 60 % дітей, які не відвідують школу, - це дівчатка. Конфлікти в багатьох країнах регіону, таких як Ірак, окуповані палестинські території, Судан, Лівія, Сирія та Ємен, мали серйозні наслідки для доступу до освіти, і перед освітою в цих країнах стоять такі завдання, як: відновлення інфраструктури шкіл на додаток до подолання нестачі кваліфікованих вчителів і несприятливого для навчання освітнього середовища.

У регіоні також спостерігається серйозний і відносно високий середній показник кількості учнів, які залишаються на другий рік. Там, де бюджети були скорочені, ці проблеми ускладнюються недостатніми фінансовими ресурсами.

Система освіти в цілому все ще зіштовхується з труднощами, особливо в плані досягнення високої якості освіти.

Навчальні програми потребують перегляду з метою усунення дискримінаційних зображень і стереотипів щодо жінок і дівчат у шкільних підручниках.

Слід заохочувати жінок до участі в науковій діяльності, пов'язуючи таким чином їхню освіту з потребами ринку праці.

Крім того, зниження якості освіти ще більше послабило здатність середнього класу очолювати рухи за соціальну справедливість.

Необхідно зазначити, що освіта в регіоні не включає громадянську освіту та освіту в галузі прав людини як основні ідеї розвитку справедливого суспільства.

Критична маса середнього класу має проблеми з перетворенням своїх мрій або розчарувань на порядок денний, заснований на правах людини.

До того ж, протягом останніх років якість і доступність державної освіти поступово знижуються, а державна школа часто асоціюється із неякісною підготовкою та переповненістю класів.

Школи, університети та професійно-технічні навчальні заклади випускають учнів та студентів, яким бракує навичок, необхідних для того, щоб бути конкурентоздатними на ринках праці.

Відсоток молодих людей, які не відвідують школу і не мають роботи, в арабських країнах є високим (60%).

Дипломи часто не визнаються на міжнародному рівні, що загострює проблеми міграції, особливо для високоосвічених молодих людей.

Поточні зусилля з реформування освіти в регіоні все ще зосереджені на кількісних змінах, таких як будівництво більшої кількості шкіл, впровадження комп'ютерів у класах і покращення результатів тестування з математики та природничих дисциплін.

Попри всю свою необхідність і важливість, цей акцент на "технічних" аспектах випускає з поля зору базовий людський компонент.

Якісна освіта вимагає належного врядування, а його в регіоні бракує як на рівні центральних органів влади, так і на рівні місцевих шкіл. Міністерства освіти відіграють дуже централізовану роль і продовжують домінувати авторитарні системи управління.

Нарешті, більшості міністерств бракує бачення, належного стратегічного планування, ефективних наглядових підрозділів та компетентних людських ресурсів.¹

Працюючи в несприятливих для прогресу умовах, лідери будь-яких нових ініціатив зіткнуться з безліччю бюрократичних перешкод, включаючи некомпетентних чиновників, багато з яких корумповані, чинять опір змінам або є незацікавленими.

Матеріали щодо застосування методології "Світового кафе" для проведення практичного завдання № 1.

"Світове кафе" можна модифікувати для задоволення різноманітних освітніх та тренерських потреб.

Специфіка контексту, кількість учасників, мета, місце проведення та інші обставини враховуються в унікальному запрошенні, дизайні та виборі запитань для кожного заходу, але наступні п'ять компонентів складають базову модель:

1) *Обстановка*: Створіть "особливе" середовище, найчастіше за зразком кафе, де люди відчують, що їх запрошують зробити свій внесок, тобто невеликі круглі столи, накриті скатертиною, багато паперу або паперової скатертини для фліпчарту, кольорові ручки. За кожним столом має бути 3-6 стільців. Невеликі розміри груп є дуже важливими.

2) *Привітання та вступне слово*: Ведучий починає зі слова привітання і знайомить учасників з процесом Світового кафе, задаючи контекст, пояснюючи етикет кафе і заохочуючи учасників до невимушеності.

3) *Раунди в малих групах*: Процес починається з першого з трьох двадцятихвилинних раундів розмови в малих групах, які сидять за столом. Наприкінці двадцятихвилинного раунду кожен член групи пересідає за інший стіл. Лише господар столу залишається, щоб привітати наступну групу і коротко розповісти їм про те, що відбулося під час попереднього раунду, використовуючи скатертини для фліпчарту як візуальне нагадування про попередню розмову.

¹ Mostafa Kharoufi (2015). Social Policies in the Arab Region A Weak Performance in Outreach and Impact. *Critique économique*, 33, 141-153.

4) *Запитання*: кожному раунду передують запитання, розроблені відповідно до конкретного контексту і бажаної мети сесії. Одні й ті самі запитання можуть використовуватися в кількох раундах, або ж вони можуть спиратися одне на одне, щоб сфокусувати розмову або спрямувати її в потрібному напрямку. Питання покладене в основу розмови, тому переконайтеся, що воно важливе для всіх учасників ²

5) *Підбиття підсумків*: Після роботи в малих групах (та/або між раундами, за бажанням) окремим учасникам пропонується поділитися своїми думками або іншими результатами розмови з рештою великої групи. Ці результати відображаються візуально в різний спосіб, найчастіше за допомогою графічних реєстраторів, розміщених у передній частині кімнати.

Об'єднуючи відкриття та ідеї малих груп, група отримує можливість побачити і пов'язати всю зібрану інформацію з ширшою перспективою. Можна виявити закономірності, і колективна мудрість стає видимою. Також можуть з'явитися можливості для реальних конкретних дій.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 1:

- 1). Mostafa Kharoufi (2015). Social Policies in the Arab Region A Weak Performance in Outreach and Impact. *Critique économique*, 33, 141-153.
- 2). World Café Retrieved 25. 10.2022 from <https://mspguide.org/2022/03/18/world-cafe/>

² World Café Retrieved 25.10.2022 from <https://mspguide.org/2022/03/18/world-cafe/>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 2.

ПРАКТИЧНИЙ KEYС. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ (НА ПРИКЛАДІ ЄГИПТУ)

Крок 1. Прочитайте два джерела, що стосуються соціальної політики та соціального захисту в Єгипті.

1). Розділ з дослідницького звіту "Нові напрямки соціальної політики в регіоні Близького Сходу та Північної Африки", авторами якого є Рана Джавад, Нора Абушаді, Хішам Айт Мансур, Адам Коутс, Нідхал Бенчейх, Зігрід Луп'єрі.

2). Стаття "Бюджет Такафул і Карама сягнув 25 мільярдів левів з 22 мільйонами бенефіціарів: Міністр соціальної солідарності" з журналу "Єгипет сьогодні".

Крок 2 Дайте відповіді на запитання та підготуйте аналітичне есе:

1). Напишіть 3-5 переваг і недоліків соціальних програм "Такафул" і "Карама" (Takaful and Karama).

2). Напишіть 2-3 відмінності між українською та єгипетською соціальною політикою.

Соціальна політика в Єгипті базується на універсальних субсидіях, соціальному забезпеченні на основі зайнятості та грошових виплатах.

Продовольчі субсидії покривають певну кількість основних товарів (цукор, олія, рис, чай) та єгипетський хліб Аїш Баладі (що становить понад 70% вартості продовольчих субсидій) через продуктивні картки домогосподарств.

Водночас субсидії на паливо, газ, воду та електроенергію становлять понад 63% загальних державних витрат на субсидії (Центральний банк Єгипту, 2016).³

Енергетичні субсидії, як правило, є регресивними і надаються переважно групам із середнім та вищим рівнем доходу, які мають доступ до інфраструктури та автомобілів.

³ Rana Jawad, Nora Aboushady, Hicham Ait Mansour, Adam Coutts, Nidhal Bencheikh, Sigrid Lupieri (2018) *New Directions in Social Policy in the MENA Region*. UNRISD project. 5-14 -62 p.

У квітні 2015 року Міністерство соціальної солідарності запустило дві програми адресних грошових виплат: "Такафул" і "Карама" (Takaful and Karama).

Такафул «Takaful» (солідарність) - це програма умовних грошових виплат, яка надає фінансову підтримку малозабезпеченим сім'ям з дітьми шкільного віку (до 18 років), для забезпечення дітей медичним обслуговуванням та освітою.

Малозабезпечені сім'ї з максимум трьома дітьми отримують до 350 шведських крон (еквівалент 20 доларів США в поточних цінах) на місяць за умови, що діти відвідують школу на рівні 80%, для матерів і дітей віком до 6 років обов'язковим є проходження медичних оглядів, а також відвідують заняття з дієтичного харчування (Данні Світового Банку).

Програма "Такафул" *«Takaful»* відрізняється від старої системи "освітніх стипендій" тим, що її можна поновлювати на трирічній основі (на основі результатів моніторингу та оцінки), тоді як освітній грант діє протягом усього періоду навчання з незначним подальшим контролем, а отже, забезпечує слабку мотивацію для дітей відвідувати школу або закінчувати її.

Друга програма, "Карама" *«Karama»* ("Гідність"), надає допомогу в розмірі 250 грошових одиниць (еквівалент 14 доларів США) на місяць людям похилого віку та людям з інвалідністю, які не можуть працювати.

Програма замінює стару систему солідарних виплат/пенсій, яка не враховувала працездатність бенефіціарів.

У співпраці з Міністерством планування та адміністративного розвитку Міністерство соціальної солідарності працює над розробкою єдиного національного реєстру для відстеження всіх видів допомоги, отриманих домогосподарствами від різних державних органів, та їх реєстрації на нещодавно запроваджених смарт-картах.

Програми "Такафул" і "Карама" (Takaful and Karama) охопили 1,5 мільйона бідних сімей (близько 5,5 мільйона осіб) у шести губернаторствах Верхнього Єгипту: Асьют, Сога , Луксор, Кена, Асуан і Гіза.

Найближчим часом програмою будуть охоплені провінції Ель-Мінья і Бені-Суейф, а у довгостроковій перспективі - Аль-Файюм.

Каїр і північні провінції Єгипту будуть обслуговуватися на основі досліджень нерівностей та проявів бідності.

Нарешті, в державних школах було запущено програму шкільного харчування, починаючи з найбільш бідних регіонів, які розташовані переважно у Верхньому Єгипті.

У вересні 2022 року міністр соціальної солідарності Нівіне ель-Каббаг заявив, що бюджет програми грошових виплат "Такафул" і "Карама" сягнув 25 мільярдів єгипетських фунтів, а її бенефіціарами стали 22 мільйони осіб.

1,5 мільйона сімей були включені в програму, а виняткова допомога була виплачена близько 8 мільйонам сімей протягом шести місяців.

Програма "Такафул і Карама" надають умовну підтримку для доходів сім'ї.⁴

Вони спрямовані на збільшення споживання харчових продуктів, зниження рівня бідності та заохочуючи сім'ї утримувати дітей у школі та надаючи їм необхідну медичну допомогу.

Програма є обумовленою критеріями, тобто домогосподарства отримують щомісячний трансферт у розмірі 325 леїв за умови, що вони відповідають певним чітко визначеним вимогам.

До них належать: всі діти домогосподарства повинні бути у віці 6-18 років і відвідувати школу щонайменше на 80 відсотків, чотири рази на рік відвідувати поліклініки для матерів і дітей віком до 6 років, де ведеться моніторинг росту дитини, а також відвідувати заняття з підвищення обізнаності про харчування.

Заняття сприяють покращенню практики вигодовування дітей, регулярній імунізації, а також допологовому та післяпологовому оглядам за жінками. Домогосподарства отримують додаткову підтримку на кожну дитину віком від 0 до 6 років (60 лей), учня початкової школи (80 лей), учня підготовчої школи (100 лей) та учня середньої школи (140 лей).

Приватний бізнес робить свій внесок у подолання бідності та розвиток людського потенціалу через діяльність у сфері корпоративної соціальної відповідальності.

Окрім неурядових та релігійних організацій, приватний сектор є ключовим гравцем у забезпеченні охорони здоров'я та освіти в Єгипті.

На сьогоднішній день понад 2000 лікарень перебувають під управлінням приватного сектору, неурядових і благодійних організацій, на відміну від лише 500 державних лікарень по всьому Єгипту.

⁴ Takaful and Karama budget hits LE 25B with 22M beneficiaries: Minister of Social Solidarity (2022) *Egypt today*, 13-th. September. Retrieved 20.11.2022 from <https://www.egypttoday.com/Article/1/119115/Takaful-and-Karama-budget-hits-LE-25B-with-22M-beneficiaries>

Приватні клініки, аптеки та приватні медичні страхові компанії також займають велику частку на ринку медичних послуг.

Система освіти в Єгипті є найбільшою за обсягами в арабському регіоні, складається з більш ніж 50 000 шкіл, 19 мільйонів учнів і 500 000 викладачів (Дані Міністерства освіти на 2015).

Значна частина приватних шкіл є фінансово і соціально ексклюзивними, та обслуговує лише політичну та економічну еліту (Дані Економічної і соціальної комісії для Західної Азії, 2015).

Однак організації громадянського суспільства відіграють важливу роль у розширенні доступу до освіти.

Яскравим прикладом є громадські школи, які надають індивідуальну освіту в майже 5 000 закладах для більш ніж 106 000 дітей - переважно для дівчаток, які живуть у бідних громадах і не охоплені формальною освітою.

Громадські школи знаходяться під наглядом Міністерства освіти та ЮНІСЕФ.

В доповнення до класичної системи, функціонують іноземні заклади з еквівалентними сертифікатами про середню освіту надаються приватними школами.

Приватні навчальні заклади також включають релігійні школи, такі як ісламські або християнські школи (останні, однак, відкриті для дітей з різним походженням).

Освіта, що надається державним університетом Аль-Азгар, базується на тих самих загальних навчальних програмах, але пропонує додаткове релігійне навчання.

На теперішній момент вища освіта включає 23 державні університети, в яких навчається понад 1,6 мільйона студентів, а також 19 приватних університетів, в яких навчається понад 800 000 студентів.

За винятком комунальних шкіл, всі інші навчальні заклади є комерційними.

Деякі неурядові організації використовують прибуток від освітніх послуг для фінансування благодійності та інших видів діяльності.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 2:

- 1). Rana Jawad, Nora Aboushady, Hicham Ait Mansour, Adam Coutts, Nidhal Bencheikh, Sigrid Lupieri (2018) *New Directions in Social Policy in the MENA Region*. UNRISD project. 5-14 -62 p.
- 2). Takaful and Karama budget hits LE 25B with 22M beneficiaries: Minister of Social Solidarity (2022) *Egypt today*, 13-th. September. Retrieved 20.11.2022 from <https://www.egypttoday.com/Article/1/119115/Takaful-and-Karama-budget-hits-LE-25B-with-22M-beneficiaries>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 3.
СОЦІАЛЬНІ ІНІЦІАТИВИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Пропоную розділитися на 4 робочі експертні групи.

У мене є пропозиція прочитати разом кейси з аналітичної книги "Нерівність в арабському регіоні: Бомба уповільненої дії".

Підготуйте соціальну ініціативу до свого кейса і презентуйте її нашій аудиторії за допомогою технології PechaKucha - 20 слайдів за 20 секунд.

Підготуємо соціальну ініціативу за такою схемою:

- 1. Назва та основні ідеї.**
- 2. Інноваційні методи розв'язання проблеми.**
- 3. Результати реалізації.**

Поясніть, як ваша ініціатива може мінімізувати соціальні нерівність та несправедливість для вразливих категорій.

Кейс № 1.

Інвалідність зростає з віком, і в країнах з більшою часткою людей старше 65 років, таких як Марокко, Оман та Ємен, рівень інвалідності становить близько 37%.

Ці групи також мають обмежений просторовий доступ і доступ до технологій, особливо до електронних послуг, що означає, що вони перебувають у більш несприятливому становищі, ніж інші групи в тій самій країні.⁵

Кейс № 2

На мігрантів також впливають перехресні форми нерівності. Арабський регіон приймає понад 41,4 мільйона мігрантів і біженців.

У більшості арабських країн мігранти не мають доступу до систем соціального захисту і не можуть робити внески до програм соціального страхування.

⁵ Inequality in the Arab Region: A Ticking Time Bomb (2022). ESCWA. 104 p.

Retrieved 25.11.2022 from: <https://reliefweb.int/report/lebanon/inequality-arab-region-ticking-time-bomb-enar>

Як наслідок, велика кількість мігрантів не мають пенсійного забезпечення або медичного страхування в старості, а також піддаються підвищеному ризику нестабільності доходів і погіршення здоров'я.

Ці фактори вразливості сприяють зростанню багатомірної нерівності.

Кейс № 3.

Нерівність можливостей у доступі до освіти визначається також гендерним та географічним розподілом.

Арабські дівчатка втричі частіше не відвідують школу, ніж хлопчики.

Мало того, частка молодих жінок, які не навчаються, не працюють і не проходять професійну підготовку, становить 73% в Ємені, 49,5% в Єгипті та 32,2% в Йорданії.

У Ємені ймовірність відвідування середньої школи для єменських дівчат з бідних неписьменних сімей, які проживають у сільській місцевості, становить лише 4%, порівняно з 99% для багатших дівчат, які проживають у містах.

Аналогічно, ймовірність навчання в університеті в Єгипті для молодих людей з найпривілейованіших верств населення становить 97%, тоді як для молодих людей з найуразливіших верств населення - лише 9%.

Ці дані свідчать про те, що високий ступінь нерівності можливостей у сфері освіти в регіоні значною мірою зумовлений сімейними обставинами, зокрема доходами батьків, рівнем освіти та характеристиками громади.

Кейс № 4.

Безробіття серед молоді (люди у віці 15-24 років) є найбільш значущою соціально-економічною проблемою, з якою стикається арабський регіон.

За останні 25 років рівень безробіття серед молоді в регіоні був найвищим у світі, оцінюючись у 26% порівняно з середнім світовим показником у 12,8%.

Рівень безробіття серед молоді в регіоні в 3,8 рази перевищує загальний рівень безробіття.

За оцінками, 85% молодих людей в працездатному віці, зайняті в неформальному секторі.

Арабський регіон також характеризується найбільшими у світі гендерними розривами в участі в робочій силі та зайнятості.

У віковій групі 15-24 років чисельність жіночої робочої сили на 80 відсотків менша, ніж чоловічої.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 3:

- 1). Inequality in the Arab Region: A Ticking Time Bomb (2022). ESCWA. 104 p.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 4:
ЗАНЯТТЯ ЗА МЕТОДИКОЮ «ПЕРЕВЕРНУТИЙ КЛАС», ОРІЄНТОВАНЕ НА
ДИСКУСІЮ, ЩОДО СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДІТЕЙ У ТУРЕЧЧИНІ

Прочитайте вдома інформацію зі Звіту ЮНІСЕФ про гуманітарну ситуацію в Туреччині № 43 (липень 2021 - вересень 2021) і дайте відповіді на наступні запитання:

- 1). Розкажіть про актуальні напрямки соціальної роботи та соціального захисту дітей в Туреччині.
- 2). Напишіть 4-5 пропозицій щодо соціальних та психологічних послуг для дітей з сімей біженців.
- 3). Підготуйте 3 запитання для соціальних працівників, які брали участь у реалізації цих ініціатив.

1). У серпні 2021 року було розпочато програму "Діти в безпеці" для підтримки заходів, запланованих у рамках Регіонального плану з питань біженців та стійкості у відповідь на сирійську кризу в Туреччині.

Програма підтримує розширення та посилення послуг із захисту для кращого виявлення та реагування на найскладніші і постійні ризики і порушення у сфері захисту дітей серед дівчаток і хлопчиків-біженців, а також вразливих дітей з громад, що приймають біженців.

У рамках програми було створено п'ять додаткових спеціалізованих груп із захисту дітей у п'яти провінціях з великою кількістю біженців: Шанліурфа, Газіантеп, Хатай, Стамбул та Ізмір.

Протягом звітнього періоду 193 684 особи, у тому числі 134 234 дитини, скористалися низкою послуг із захисту, які надавала мережа з понад 80 дружніх до дітей та підлітків просторів і центрів соціальних послуг, що підтримуються ЮНІСЕФ, по всій Туреччині.

ЮНІСЕФ та партнери оцінили 75 611 дітей на предмет потреб у захисті, з яких 35 610 дітей були направлені до спеціалізованих державних та неурядових служб.

Незважаючи на продовження заходів ізоляції під час пандемії, аутріч-команди партнерів продовжували відвідувати домогосподарства та надавати обмежену кількість

індивідуальних послуг дітям і сім'ям з високим рівнем ризику, а також забезпечували дистанційний супровід і перенаправлення до послуг для дітей з середнім і низьким рівнем ризику.

У рамках реагування соціальних служб ЮНІСЕФ надав екстрену грошову допомогу, а також перенаправлення на довгострокову спеціалізовану підтримку 14 015 особам, з яких 8 454 - діти.⁶

2). Завдяки низці стратегічних інформаційно-просвітницьких заходів, проведених неурядовими організаціями-партнерами ASAM і Турецьким Червоним Півмісяцем, а також Міністерством молоді та спорту, 90 689 дітей отримали підтримку з кейс-менеджменту для вступу до школи, тоді як 44 385 дітей були визначені як такі, що не відвідують школу, і потребують подальшої підтримки в рамках цих заходів.

У рамках Програми підтримки вступу до школи з ASAM 24 618 дітей були залучені до отримання відповідних можливостей формальної та неформальної освіти, що відповідають їхньому віку.

На сьогодні 5 739 дітей-біженців, які не відвідують школу, були зараховані до Програми прискореного навчання, а 4 174 дитини-біженці - до сертифікованих курсів турецької мови, організованих Міністерством молоді та спорту.

Крім того, 6 362 дітей-біженців із вразливих сімей скористалися програмою допомоги у виконанні домашніх завдань, яку здійснюють партнерська НУО АСРУ, і муніципалітет міста Кіліс.

3). З початку 2021 року загалом 22 924 особи, зокрема 11 010 дітей, у районах Кіріхан, Алтинезю, Ант'ак'я, Рейханли та Яйладаги провінції Хатай отримали грошову допомогу в рамках зимової програми ЮНІСЕФ 2020/21, що реалізується у партнерстві з районними Фондами соціальної допомоги та солідарності і спрямована на вразливі домогосподарства сирійських біженців та для громад, які приймають людей, які постраждали від війни.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 4:

1). *UNICEF Turkey Humanitarian Situation Report No. 43. Reporting Period: 1 July 2021 to 30 September 2021.* 11 p.

⁶ *UNICEF Turkey Humanitarian Situation Report No. 43. Reporting Period: 1 July 2021 to 30 September 2021.* 11 p.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 5.
СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗШИРЕННЯ ПРАВ І МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК У
ЛІВАНІ: АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНИХ ПРОГРАМ

Ознайомтеся з інформацією щодо розширення прав і можливостей жінок та зміцнення місцевих громад у Лівані.

Зробіть аналіз цієї програми за допомогою SWOT-аналізу (сильні та слабкі сторони, можливості та загрози).

<p>Сильні сторони програми</p> <p>1).</p> <p>2).</p> <p>3).</p> <p>4).</p> <p>5).</p>	<p>Слабкі сторони програми</p> <p>1).</p> <p>2).</p> <p>3).</p> <p>4).</p> <p>5).</p>
<p>Можливості програми</p> <p>1).</p> <p>2).</p> <p>3).</p> <p>4).</p> <p>5</p>	<p>Загрози</p> <p>1).</p> <p>2).</p> <p>3).</p> <p>4).</p> <p>5</p>

Програма Ajjalouna з розширення прав і можливостей жінок надала можливість для 60 ліванських жінок з низьким рівнем доходу пройти навчання з метою отримання навичок працевлаштування та підприємництва, які допоможуть їм знайти роботу.

Наші семінари дають можливість жінкам у віці від 18 до 50 років пройти навчання та набути навичок у сфері, що їх цікавить, щоб підтримати їх у пошуках роботи, зробити внесок у дохід своєї сім'ї та отримати відчуття особистої свободи та фінансової незалежності.

Майстер-класи та семінари з практичної підготовки включають такі напрямки:

- Кулінарія.
- Косметологія
- Комп'ютерні навички.
- Догляд за людьми похилого віку.
- Помічниця медсестри.

Всі прибутки відділу з розширення прав і можливостей жінок та пов'язаної з ним діяльності йдуть на підтримку вдів, а також на наші медичні послуги та охорону здоров'я.

У рамках зусиль та проєктів Програми Ajialouna з розширення прав і можливостей жінок, у 2008 році " Ajialouna " відкрила кухню під керівництвом жінок, "Coeur De Miel" («Серце із меду»), що базується в будівлі штаб-квартири організації "Ajialouna" в Бейруті.⁷

На теперішній час на кухні "Coeur de Miel" працюють 18 вдів і жінок з малозабезпечених сімей під керівництвом шеф-кухаря.

Жінки проходять навчання та відвідують семінари, пов'язані з безпекою харчових продуктів, а також мають можливість завершити навчання в рамках загальної програми розширення прав і можливостей жінок в організації "Ajialouna".

Кухня Coeur de Miel («Серце із меду») дотримується та впроваджує стандарти якості виробництва та виконує замовлення на кейтеринг шість днів на тиждень.

Наша динамічна виробнича зона в приміщенні організації «Ajialouna» пропонує щоденне харчування та кейтеринг-меню зі смачних і традиційних ліванських страв, страв міжнародної кухні та вибір вишуканих десертів, якими можна насолоджуватися з будь-якого приводу.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 5:

- 1). Women empowerment. Retrieved 30.11.2022 from <https://ajialouna.org/women-empowerment/>

⁷ Women empowerment. Retrieved 30.11.2022 from <https://ajialouna.org/women-empowerment/>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 6.
КРЕАТИВНИЙ АНАЛІЗ СТРАТЕГІЙ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ: ПРИКЛАД
ОБ'ЄДНАНИХ АРАБСЬКИХ ЕМІРАТІВ

Ознайомтеся зі Стратегією Абу-Дабі для рішучих людей на 2020-2024 роки та проведіть аналіз за допомогою методу "Шість капелюхів мислення" Едварда де Боно.

Білий капелюх: аналітичне, об'єктивне мислення, з акцентом на фактах і доцільності. Білий Капелюх має чисту перспективу, не затьмарену емоціями чи суб'єктивністю.

Яка інформація зі Стратегії Абу-Дабі була для вас абсолютно новою?

Червоний капелюх: емоційне мислення, суб'єктивні відчуття, сприйняття та думки.

Які емоції та почуття ви відчули після прочитання цього документа? Розкажіть про позитивні та негативні емоції.

3. Чорний капелюх: критичний, скептичний, зосереджений на ризиках та ідентифікації проблем.

Які обмеження та перешкоди має Стратегія Абу-Дабі для людей з інвалідністю, людей з особливими потребами, які в документах Об'єднаних Арабських Еміратів визначають як People of Determination (POD).

Які пункти, на вашу особисту думку, є нереальними?

4. Жовтий капелюх: оптимістичний, спекулятивний, найкращий сценарій.

Які позитивні цінності та ідеї несе в собі цей соціально орієнтований документ?

5. Зелений капелюх: креативне, асоціативне мислення, нові ідеї, мозковий штурм, нестандартні рішення.⁸

Які ідеї цієї стратегії вам найбільше подобаються?

Які принципи ви хотіли б реалізувати у вашій країні?

6. Блакитний капелюх: структуроване мислення, високий рівень оцінки ситуації.

Які цілі цієї Стратегії є реалістичними для вашої країни? Які проекти ми можемо реалізувати в українських реаліях?

⁸ Chris Adams. *What is the Six Thinking Hats model?* Retrieved 1.12.2022 from <https://www.modernanalyst.com/Careers/InterviewQuestions/tabid/128/ID/3197/What-is-the-Six-Thinking-Hats-model.aspx>

Стратегія Абу-Дабі для «Людей Детермінації» "People of Determination" (POD)

"People of Determination" (POD) - це термін, який використовується в галузі клінічної діагностики та функціонального розвитку для опису людей, які потребують допомоги через інвалідність, яка обмежує їхні інтелектуальні та/або фізичні можливості.

Стратегічні цілі

Підтримувати "People of Determination" (POD) та їхні сім'ї за допомогою інтегрованої системи, яка пропонує високоякісні послуги, що забезпечують їхній повноцінний внесок у суспільство разом з участю приватного та неурядового секторів.

Створити інклюзивне середовище для забезпечення рівного та вдосконаленого доступу людей з інвалідністю до прав, можливостей та послуг на всіх етапах життя.

Розбудовувати культуру громади, засновану на правозахисній перспективі інвалідності.

Реалізація 30 ініціатив, заплановані до 2024 року.

Ініціативи у сфері охорони здоров'я та реабілітації:

1. Розробка єдиної, комплексної та інтегрованої системи оцінювання "People of Determination" (POD);

2. Програма раннього втручання;

3. Програма допоміжних технологій та спеціальних можливостей.

Ініціативи освітнього компонента:

4. Модель інклюзивної освіти в Абу-Дабі;

Ініціативи у сфері зайнятості:

5. Інклюзивна політика зайнятості;

6. Програма інклюзивної зайнятості;

Ініціативи у сфері соціальної допомоги:

7. Переглянути та узгодити місцеву систему класифікації інвалідності з Єдиною національною класифікацією інвалідності в ОАЕ;

8. Цільова кампанія з підвищення обізнаності громадськості щодо поглядів на інвалідність, заснована на правах людини;

9. Комплексна схема підтримки для сімей "People of Determination" (POD) та осіб, які здійснюють догляд за людьми з інвалідністю;

10. Інтегрована система кейс-менеджменту;

11. Сервісний офіцер по наданню соціальних послуг для людей з інвалідністю;

12. База даних людей з інвалідністю в Абу-Дабі;

Ініціативи компонентів універсального доступу:

13. Універсальний доступ до міського архітектурного середовища, транспортних послуг та житла;

14. Загальний доступ до електронних та інтелектуальних систем, послуг та інформації;

15. Універсальний доступ до інклюзивних спортивних програм;

16. Загальний доступ до інклюзивних культурних, розважальних та туристичних програм;

17. Інклюзивний досвід авіаперевезень;

18. Інклюзивний досвід морських подорожей;⁹

Допоміжні компоненти ініціатив:

19. План управління змінами;

20. Створення інтегрованої системи догляду за "People of Determination" (POD) та їхніми сім'ями;

21. Перегляд законодавчої бази, яка впливає на життєдіяльність людей з інвалідністю у різних сферах та секторах;

22. Система оцінки та моніторингу стратегії щодо людей з інвалідністю;

23. Співпраця з міжнародними організаціями;

24. Управління сектором роботи із POD;

25. Планування та розвиток людського капіталу в усіх секторах;

26. Активізація ролі третього сектору в підтримці людей з інвалідністю;

27. Схема соціального захисту для "People of Determination" (POD);

28. Нагороди за досягнення "People of Determination" (POD);

29. Програми досліджень, розробок та інновацій для людей з інвалідністю;

30. Схеми сталого фінансування програм та послуг людей з інвалідністю.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 6:

- 1). Chris Adams. *What is the Six Thinking Hats model?* Retrieved 1.12.2022 from <https://www.modernanalyst.com/Careers/InterviewQuestions/tabid/128/ID/3197/What-is-the-Six-Thinking-Hats-model.aspx>

⁹ *We are one. Abu Dhabi Strategy for People of Determination 2020-2024.* Department of Community Development. 15 p. Retrieved from 1.12.2022 from <https://www.addcd.gov.ae/-/media/Project/DCD/DCD-v2/POD-Booklet/Abu-Dhabi-Strategy-for-POD-Booklet---English.pdf>

2). *We are one. Abu Dhabi Strategy for People of Determination 2020-2024*. Department of Community Development. 15 p. Retrieved from 1.12.2022 from <https://www.addcd.gov.ae/-/media/Project/DCD/DCD-v2/POD-Booklet/Abu-Dhabi-Strategy-for-POD-Booklet---English.pdf>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 7.

СОЦІАЛЬНІ ПРОЕКТИ ТА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ЖІНОК І ДІТЕЙ (ДОСВІД ОБ'ЄДНАНИХ АРАБСЬКИХ ЕМІРАТІВ)

Ознайомтеся з інформацією про діяльність Дубайського фонду для жінок і дітей та попрацюйте з цим матеріалом за допомогою методу SCAMPER.

Чи можемо ми впровадити досвід цієї організації в нашій країні?

Що ми можемо взяти до уваги та реалізувати в наших реаліях?

Що ми можемо змінити, щоб залучити практичний досвід ОАЕ в нашій країні?

Дубайський фонд для жінок та дітей.

Працюючи з 2007 року, Дубайський фонд допомоги жінкам і дітям є першим неліцензованим притулком для жінок і дітей та однією з найбільш процвітаючих благодійних організацій для дітей у Дубаї.

DFWAC піклується про жертв жорстокого поводження з дітьми та торгівлі людьми. Будь-хто з мешканців міста Дубаї може долучитися до їхньої справи, зробивши пожертву або ставши волонтером організації.

ПРОГРАМА ДОГЛЯДУ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ DFWAC

DFWAC пропонує програму реабілітації для дітей, які зазнали будь-якої форми насильства.

Програми охоплюють допомогу наступним категоріям:

1. Дітям, які не потребують психіатричної госпіталізації;
2. Тим, хто не має інфекційних захворювань;
3. Хлопці віком до 12 років;

DFWAC була заснована у 2007 році для надання негайної допомоги жінкам і дітям, які постраждали від насильства та торгівлі людьми в Об'єднаних Арабських Еміратах. Організація діє відповідно до міжнародних стандартів прав людини і прагне перетворити Дубай на місто, вільне від насильства.

Її Високоповажність Афра Аль - Басті, генеральна директорка DFWAC, каже:

"Ми в Дубайській фонду допомоги жінкам і дітям намагаємося бути схожими на Дубаї, любити життя і приймати його".

Будучи першим у своєму роді притулком в ОАЕ для жінок і дітей, DFWAC отримав підтримку і довіру громадськості завдяки своїй самовідданій роботі протягом багатьох років.

У 2018 році фонд підтримав жертв 1027 унікальних випадків. Це лише невелика частина послуг, які старанно надає DFWAC.

Фонд надає широкий спектр послуг.

ПРИТУЛОК

Притулок у DFWAC можуть отримати будь-які термінові випадки, передані Фонду офіційними установами ОАЕ, а також особи, що перебувають у безпосередній небезпеці. Послуги притулку включають тимчасове, але безпечне проживання. Фонд також піклується про щоденні базові потреби, такі як їжа, одяг і ліки.

ПОСЛУГИ ДЛЯ ЗОВНІШНІХ КЛІЄНТІВ

Зовнішні клієнти - це особи, які не потребують притулку, але мають право на отримання інших видів допомоги з боку DFWAC.

СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ

Соціальні служби DFWAC проводять ретельне вивчення кожного випадку.

Це передбачає спілкування з членами сім'ї, щоб вони були в курсі, коли справа доходить до пошуку рішень для клієнта.

DFWAC також спілкується з різними відомствами в ОАЕ і навіть за кордоном, якщо це необхідно. ¹⁰

ПСИХОЛОГІЧНІ ПОСЛУГИ

Якщо у клієнта розвиваються симптоми психічного захворювання, він може записатися на терапію в психіатричне відділення DFWAC.

Вони можуть отримати індивідуальні сеанси, групові сеанси або вибрати сімейну терапію та ігротерапію. Фонд також з'єднає їх з відповідними групами підтримки.

ЮРИДИЧНІ ПОСЛУГИ

Маючи постійного юридичного радника, фонд надає широкий спектр юридичних послуг своїм клієнтам.

До них відносяться:

- поради щодо того, як спілкуватися з місцевими юридичними органами;
- юридична освіта та інформування клієнтів про їхні юридичні права;
- інструкції щодо юридичних процедур ведення випадку.

МЕДИЧНІ

¹⁰ *The complete guide to Dubai Foundation for Women and Children*. Retrieved 2.12.2022 from / <https://www.bayut.com/mybayut/dubai-foundation-women-children/#DFWAC-History>

Крім того, клієнти фонду можуть отримати всі види медичних послуг. Організація надає ці послуги безплатно у партнерстві з Дубайським управлінням охорони здоров'я.

ВІДПОЧИНОК

DFWAC також проводить кілька конструктивних заходів у своїх приміщеннях і за їх межами. Метою цих розважальних заходів є розвиток соціальних аспектів особистості клієнта під час його реабілітації. Заходи включають святкування важливих календарних подій, таких як Міжнародний жіночий день, Міжнародний день щастя та Національний день.

МЕДИЧНІ

Крім того, клієнти фонду можуть отримати всі види медичних послуг. Організація надає ці послуги безкоштовно у партнерстві з Дубайським управлінням охорони здоров'я.

ВІДПОЧИНОК

DFWAC також проводить заходи у своїх приміщеннях і за їх межами. Метою цих розважальних заходів є розвиток соціальних аспектів особистості клієнта під час його реабілітації. Заходи включають святкування важливих календарних подій, таких як Міжнародний жіночий день, Міжнародний день щастя та Національний день.

ОСВІТА

Однією з головних послуг фонду є сприяння навчанню осіб, які отримують допомогу.

DFWAC пропонує клієнтам можливості навчання в школах, університетах та інших інститутах за допомогою відповідних органів влади. Фонд сам надає можливості для навчання на курсах з науки, культури, мов, технологій тощо.

ЛІНІЯ ДОПОМОГИ

Будь-хто, хто проживає в ОАЕ, може зателефонувати на гарячу лінію DFWAC (800-111) у будь-який час доби, щоб отримати термінову допомогу, консультацію, дізнатися більше про організацію або отримати загальну інформацію про протидію насильства щодо жінок і дітей.

Фонд робить акцент на професіоналізмі та оперативності в роботі своєї гарячої лінії, щоб якомога більша кількість людей могла скористатися послугою.

Співробітники кол-центру Фонду проходять фундаментальну і практичну підготовки, щоб обробляти всі типи дзвінків і приймати найкращі рішення щодо статусу клієнта. Всі дзвінки залишаються конфіденційними і ніколи не записуються.

Методика SCAMPER

Що таке методика SCAMPER?

Креативне мислення та розв'язання проблем є невіддільними частинами навчального процесу, щоб перетворити ідеї на інновації та розкрити творчий потенціал. Успішним методом для розвитку креативного мислення є методика SCAMPER.

Назва SCAMPER є аббревіатурою від:

- (S) Замінити,
- (C) Комбінувати,
- (A) Адаптувати,
- (M) Модифікувати,
- (P) Використовувати по-іншому,
- (E) Усунути і
- (R) Повернути.¹¹

Ці ключові слова представляють необхідні питання, що розглядаються під час зустрічі творчого мислення.

Як використовувати техніку SCAMPER?

Техніка SCAMPER має на меті надати сім різних підходів до мислення для пошуку інноваційних ідей та рішень.

Заміна

Під час цієї частини дискусії учасники зосереджуються на прийнятті рішень щодо заміни однієї частини процесу іншою. Техніка заміщення, як правило, надає альтернативні рішення для осіб, які приймають рішення, щоб вони могли вибрати різні варіанти для досягнення кінцевого результату.

Комбінування

Комбінований метод аналізує можливість об'єднання двох або більше ідей, етапів процесу або продукту в один більш ефективний результат.

Адаптація

Адаптувати – це провести мозковий штурм, який має на меті скоригувати або доопрацювати ідеї для отримання кращого результату.

Модифікувати, зменшити або збільшити

Модифікована техніка означає зміну процесу таким чином, щоб розкрити більш інноваційні можливості або розв'язувати проблеми.

¹¹ SCAMPER Technique for Creative Thinkers / Retrieved 2.12.2022 from <https://www.teacheracademy.eu/blog/scamper-technique-for-creative-thinkers/>

Використовувати по-іншому

Цей метод стосується того, як використати речі або процеси з іншою метою або як використати наявний матеріал для розв'язання проблем.

Усунути або вдосконалити

Як випливає з назви, ця техніка спрямована на визначення частин процесу, які можна усунути, щоб покращити процес.

Повернути

Нарешті, техніка реверсу або перестановки має на меті дослідити інноваційний потенціал при зміні порядку процесу.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 7

1). *The complete guide to Dubai Foundation for Women and Children*. Retrieved 2.12.2022 from / <https://www.bayut.com/mybayut/dubai-foundation-women-children/#DFWAC-History>

2). *SCAMPER Technique for Creative Thinkers* / Retrieved 2.12.2022 from <https://www.teacheracademy.eu/blog/scamper-technique-for-creative-thinkers/>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 8. СВІТОВІ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Прочитайте пояснення та інтерпретації щодо моделей соціальної політики та соціального захисту і випишіть по 5 переваг та по 5 недоліків кожної з них.

I. Модель Бісмарка, яка започаткована Отто фон Бісмарком, німецьким канцлером, який створив одну з перших сучасних інституційних систем соціального захисту в 1890 році перед обличчям кількості робітників, яка постійно зростала і профспілкової боротьби в промисловому секторі.

Ця модель була орієнтована на працівників і ґрунтувалася на внесках, страхових принципах, на спільній участі найманих працівників і роботодавців в трудовому процесі. Вона також закріплює та регламентує те, що називають професійною солідарністю.

2. План Беверіджа, названий на честь Вільяма Генрі Беверіджа, який заклав основи цієї системи у своїх доповідях у 1942 та 1944 роках.

Він ґрунтується на універсальному захисті від соціальних ризиків і надає однакові послуги всім особам, виходячи з їхніх потреб, а не із рівня їх доходів.

Системою керує держава, оскільки вона фінансується за допомогою розвиненої системи оподаткування.

Ця система закріплює принцип національної солідарності.¹²

3. Ліберальна модель, прийнята в США, яка базується на державному захисті людей похилого віку (65 років і старше) та бідних; наймані працівники також можуть звертатися до страхових фондів. Однак більша частина населення не охоплена страхуванням.

Сьогодні найпоширеніші та найпопулярніші системи соціального захисту є комбінацією цих моделей, виходячи з особливостей та орієнтацій кожної держави та її вибору суспільного устрою.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 8

1). *Social Protection in Arab World - Crisis of State Exposed* (2014) _Retrieved 3.12.2022 from <https://www.annd.org/en/publications/details/2014-social-protection-in-the-arab-world-the-crisis-of-the-state-exposed>

12

Social Protection in Arab World - Crisis of State Exposed (2014) Retrieved 3.12.2022 from <https://www.annd.org/en/publications/details/2014-social-protection-in-the-arab-world-the-crisis-of-the-state-exposed>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 9.
ІСТОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ В ТУРЕЧЧИНІ

Прочитайте частину наукової статті Керема Габріеля Октема

"Режим соціальної допомоги в Туреччині в порівняльній перспективі: історія, адміністративна структура, програми та інституційні характеристики" та дайте відповіді на наступні запитання:

- 1). Яка головна мета та призначення Вакфу?**
- 2). Дайте визначення терміну "Закят"?**
- 3). Яку роль відігравала місцева адміністрація пізньої Османської імперії у сфері соціального захисту?**

Початки соціальної допомоги в Пізню Оттоманську Епоху.

Під політикою соціальної допомоги зазвичай розуміють "спектр пільг і послуг, доступних для забезпечення мінімального (як би він не був визначений) прожиткового мінімуму для людей, які його потребують, на основі оцінки ресурсів та потреб".

Історично склалося так, що забезпечення "прожиткового мінімуму для нужденних" не обов'язково розглядалося як сфера, що потребує державного втручання.

В Османській імперії цим питанням традиційно займалися благодійні фонди (Вакфи).

Ці фонди склалися із внесків османських султанів, членів їх родин та високо посадовців і задовольняли потреби бідних, переважно в міських районах.

Ця традиція благодійних фондів була і залишається надзвичайно впливовою як у суспільному дискурсі, так і в урядовій соціальній політиці щодо бідності в Туреччині.

В Ісламі подібні фонди є основою соціальної солідарності.

Поняття соціальної справедливості та соціальної держави, які люди намагаються реалізувати сьогодні, лежать в основі Ісламу.

У ХІХ столітті роль держави та благодійних фондів у турботі про нужденних почала змінюватися.

В рамках модернізації та централізації Османська імперія створила центральне управління благодійними фондами - Міністерство Пожертвувань.¹³

Історики стверджують, що після переходу під державне управління благодійні фонди втратили свою відносну незалежність і здатність піклуватися про нужденних протягом XIX століття.

Водночас державна адміністрація взяла на себе більш активну роль у турботі про бідних. Однією з важливих політик у цьому відношенні була допомога незаможним (muhtacin maası).

Хоча спочатку не існувало жодних підстав для цієї політики у вигляді законів чи підзаконних актів, схоже, що в рамках цієї політики держава здійснювала регулярні виплати особам, які цього потребували.

Серед таких "нужденних" були сім'ї з дітьми-близнюками (tev'em maası).

Однак, державу можна вважати попередником соціальної допомоги в Туреччині.

На початку XX століття держава створила правове регулювання соціальної політики.

Це положення від 1910 року визначало критерії, за якими люди могли скористатися програмою: бути громадянином Османської імперії; не мати джерела доходу; не мати родичів, які повинні були б утримувати нужденного; бути старим, інвалідом або сиротою. Важко встановити, скільки людей було охоплено цією програмою в той час.

Дані Міністерства фінансів за 1910 рік показують, що в 1910 році лише близько 250 осіб отримували допомогу як малозабезпечені. Цілком можливо, що ретельне історичне дослідження виявить більше бенефіціарів.

Однак, враховуючи той факт, що населення Османської імперії на той час становило близько 20 мільйонів, можна з упевненістю стверджувати, що програма залишалася маргінальною і охоплювала лише частину бідного населення.

Наприкінці існування Османської імперії місцеві адміністрації також відігравали важливу роль у наданні допомоги бідним.

Закони і постанови про роль і обов'язки місцевих адміністрацій визначали муніципалітети як відповідальні за піклування про бідних.

¹³ Kerem Gabriel Öktem (2018) *Turkey's Social Assistance Regime in Comparative Perspective: History, Administrative Structure, Programmes and Institutional Characteristics*. Project: How "social" is Turkey? Turkey's social security system in a European context, 78

Retrieved 4.12.2022 from

https://www.researchgate.net/publication/331089026_Turkey's_Social_Assistance_Regime_in_Comparat

Існують свідчення, що в середині XIX століття муніципалітети зазвичай відкладали 2,5 відсотка своїх доходів на підтримку бідних і здійснювали регулярні виплати їм.

Це співвідношення відображає ісламське правило (Закят), згідно з яким люди повинні відкладати 2,5% своїх статків на допомогу тим, хто її потребує.

Загалом, здається, що місцеві адміністрації відіграють важливішу роль у допомозі бідним, ніж центральна влада. Знову ж таки, точні цифри, які б підтверджували це твердження, знайти нелегко.

Наведені лише такі дані : у 1915 році в Стамбулі, місті з населенням трохи менше ніж 1 мільйон мешканців, щомісяця виплачували допомогу щонайменше 660 біднякам.

Хоча, ймовірно, держава здійснювала певні виплати на підтримку бідних і в більш ранні часи, саме в XIX столітті ця політика соціальної допомоги стала більш послідовною і орієнтованою на державу. Хоча охоплення та щедрість цієї політики бліднуть у порівнянні з сучасними програмами, сам факт її існування свідчить про те, що турбота про бідних стала частиною функцій центральної держави.

Отже, джерела політики соціальної допомоги в Туреччині сягають дев'ятнадцятого століття.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 9:

- 1). Kerem Gabriel Öktem (2018) *Turkey's Social Assistance Regime in Comparative Perspective: History, Administrative Structure, Programmes and Institutional Characteristics*. Project: How "social" is Turkey? Turkey's social security system in a European context, 78 Retrieved 4.12.2022 from https://www.researchgate.net/publication/331089026_Turkey's_Social_Assistance_Regime_in_Comparative_Perspective_History_Administrative_Structure_Programmes_and_Institutional_Characteristics/link/5c65386092851c48a9d27f7c/download

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 10. ОСОБЛИВОСТІ ЗАКЯТУ ТА ЙОГО РОЛЬ У ПОДОЛАННІ БІДНОСТІ

Ознайомтеся з фактами про Закят від Міжнародного освітнього руху та із науковою статтею Нафії Аріяні "Закят як стійка та ефективна стратегія подолання бідності: з точки зору багатовимірного аналізу" і обговоріть важливу роль, необхідність Закяту за допомогою техніки "Бесіда в круглому акваріумі".

Дайте відповідь на питання «Чому Закят є високоефективним методом боротьби з бідністю?»

Як уже згадувалося, Закят є одним із п'яти стовпів ісламу, тобто обов'язковим пожертвуванням, що його мають робити всі працездатні мусульмани.

Це благодійна пожертва, яку можна давати восьми категоріям людей, зокрема:

- *Факірам* - тобто тим, хто живе у бідності;
- *Міскінам* - тобто тим, хто голодує, не має їжі;
- *Амлі* - тим, хто має право розподіляти Закят, наприклад, благодійні організації;
- *Рікабам* - тим, що перебувають у рабстві або в неволі;
- *Гармінам* - тим, що мають надмірні борги;
- *Фісабіліллахам* - тим, що діють в ім'я Аллаха;
- *Ібнус Сабіл* - ті, хто опинився в скрутному становищі або не має ресурсів під час

подорожі;

- *Муаллафам* - тим, хто нещодавно прийняв іслам або є другом громади.¹⁴

Правила Закяту.

Закят має досить прості правила, яких слід дотримуватися:

- Тільки ті, хто має нісаб - прибутки, з яких необхідно платити Закят;
- Ви повинні підтримувати рівень свого багатства та добробуту протягом повного ісламського року, перш ніж платити Закят
- Закят повинен даватися з наміром дати саме Закят - пожертви не враховуються;
- Ви повинні жертвувати раз на рік, якщо рівень вашого добробуту перевищує нісаб;

¹⁴ *Zakat facts*. Retrieved 04.01.2023 from / <https://www.ilmuk.org/news/zakat-facts/>

- Ви можете пожертвувати Закят у будь-яку пору року;
 - Ви можете давати Закят лише тим, хто має право на його отримання
- Яка сума Закаату і як вона розраховується?*

Розмір Закаату, який ви сплачуєте, залежить від рівня вашого надлишкового багатства. До надлишкового багатства відносяться:

- Гроші в банку;
- Готівка у вашому домі;
- Особисте срібло/золото;
- Друге житло/автомобілі;
- Інвестиції та акції.

Вартість будинку, в якому ви живете, основного транспортного засобу та офісних приміщень не враховується як надлишкове багатство. Гроші, які ви витрачаєте на щомісячні рахунки та витрати, також не вважаються надлишковим багатством.

Скільки у вас надлишкового багатства, залежить від того, чи ви вирішите використовувати срібний Нісаб або золотий Нісаб.

Поріг срібного Нісабу розрахований на 612,36 грама срібла, а золотого Нісабу - на 87,48 грама золота.

Якщо ваші статки перевищують вартість срібного або золотого Нісабу, ви повинні пожертвувати 2,5% від них на одну з визначених цілей.

Концепція економіки дарування відповідає концепції Закаату в Ісламі, який є механізмом розподілу багатства від багатих до бідних у дусі щирості, уваги, вдячності та спорідненості.

Основна концепція Закаату - дарувати іншому щиро, не очікуючи відповідного дару чи послуги,

Закаат є не лише засобом покращення добробуту бідних, але й стійким практичним механізмом подолання соціально-економічного розриву в будь-якому суспільстві.

Обов'язок мусульманина сплачувати Закаат ніколи не закінчується; хоча фінансовий стан одержувачів покращився, обов'язок сплачувати Закаат все одно залишається.

За таких обставин Закаат стане невід'ємною частиною життя мусульманина, якого він повинен дотримуватися протягом усього життя, і вічним механізмом збалансованого та сталого суспільства, до якого він належить.¹⁵

¹⁵ Nafiah Ariyani (2016). Zakat as a Sustainable and Effective Strategy for Poverty Alleviation: from the Perspective of a Multi-Dimensional Analysis. *International Journal of Zakat* 1(1), 89-107

Закят - це один з Ісламських підходів, спрямованих на зменшення бідності.

Існує кілька ісламських підходів до зменшення бідності, а саме:

- (а) збільшення доходів,
- (б) підвищення рівня справедливості розподілу доходів і
- (в) забезпечення рівних можливостей для всіх соціальних верств.

Існує два види Закяту.

1). Закят Аль - Фітр, який мусульманин має сплачувати як милостиню для нужденних до початку свята Ураза - Байрам

2). Закят Аль-Маль, який мусульманин має сплачувати, виходячи з мінімального рівня багатства, яким він володіє протягом певного періоду часу. Мусульманин має його сплачувати, коли його прибуток досягне рівня Нісабу.

Успіх Закяту як інструменту збалансування багатства доведений ще з часів Пророка Мухаммада (Мир Йому та Милість Аллаха) та лідерів Ісламу до середньовіччя. При правильному управлінні, Закят працює як високоефективний метод зменшення рівня бідності.

Вважається, що Закят є альтернативним рішенням для подолання проблем соціально-економічної нерівності і, зокрема, бідності.

Закят широко практикується в ісламському світі протягом століть, але для того, щоб виміряти ефективність системи, нам потрібна підтримка емпіричних фактів.

Технологія методу "Бесіда в круглому акваріумі (в подальшому – «Акваріум»)"

Метод "Акваріум" не обов'язково потребує модератора, але його присутність рекомендується.

Модератор може сидіти в центральній зоні, але не повинен брати участі в дебатах, проте він слідкує за тим, щоб дебати проходили із дотриманням правил.

Як модератор, запропонуйте тему і надайте будь-яку інформацію, щоб підготувати учасників до обговорення.

Оберіть чотири або п'ять учасників та запропонуйте їм міста в центрі.

Вони утворять своєрідний "Акваріум" і будуть обговорювати тему.

В ідеалі ці учасники повинні бути добре обізнані з темою і вміти чітко формулювати свої погляди.

Це допоможе дати дебатам потужний старт і встановити високі стандарти обговорення.

Попросіть учасників обговорення за методикою «Акваріум» активно проговорити запропоновану тему. Вони будуть наводити логічні аргументи та демонструвати свої знання з цієї теми.

В зовнішніх колах не можуть брати участь в обговоренні. Вони оцінюватимуть наведені аргументи та розмірковуватимуть над новими знаннями, особливо коли йдеться про протилежні точки зору.¹⁶

Використовуйте заздалегідь підготовлені запитання, щоб модерувати дискусію. В обговоренні можуть брати участь лише ті, хто знаходиться в Акваріумі.

Спостерігачі в зовнішніх колах можуть робити нотатки про те, що обговорюється, і скласти критику або підсумок дискусії. Деякі учасники найкраще вчать, коли спостерігають, тоді як інші вважають за краще брати участь у дискусіях. Таким чином, методика "Акваріум" призначена для залучення всіх учасників.

Попросіть учасників в «Акваріумі» активно обговорювати тему. Вони будуть наводити логічні аргументи та демонструвати свої знання з теми.

Учасники в зовнішніх колах не можуть брати участь в обговоренні. Вони оцінюватимуть наведені аргументи та розмірковуватимуть над новими знаннями, особливо коли йдеться про протилежні точки зору.

Використовуйте заздалегідь підготовлені запитання, щоб модерувати дискусію. В обговоренні можуть брати участь лише ті, хто знаходиться в «Акваріумі»

Існує два основних види Методики «Акваріум» :

Відкритий акваріум:

У цьому режимі один стілець у центрі залишається порожнім. У будь-який момент під час дискусії будь-який учасник із зовнішніх кіл може підійти до центру і присідатися до акваріума.

Коли приєднується нова людина, поточний член акваріума повинен добровільно покинути його, щоб звільнити стілець. Обговорення триває, поки учасники входять і виходять з акваріума.

¹⁶ Fishbowl Conversation Technique - Skills Converged. Retrieved 04.01.2023 from / <https://www.skillsconverged.com/FreeTrainingMaterials/tabid/258/articleType/ArticleView/articleId/1176/Fishbowl-Conversation-Technique.aspx>

Зачинений Акваріум:

У цьому режимі всі стільці заповнені. Люди в акваріумі продовжують дискусію, доки не закінчиться заздалегідь встановлений таймер. У цей момент усі члени Акваріума виходять до зовнішніх кіл, а нова група з аудиторії заходить до Акваріума.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 10:

- 1). *Zakat facts*. Retrieved 04.01.2023 from / <https://www.ilmuk.org/news/zakat-facts/>
- 2). Nafiah Ariyani (2016). Zakat as a Sustainable and Effective Strategy for Poverty Alleviation: from the Perspective of a Multi-Dimensional Analysis. *International Journal of Zakat* 1(1), 89-107
- 3). *Fishbowl Conversation Technique - Skills Converged*. Retrieved 04.01.2023 from / <https://www.skillsconverged.com/FreeTrainingMaterials/tabid/258/articleType/ArticleView/articleId/1176/Fishbowl-Conversation-Technique.aspx>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 11. ОСОБЛИВОСТІ ВАКФУ ЯК ІСЛАМСЬКОГО ІНСТИТУТУ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Ознайомтеся перед початком заняття з фрагментами наукової статті

"Спадщина Інституцій Вакфів та управління соціальною політикою в Туреччині".

Викладач ділить групу на команди і ділиться з ними фрагментами тексту.

Робочі групи презентують тексти аудиторії та намагаються відповісти на запитання.

- 1). Які основні завдання та функції системи Вакфів в Османську епоху?**
- 2). Які державні послуги надавала система Вакфів?**
- 3). Розкажіть про особливості Закяту згідно з Кораном.**
- 4). Які основні принципи роботи публічної кухні "Імарет"?**
- 5). Розкажіть про соціальні інститути, пов'язані з Вакфом, у сучасній Туреччині.**

Ви можете використовувати для вивчення цього тексту методику "Груповий Пазл" (The Jigsaw technique).

Перший фрагмент статті .

"Вакф - це система фінансування та надання благодійних послуг.

Система Вакфів складається з трьох елементів: *hayrat* (хайрат), *akarat* (акарат) і *vakif* (вакф).

Хайрат, множинна форма від слова *Hayr* ("хайр"), означає "благодіяння" і вказує на мотиваційний чинник організації Вакфів.

Акарат означає "майно" і дослівно означає "нерухомість", що означає джерела доходу, такі як ринки та джерела доходу, такі як ринки (бедестени, арастаси, хани тощо), земля, лазні.

А Вакф, у вузькому розумінні, - це установи, що надають послуги, передбачені вакуфною угодою, такі як медресе, громадські кухні (імарети), кервансараї, мечеті, бібліотеки.

Другий фрагмент статті:

Перш за все, Закят є обов'язковим, згідно з Кораном, для всіх мусульман як один з "п'яти стовпів" Ісламу.

У Корані сказано: «Милостиня призначена для нужденних і бідних, тих, хто її збирає та роздає, тих, від чийх сердець чекають прихильності, [для викупу] рабів, для збанкрутілих боржників і подорожніх. Так встановлено Аллахом. А Аллах — Всезнаючий, Мудрий!» (Сура ат-Тауба (9): 60).

Отже, з цих категорій серед законних отримувачів Закяту виділяються бідні та нужденні, а отже, сума Закяту стає "законною часткою" бідних.

Вчений Джалілі продовжує: "Ці виплати мають чітко виражений перерозподільчий характер і спрямовані на зменшення бідності, усунення потреб і допомогу бідним".

Третій фрагмент статті

"Система Вакфів досягла свого найбільшого розвитку за часів Османської імперії. На підтвердження цього факту часто наводять два приклади: виправдання нереальних/сімейних Вакфів ((*adi vakif/aile vakfi*) або Аді Вакф / Айле Вакф) за часів Аббасидського халіфату за згодою Абу Юсуфа, одного з лідерів ханефітської школи сунітської традиції; і готівкових Вакфів як інновації (пара вакфи), затверджене фетвою Ебуссууда Ефенді, який був *the şeyhülislam* (Шейхом-аль Ісламом) за часів правління Сулеймана Пишного або Величного.

З кінця 16-го століття були зафіксовані різні проблеми деградації, і державні діячі намагалися провести кілька реформ.

Система Вакфів була безпосередньо причетна до занепаду, оскільки їх використовували для перенаправлення джерел з державної служби в приватні інтереси.

Яскравим прикладом цього є стислий уривок з книги *Yediyıldız* («Семизірковий») :

Шейх Ібрагім, син Кесем-султан, заснував напівсімейний Вакф для функціонування медресе в 1726 році в Урфі, Туреччина.

Приміщення медресе включало велику класну кімнату, резиденцію для Мударріса, дев'ять келій для двох учнів у кожній, школу для вивчення Корану, басейн тощо.

Шейх подарував дев'ять фруктових садів, гай, 17 крамниць, чотири поля з 25 300 виноградних дерев, оливкове поле з 700 оливкових дерев і три ферми.

Згідно з умовами, викладеними в акті Вакфа шейха Ібрагіма, персонал мав відбиратися з дітей шейха Ібрагіма, а згодом з дітей його дітей та їхніх дітей, безперервно. Як наймані працівники, вони мали право на зарплату, отже, Мударріс мав право на 600 акче (дрібна «білувата» срібна монета), тоді як сукупна заробітна плата міністра водних ресурсів, воротаря та 18 учнів становила 1230 акче.

Крім того, надлишок після витрат мав розподілятися між членами сім'ї".

Четвертий фрагмент статті:

"Лікарня (*daruṣṣifa*), заснована приватними особами, є основною установою, що фінансується через систему Вакфів.

Вчені Демірджі та Сомель стверджують, що держава не брала безпосередньої участі в охороні здоров'я за часів Османської імперії до султана Селіма III (1789-1807), який заснував *Tıbhane* (Медичний інститут), за якістю порівнянний з європейськими лікарнями.

Однак Османська держава мала значний вплив на лікарні через головних лікарів (*Hekimbaşı*).

Усі медичні заклади перебували під контролем головного лікаря, і він призначав усіх терапевтів, хірургів, окулістів та аптекарів у лікарнях і психіатричних закладах.

Крім того, відкриття приватної практики вимагало схвалення головного лікаря в Стамбулі.¹⁷

Надання медичних послуг на безоплатній основі є важливою "соціальною" характеристикою системи Вакфів.

Наприклад, лікарня для бездомних *Bezmiâlem* ("Безміалем"), заснована в 1843 році матір'ю султана Безм-І-Алем, матір'ю Султана Абдулмечіта, у своєму акті Вакфа обумовила, що "в лікарні, яка фінансується цим Вакфом, будуть обстежуватися тільки бідні, нужденні та знедолені".

¹⁷ Halil Deligoz (2014). The Legacy of Vakıf Institutions and the Management of Social Policy in Turkey *Administrative Culture*, 15 (2), 179-203

В акті Вакфа зазначено, що "нужденні продовжуватимуть лікуватися (на безоплатній основі) в цій лікарні, навіть якщо ціна кілограма цибулі сягне одного золотого".

П'ятий фрагмент статті :

"В Епоху Сельджуцької Імперії "Імарет" (громадська кухня) була відома як " *dar uz'ziyafe* " (Будинок Радості), а за часів Османської імперії її використовували як "Будинок Їжі".

Насправді, Імарети являли собою сукупність закладів, що надавали різні послуги, в тому числі й безплатну їжу. Ці заклади були заміною караван-сараїв у великих і малих містах і, ймовірно, наступниками Хоспісів Братерства Ахі за часів Епохи Сельджуків, як згадує Ібн Батута у своїх подорожніх нотатках.

В Імаретах подавали ранкові супи, обіди чи вечері, або ж і обіди, і вечері, студентам медресе, дервішам, місцевій бідноті, мандрівникам і полоненим. У деяких випадках гроші виділялися на покриття витрат на ліки та послуги лікаря для лікування гостей.

Крім того, в деяких Імаретах гостям роздавали щоденні стипендії.

Дослідження показують, що тільки в Стамбулі 30 000 людей отримували безкоштовну їжу через заклади Імарету.

Наприклад, у 15 столітті Імарет Мехмеда II Фатіха «Завойовника» двічі на день обслуговував 1650 осіб.

У його Імареті річне споживання меду становило 5,760 окка (окка: ~1,3 кг), щоденне споживання борошна - 30 кіле (кіле: ~200 кг), а щоденне споживання м'яса - 240 окка".¹⁸

Шостий фрагмент статті:

"Як наслідок, у сучасній Туреччині Вакфні інституції перестали бути основними постачальниками державних послуг у таких сферах, як: освіта, охорона здоров'я тощо.

Від початку республіки і до кінця 1960-х років система Вакфів переживала період занепаду внаслідок "цілеспрямованої державної політики".

В атмосфері лібералізації 1980-х років під політичним керівництвом Озала можна спостерігати зміни в державній політиці щодо Вакфів. Нижче наведено короткий опис соціальної політики, реалізованої через живі приклади механізму Вакфів.

¹⁸ Halil Deligoz (2014). The Legacy of Vakıf Institutions and the Management of Social Policy in Turkey *Administrative Culture*, 15 (2), 179-203

Однак приватні вакфні фонди виходять за рамки цієї статті. Тому буде проаналізовано лише дві основні інституції, пов'язані з Вакфом, які зараз функціонують у Туреччині.

Це "Вакф соціальної підтримки та солідарності" та "Генеральна дирекція Вакфів", хоча відносини першої з них з центральним урядом викликають певні сумніви щодо того, чи термін "Вакф" є правильним для їх визначення.

Матеріали для організації роботи за методикою "Груповий Пазл"(*The Jigsaw technique*).

Подібно до того, як пазл - це набір різних шматочків, які збираються разом, щоб скласти цілісну картину, метод навчання "Груповий Пазл"(*The Jigsaw technique*) - це набір тем, які студенти повністю опрацьовують, перш ніж зібрати їх разом, щоб скласти цілісну ідею.

Якщо бути більш конкретним, цей тип стратегії спільного навчання дозволяє окремим особам або невеликим групам стати відповідальними за підкатегорію більшої теми.¹⁹

Після дослідження і розробки своєї ідеї, кожна особа або мала група несе відповідальність за викладання її решті групи або класу.

1). Поділіться на групи:

- Попросіть студентів об'єднатися в малі групи і присвоїти кожній групі номер (наприклад, 1, 2, 3).²⁰

- Попросіть студентів знайти тих, хто має такий самий номер, як і вони, і створити окрему групу.

- Призначте кожній групі експертів концепцію, структуру або теорію, яку вони повинні вивчити. Як група, вони повинні визначити спосіб, як пояснити свою частину пазла іншим.

2). Попросіть студентів пояснити свою частину пазла, переконавшись, що всі члени їхньої домашньої групи зрозуміли матеріал.

3). Попросіть студентів з'єднати різні частини і скласти весь пазл, щоб студенти змогли побачити, як кожна частина вписується в загальну картину.

¹⁹ The Jigsaw Method Teaching Strategy by Misty Hance. Retrieved 5.01.2023 from

<https://www.teachhub.com/teaching-strategies/2016/10/the-jigsaw-method-teaching-strategy/>

²⁰ Jigsaw Technique. Teaching toolkit series Retrieved 5.01.2023 from

<https://www.mariancollege.org/miittle/assets/downloads/mittle/resources/Resources-teaching-methods-jigsawtechnique.pdf>

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 11:

1). Halil Deligoz (2014). The Legacy of Vakıf Institutions and the Management of Social Policy in Turkey *Administrative Culture*, 15 (2), 179-203

2). The Jigsaw Method Teaching Strategy by Misty Hance. Retrieved 5.01.2023 from

<https://www.teachhub.com/teaching-strategies/2016/10/the-jigsaw-method-teaching-strategy/>

3). Jigsaw Technique. Teaching toolkit series. Retrieved 5.01.2023 from

<https://www.mariancollege.org/miitle/assets/downloads/miitle/resources/Resources-teaching-methods-jigsawtechnique.pdf>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 12. СОЦІАЛЬНА РОБОТА В КАЗАХСТАНІ

Уважно прочитайте фрагменти з "Щорічного звіту ООН в Казахстані за 2021 рік", після чого об'єднайтеся в робочі групи за сферами ваших інтересів і попрацюйте з цим матеріалом за допомогою методу "Множинні перспективи".

Назви робочих груп:

- 1. Соціальні програми та проєкти для ВІЛ-позитивних дітей.**
- 2. Соціальна протидія домашньому насильству.**
- 3. Навчання соціальних працівників у сфері допомоги та захисту дітей із зон військових конфліктів.**

Протягом 2021 року більш ніж 2000 людей пройшли тренінги з розбудови особистісного потенціалу від ООН. Тренінги спрямовані на допомогу забезпечення рівного доступу до соціальних послуг.

15 тренінгів охоплювали широке коло тем-від Глобальної моніторингової звітності з питань СНІДу за 2021 рік до ефективної допологової допомоги.

Наприклад, 400 підлітків, які мають ВІЛ-позитивний статус та інші хронічні захворювання, дізналися про самоменеджмент, самоконтроль і здоровий спосіб життя, а 40 психологів і соціальних працівників - про медичні послуги для постраждалих від гендерно зумовленого насильства.

Крім того, 258 посадових осіб з-поміж органів місцевого самоврядування, представників організацій, які надають медичні та психосоціальні послуги, працівників поліції та органів юстиції, співробітників кризових центрів та організацій громадянського суспільства ознайомилися з принципами ефективного міжсекторного реагування на домашнє насильство у п'яти пілотних регіонах.

Упродовж 2021 року Організація Об'єднаних Націй сприяла впровадженню гендерно чутливої та заснованої на правах людини соціальної політики та якісних послуг, пов'язаних з дітьми, шляхом оцінки системи запобігання та реагування на насильство щодо дітей.

Спеціалісти долучилися до впровадження наступних проєктів:

- розробки стратегічних документів для зміцнення системи;
- виявлення прогалин у законодавстві та розробки рекомендацій для внесення змін до законів, що захищають дітей, які постраждали від міграції;
- проведення юридичної експертизи проєкту Правил соціальної реабілітації дітей, які постраждали від торгівлі людьми,
- та соціальної реабілітації дітей, які постраждали від терористичної діяльності; -

- розробка методології дослідження "Насильство щодо жінок та дівчат у 2022 році" та інструментів збору даних, вибірки та анкети.²¹

Крім того, 230 фахівців посилили свою спроможність щодо виявлення, перенаправлення та реагування на випадки насильства щодо дітей, а 250 практиків у сфері правосуддя знання та навички з реагування на випадки насильства щодо дітей, а понад 250 працівників системи правосуддя підвищили свої навички щодо комплексних і сталих міжсекторних підходів до реагування на ситуацію з дітьми, які повернулися із зон конфлікту.

Інструкція та матеріали до розв'язання соціальних проблем за допомогою методу "Множинні перспективи".

Крок 1. Підготовка.

Напишіть назву проблеми, проєкту або завдання на великому аркуші паперу і покладіть його в центр столу.

Потім підготуйте картки з іменами або посадами 6-8 ключових зацікавлених сторін у досліджуваному питанні. Деякі зацікавлені сторони можуть бути присутніми, інші - ні.

Крок 2. Визначте перспективи.

Роздайте картки зацікавлених сторін випадковим чином членам групи. По черзі попросіть членів групи доповнити розуміння проблеми з точки зору зацікавленої сторони на картці, яку вони тримають у руках.

Зробіть коло, щоб усі члени групи могли поділитися своїми коментарями зі своєї точки зору. Членам групи не дозволяється "пропускати". Якщо хтось відчуває, що не розуміє точку зору цієї зацікавленої сторони, нехай задасть собі ці питання, граючи роль цієї людини:

- Час: Який часовий проміжок я маю на увазі? Коли я дізнався про проблему? Коли вона фактично перестане бути для мене проблемою?
- Очікування: Що я очікую, що станеться, якщо проєкт продовжуватиметься так, як очікується? На що я сподіваюся? Хто очікує, що я буду мати справу з цим? Що вони хочуть, щоб я зробив?
- Вивчення: Наскільки уважно я готовий вивчити проблему? З якої відстані я її бачу? Що ще пов'язано з цією проблемою, як я її бачу?
- Розуміння: Що я бачу в проблемі, чого не бачить ніхто інший? Як я розумію проблему? На яких даних базується моє розуміння проблеми?

²¹ UN Kazakhstan Annual Report (2021). Retrieved 5. 01. 2023 from <https://kazakhstan.un.org/en/176526-un-kazakhstan-annual-report-2021>

Після завершення раунду зберіть картки зацікавлених сторін, перетасуйте їх і знову роздайте. Як і раніше, учасники діляться коментарями з точки зору зацікавленої сторони на картці, яку вони отримали, спираючись на коментарі, які вже зібрані на фліпчартах.

Повторіть щонайменше три рази, щоб дати учасникам змогу розглянути різні точки зору.²²

Крок 3 - Робота з перспективами.

Через деякий час ви побачите, що у вас з'явилися повні описи кожної перспективи. Тепер, як команда, ви можете обговорити ситуацію з кожної перспективи після того, як переглянете фліпчарти з питаннями та ідеями щодо важелів впливу. Насамкінець, поміркуйте над вправою, ставлячи такі запитання

1. У чому схожість і в чому відмінності?
2. Що ви дізналися з інших точок зору?
3. Як це може вплинути на прийняття нових рішень/підвищити нашу ефективність?
4. З вашої точки зору: Які нові думки можуть посилити вашу здатність розв'язувати проблему?

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 12:

1. *UN Kazakhstan Annual Report (2021)*. Retrieved 5. 01. 2023 from

<https://kazakhstan.un.org/en/176526-un-kazakhstan-annual-report-2021>

- 2). *Multiple Perspectives* Retrieved 5. 01. 2023 from <https://mspguide.org/2022/03/18/multiple-perspectives/>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 13. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ В ЛІВАНІ В РАМКАХ ВСЕСВІТНЬОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОГРАМИ ООН

²² *Multiple Perspectives* Retrieved 5. 01. 2023 from <https://mspguide.org/2022/03/18/multiple-perspectives/>

Ознайомтеся з матеріалами Національної програми подолання бідності та зміцнення інституційної спроможності, підготовленими Інформаційним бюлетенем Всесвітньої Продовольчої Програми ООН з питань соціального захисту в Лівані в липні 2022 року, і за допомогою методу "Дерево проблем" проаналізуйте основні труднощі та шляхи їх вирішення.

Рівень бідності серед населення Лівану почав зростати протягом останніх кількох років, а з початком економічної кризи у 2019 році - особливо різко.

Сьогодні 53% ліванців відносять себе до вразливих категорій населення і потребують допомоги.

Оскільки вплив економічної кризи продовжує поглиблюватися з кожним днем, роль NPTP (Проекту Національної Програми подолання бідності) у захисті найбільш вразливих ліванців від голоду є більш важливою, ніж будь-коли.

З 2014 року Всесвітня Продовольча Програма ООН підтримує компонент продовольчої допомоги за допомогою електронних карток.

Через загострення економічної кризи в травні 2021 року було запроваджено безумовне поповнення готівкою, щоб допомогти сім'ям, які отримують допомогу, покрити інші базові та непродовольчі потреби.

З вересня 2021 року допомога в рамках Проекту Національної Програми подолання бідності стала необмеженою і її можна отримати в банкоматах у доларах США або в магазинах, з якими укладено контракти.

Крім того, трансфертна вартість продовольчої та непродовольчої допомоги регулярно переглядається, щоб забезпечити бенефіціарам можливість покрити свої продовольчі та інші базові потреби.

Співпрацюючи з урядом над реалізацією Проекту Національної Програми подолання бідності, Всесвітня Продовольча Програма ООН також забезпечує підтримку національних інституцій у їхніх зусиллях, спрямованих на підвищення ефективності та результативності своїх програм.

Мона, ліванська жінка близько сорока років, живе в місті Триполі в районі Хай Аль-Танак, також відомому як "Олов'яний Квартал".

Забута земля складається з імпровізованих притулків, які відображають нестабільні та нестійкі умови життя його мешканців. Для Мони та її дітей пандемія стала найбільшим каталізатором їхнього зuboжіння.

Вона вдається до спогадів про 2019 рік, коли ціни були більш доступними, а візит до супермаркету не означав витратити мінімальну зарплату лише на кілька товарів.

Кинувши швидкий погляд на одного зі своїх дітей, Мона каже: "Діти отримують найбільшу користь, коли їх годують смачною та поживною їжею. Їжа підтримує здоров'я дітей, захищає їх від хвороб і допомагає їм рости прямо на очах".

Для Мони грошова допомога Проекту Національної Програми подолання бідності від Всесвітньої Продовольчої Програми ООН стала порятунком, на який вона дуже довго чекала.²³

"Коли нам повідомили, що наша сім'я має право на допомогу, ми одразу відчували себе щасливими", - каже вона. Тепер вона може використовувати гроші для купівлі харчів та інших необхідних речей, які можуть знадобитися її родині.

Всесвітня Продовольча Програма ООН розпочала розширення Рамкової програми у травні 2021 року і має на меті ефективно розширити свою допомогу, щоб охопити 75 000 найбільш вразливих та малозабезпечених ліванських сімей (близько 420 000 осіб).

Всесвітня Продовольча Програма ООН також поглиблює свою роботу зі зміцнення потенціалу та надання технічної підтримки для забезпечення сталості систем і процесів Проекту Національної Програми подолання бідності

З метою зміцнення систем соціального захисту та забезпечення отримання допомоги більшою кількістю ліванців, які її потребують, ВПП надає послуги з перепису населення та здійснює грошові виплати від імені уряду в рамках реалізації широкомасштабної програми "Надзвичайна мережа соціального захисту" (ESSN).

63 000 вразливих ліванських сімей (приблизно 295 000 осіб) отримали допомогу в рамках ESSN.

Матеріали для використання методу "Дерево проблем".

Аналіз за методикою «Дерева проблем» найкраще проводити в невеликій фокус-групі з шести-восьми осіб, використовуючи папір для фліпчарту або ватман. Важливо, щоб фактори та ідеї можна було додавати в процесі обговорення.

Крок 1: Обговоріть та узгодьте проблему або питання, яке потрібно проаналізувати. Проблема може бути широкою, оскільки «Дерево Проблем» допоможе розбити її на частини.

²³ 1). *WFP Lebanon Social Protection Factsheet – July (2022)*. Retrieved 05.01.2023 from <https://www.wfp.org/publications/wfp-lebanon-social-protection-factsheet-july-2022>

Проблема або питання записується в центрі фліпчарту і стає "стовбуром" дерева. Це стає "центральною проблемою". Проблема має бути актуальною, такою, що хвилює всіх, описаною в загальних рисах, ключовими словами.²⁴

Крок 2: Визначте причини основної проблеми - вони стають корінням, а потім наслідки, які стають гілками. Ці причини і наслідки можна записати на наліпках або картках, можливо, індивідуально або в парах, щоб їх можна було розташувати в логіці причинно-наслідкових зв'язків.

Суть справи полягає в обговоренні, дебатах і в діалозі, що виникають у процесі створення дерева.

Дайте учасникам час пояснити свої почуття та міркування, а також запишіть пов'язані з ними ідеї та моменти, що виникають, на окремих аркушах для фліпчарту під такими назвами, як "Рішення", "Проблеми" та "Дилеми".

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 13:

1). *WFP Lebanon Social Protection Factsheet – July (2022)*. Retrieved 05.01.2023 from <https://www.wfp.org/publications/wfp-lebanon-social-protection-factsheet-july-2022>

2). *Problem Tree* Retrieved 05.01.2023 from <https://mspguide.org/2022/03/18/problem-tree/>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 14. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В БАХРЕЙНІ

²⁴ *Problem Tree* Retrieved 05.01.2023 from <https://mspguide.org/2022/03/18/problem-tree/>

Ознайомтеся з інформацією про соціальну політику та соціальні організації в Бахреїні та систематизуйте її за допомогою наступної таблиці.

<u>№</u>	<u>Соціальний центр або соціальна організація</u>	<u>Цільова група</u>	<u>Сфера соціальної роботи та захисту та напрямки соціальної допомоги</u>
1			
2			
3			
4			

Бахреїнська сім'я - це фундамент, на якому будується процвітання Королівства, тому забезпечення якості життя та стабільності родини є життєво важливим для економіки Бахреїну.

Уряд Бахреїну створив Фонд соціального забезпечення для фінансування Програми соціальної допомоги, що знаходиться під опікою Міністерства праці та соціального розвитку (МПСР) і спрямована на допомогу людям з обмеженими можливостями, людям похилого віку та менш привілейованим сім'ям.²⁵

Метою Міністерства є реалізація плану уряду щодо інвестування в своїх громадян, підтримання соціальної безпеки в суспільстві та його сталого розвитку, впровадження соціального захисту та забезпечення стабільності для сімей Бахреїну через функціонування соціальних інститутів.

Держава надає допомогу та підтримку сім'ям через наступні соціальні інституції та програми:

1). Dar Al Aman (Дар Аль-Аман): Надання притулку жінкам і дітям, які зазнали насильства або жорстокого поведіння з боку власних сімей або інших членів суспільства.

²⁵ *Social Support*. Retrieved 05.01.2023 from https://www.bahrain.bh/new/en/govsocialsupport-social_en.html

Притулок для жінок, що зазнали насильства, "Дар Аль Аман" був створений 23.11.2006. Це державна установа соціального захисту, підпорядкована Міністерству праці та соціального розвитку, Департаменту соціального захисту населення.

Притулок надає захист жінкам та їхнім дітям, які зазнають насильства чи жорстокого поводження з боку сім'ї або оточення. Він опікується як громадянами Бахрейну, так і особами, у яких немає громадянства Бахрейну.²⁶

2). Dar Al Karama (Дар Аль-Карам): Надає соціальну допомогу, послуги із охорони здоров'я, проводить культурні та рекреаційні програми та різні послуги для бездомних і малозабезпечених громадян.

Центр захисту дітей: Забезпечує захист дітей віком до 18 років від усіх форм жорстокого поводження та занедбаності, а також покриває витрати на навчання та інші потреби.

3). Розширення економічних можливостей сім'ї: Програма для підвищення продуктивності сімей, спрямована на підтримку та розвиток сімейного ремісничого бізнесу шляхом надання можливостей навчання, фінансування та спеціалізованих послуг, таких як маркетинг та менеджмент.

4). Сімейне Наставництво: партнерство з місцевими органами влади та неурядовими організаціями з метою надання соціальних послуг та програм для підтримки бахрейнських сімей, які переживають важкі періоди та перебувають в складних життєвих ситуаціях

5). Комітет сприянню укріплення родини та розвитку фостерних сімей. підтримує сім'ї, які бажають взяти на виховання дітей, які цього потребують.

Займаються розширенням прав і можливостей жінок та їх соціальною підтримкою.

6). Королівський гуманітарний фонд (RHF): надає комплексну фінансову, психологічну та соціальну допомогу дітям-сиротам та вдовам.

7). Верховна рада у справах жінок: пропонує широкий спектр послуг, включаючи програми навчання та розбудови потенціалу жінок, програми підвищення обізнаності, розширення економічних прав і можливостей, розширення політичних прав і можливостей, юридичні послуги, профорієнтацію та сімейне консультування.

Верховна рада у справах жінок безпосередньо підпорядковується Його Величності Королю Бахрейну.

Вона вважається провідною керівною організацією для всіх офіційних органів у справах жінок, а її штаб-квартира знаходиться в Ріффі.

²⁶ *Dar Al Aman*. Retrieved 05.01.2023 from <https://archive.unescwa.org/dar-al-aman>

Верховна рада у справах жінок уповноважена висловлювати думку та розглядати прямі та непрямі питання, пов'язані зі становищем жінок, і її думку повинні враховувати всі офіційні органи влади перед тим, як приймати будь-які дії чи рішення стосовно розв'язання жіночих проблем.

Місія організації

"Розширення прав і можливостей бахрейнських жінок та врахування їхніх потреб у програмах розвитку для забезпечення стабільності їхніх сімей та зміцнення сімейних зв'язків.²⁷

Закріплення принципу рівних можливостей для забезпечення конкурентоспроможності бахрейнських жінок, безперервності навчання впродовж всього життя та надання різноманітних можливостей бахрейнським жінкам з метою підвищення рівня якості їхнього життя в рамках законодавства та підтримувальних політик. Інтегруватися з союзниками і партнерами в рамках інституційної роботи з підвищення статусу жінок і створити експертний центр, що спеціалізується на жіночих справах відповідно до міжнародних стандартів з національним досвідом".

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 14:

- 1). *Social Support*. Retrieved 05.01.2023 from https://www.bahrain.bh/new/en/govsocialsupport-social_en.html
- 2). *Dar Al Aman*. Retrieved 05.01.2023 from <https://archive.unescwa.org/dar-al-aman>
- 3). *Supreme Council for Women (SCW)*. Retrieved 05.01.2023 from <https://www.scw.bh/en/AboutCouncil/Pages/VisionMission.aspx>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 15. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В МАЛАЙЗІЇ

²⁷ *Supreme Council for Women (SCW)*. Retrieved 05.01.2023 from <https://www.scw.bh/en/AboutCouncil/Pages/VisionMission.aspx>

Прочитайте фрагменти з розділу "Реалізація соціальної політики в Малайзії та її вплив на суспільство" Мохамата Захира Зайнудіна з підручника "Соціальна політика в Ісламському світі" за редакцією Алі Акбара Таджмазінзі та створіть Ментальну карту на основі цього матеріалу.

Включіть до своєї Ментальної Карті: соціальні програми, напрямки, соціальні організації та інструменти соціальної політики, які реалізуються в Малайзії.

Існує широке визнання того, що соціальна політика та пов'язані з нею програми потребують прозорого оцінювання, щоб визначити, чи досягаються цілі впровадження інструментів політики, чи ні.

Хоча існує припущення, що соціальна політика має позитивний вплив, це припущення часто піддається критиці.

Така оцінка необхідна, оскільки зміни, які відбуваються у світовій політиці та економіці, часто впливають на соціальний стан країни.

Уряд Малайзії зосереджується на економічному зростанні, щоб забезпечити населення робочими місцями, залучити іноземні інвестиції та реалізувати програму подолання бідності.

Малайзія запровадила п'ятирічний план розвитку, відомий як Малайзійський план для створення процвітаючого суспільства.

У реалізації планів соціального розвитку важливу роль відіграють відносини між політиками та цільовими групами.

Вплив соціальної політики на освіту, охорону здоров'я та зайнятість часто залежить від діяльності окремих осіб та спільнот, які керуються державними установами.

Зосередження уваги на взаємовідносинах та взаємодії може покращити розуміння впливу соціальної політики на громади в Малайзії.

Уряд Малайзії використовує три інституційні підходи для покращення добробуту суспільства, а саме: (1) благодійні пожертви, (2) соціальна робота та (3) соціальна політика.

Благодійні пожертви значною мірою залежать від особистих внесків, добровільної діяльності та неурядових організацій, які готові надавати можливості для змін у суспільстві.

Соціальна робота передбачає участь професійних і напівпрофесійних груп, які допомагають окремим особам, групам або громадам задовольнити їхні потреби.

Тоді як соціальна політика - це програми, пов'язана з соціальними послугами або програмами, які покращують якість життя.

Ефективність цієї соціальної політики залежить від здатності уряду здійснювати втручання через низку послуг, пов'язаних із соціальними проблемами, соціальними потребами та соціальними можливостями.

Ключовим компонентом реалізації соціальної політики є захист, який полягає у задоволенні соціальних потреб суспільства, управлінні та вирішенні проблем, з якими зіштовхується суспільство, та наданні можливостей державі розширювати свої можливості для покращення свого добробуту.

Тому вибір соціальних базових моделей, які відповідають потребам громади, забезпечить краще життя в майбутньому.

Позитивний вплив соціальної політики покращить соціальні умови та дасть більше можливостей для досягнення добробуту громади.

Результати досліджень Зайнудіна та Камарудіна про вплив програм соціальної політики в Малайзії та Індонезії показали, що якість життя та самооцінка респондентів у Малайзії зросли після більшої участі в заходах соціального забезпечення.²⁸

Безпосередньо соціальна політика визначає рівень соціального добробуту індивіда та громади. Це означає, що коли життєві потреби задоволені, проблеми можуть бути вирішені, а спектр можливостей – розширений

Важливість задоволення життєвих потреб полягає в існуванні умов соціального забезпечення для харчування, охорони здоров'я, житла, безпеки та зайнятості.

Коли покращується соціальний добробут, люди та громади можуть розширювати можливості для досягнення максимальних успіхів.

Соціальні послуги часто розглядаються як ключовий інструмент уряду для покращення добробуту суспільства, зокрема, у сфері охорони здоров'я, освіти, житла, доходів та сімейного благополуччя.

Використання податкової системи в соціальних цілях відоме як фіскальний добробут.

Наприклад, уряд Малайзії управляє Фондом забезпечення працівників як засобом заощадження після виходу на пенсію, що функціонує через обов'язкові заощадження для забезпечення пенсійних виплат у державному та приватному секторах, а також через

²⁸ Mohamad Zahir Zainudin. Social policy implementation in Malaysia and its impact on the community. *Social policy in Islamic world*” edited by Ali Akbar Tajmazinzi (2021), Palgrave Macmillan, 270-275

непенсійні установи, що надаються Організацією соціального забезпечення через Схему страхування від виробничих травм та Схему страхування на випадок інвалідності.

На глобальному рівні прогрес Малайзії базується на досягненні країною Цілей розвитку тисячоліття, які вимірюють вісім індикаторів: викорінення бідності, досягнення загальної освіти, просування гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок, зниження дитячої смертності, поліпшення материнського здоров'я, боротьба з ВІЛ/СНІДом, малярією та іншими захворюваннями, забезпечення екологічної стійкості та розширення універсального співробітництва заради розвитку суспільства.

До 2015 року Малайзія досягла значного прогресу в досягненні поставлених цілей.

Зусилля, які докладалися малайзійським урядом у сфері соціального розвитку, відповідають національній моделі розбудови, що використовує два підходи, а саме: досягнення індексу доходів і добробуту населення.

Правила створення Ментальних карт:

- Завжди використовуйте центральне зображення та зображення по всьому тексту;
- На кожній "гілці" розміщуйте одну головну тему;
- Розміщуйте підтеми на власних "гілках";
- Використовуйте три або більше кольорів;
- Використовуйте по ключовому слову в рядку;
- Друкуйте всі слова чітко;
- Залишайте місце для несподіваних тем або нових думок;
- Дозвольте своєму розуму мандрувати! Дайте волю своїй фантазії! ²⁹

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 15:

1. Mohamad Zahir Zainudin. Social policy implementation in Malaysia and its impact on the community. *Social policy in Islamic world*" edited by Ali Akbar Tajmazinzi (2021), Palgrave Macmillan, 270-275

²⁹ *Mind mapping* . Retrieved 05.01.2023 from <https://www.pmi.org/learning/library/mind-mapping-advantage-think-creatively-6554>

2. *Mind mapping* . Retrieved 05.01.2023 from <https://www.pmi.org/learning/library/mind-mapping-advantage-think-creatively-6554>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 16. СОЦІАЛЬНА РОБОТА В КОНТЕКСТІ ІСЛАМСЬКОЇ ПЕРСПЕКТИВИ: ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ

Прочитайте фрагменти з розділу "Підхід *The maqāṣid-cum-maṣlaḥa* («Макасід – кум – Маслаха») як теологічна основа ісламської соціальної роботи: критичний аналіз та альтернативна пропозиція" Сердара Курназа з підручника Гансйорга Шміда та Аміра Шейхзадегана "Вивчаючи ісламську соціальну роботу. Між громадою та спільним благом" і спробуйте пояснити основні аспекти соціальної роботи в Ісламській традиції в контексті підходу *The maqāṣid-cum-maṣlaḥa* («Макасід– кум –Маслаха»).

Що ви можете сказати про концепцію базових потреб в Ісламській перспективі?

Що стосується ісламської соціальної роботи, то вона повинна мати ісламське теологічне підґрунтя.

Оскільки соціальна робота захищає інтереси та блага людей, одним із перших концептуальних термінів, що може гарантувати богословське підґрунтя ісламської соціальної роботи, є *Maṣlaḥa* (Маслаха).³⁰

Maṣlaḥa (Маслаха) є спільною ланкою між різними розуміннями ісламської соціальної роботи та її основними концепціями та принципами.

У наш час *Maṣlaḥa* (Маслаха) використовується як взаємозамінний термін із загальними цілями Шаріату, наприклад із концепцією *Maqāṣid* (Макасід).

Підхід *The maqāṣid-cum-maṣlaḥa* («Макасід–кум–Маслаха») - дає змогу вченим пов'язати своє розуміння соціальної роботи з Ісламською науковою традицією, особливо з ісламським правовим мисленням.

Однак, якщо ми озирнемося на Ісламську традицію правового мислення, то побачимо зовсім інший підхід до концептів *Maṣlaḥa* (Маслаха) і особливо до *Maqāṣid* (Макасід), що пов'язано з особливим розумінням знання ('Ilm) та епістемології.

У модерну добу *Maqāṣid* (Макасід) став джерелом знання, тоді як у класичній традиції *Uṣūl* (Усуль) він був інструментом для правової герменевтики.

³⁰ Serdar Kurnaz (2022). *The maqāṣid-cum-maṣlaḥa Approach as Theological Basis for Islamic Social Work: A Critical Analysis and an Alternative Proposal* written by Serdar Kurnaz from textbook of Hansjörg Schmid and Amir Sheikhzadegan "Exploring Islamic Social Work. Between Community and the Common Good", Switzerland. Springer, 137-151

Очевидно, що неможливо описати класичний підхід *Maṣlaḥa* (Маслаха) у всіх його деталях, оскільки більшість вчених в традиції *Uṣūl* (Усуль) застосовують різні методи щодо використання *Maqāṣid* (Макасід) для вирішення правових проблем.

Оскільки підхід аль-Газалі є більш звичним для наукової спільноти, більш систематизованим, а також тому, що він мав вплив на багатьох учених, я узагальню його класифікацію *Maṣlaḥa* (Маслаха).

Це може стати основою для правильного виведення рішення, для з'ясування дійсності того чи іншого акту.

1. Загальноприйняті інтереси ((*al-maṣāliḥ al-mu'tabara*): це інтереси, які приймаються Кораном та/або Сунною, наприклад, захист багатства через покарання за крадіжку.

2. Неприпустимі інтереси (*al-maṣāliḥ al-mulghā*): це інтереси, які, згідно з Кораном і Сунною, є недійсними; хоча люди вбачають у них певну користь (наприклад, ідею рівного розподілу спадщини, оскільки Коран говорить, що в деяких випадках дочки отримують половину суми, яку успадковують сини).

3. Непідтверджені інтереси (*al-maṣāliḥ al-mursala*): ані Коран, ані Сунна не дають прямої інформації про дійсність певної *Maṣlaḥa* (Маслахи), а отже, вона не підтверджена авторитетними джерелами. Тоді вченим доводиться визначати, які з цих можна вважати прийнятними інтересами, а отже, теологічно виправданими як підставу для вчинку.

Аль-Газалі був змушений класифікувати непідтверджені інтереси, щоб його знання не суперечило Корану і Сунні.

За його словами, *Maṣlaḥa* (Маслаха) поділяється на три різні категорії:

- 1). те, що виступає потребами першої необхідності (*darūriyyāt*);
- 2). потреби (*ḥājīyyāt*);
- 3). удосконалення та модернізація (*taḥsīniyyāt*).

У той час як вчені не давали визначення потребам та удосконаленню, вони лише описували їх як інтереси, які слід враховувати, інакше суспільству може бути завдано шкоди, але воно все одно існуватиме. Потреби першої необхідності визначаються дуже строго: - це інтереси, які слід захищати, інакше суспільство не зможе існувати, і не лише мусульманське суспільство. Потреби першої необхідності знову ж таки, складаються з п'яти елементів захисту:

- (1) життя;
- (2) розум;
- (3) релігія,
- (4) походження.

та (5) добробут та багатство.

Компонети, які розширюють «The *maqāṣid-cum-maṣlaḥa*» («Макасід–кум–Маслаха») що розширюють «Maṣlaḥa» (Маслаха) настільки, що вона стає самостійним джерелом права, демонструють певні методологічні та богословські розбіжності.

Як уже зазначав вчений Опвіс, вчені вирішили розвинути Maṣlaḥa (Маслаху) як самостійне джерело права і стали частіше називати це Maqāṣid (Макасід).

Попри всю їхню різноманітність, всіх вчених об'єднує і відрізняє від домодерних авторів те, що вони зосереджуються на підході Maqāṣid (Макасід), а не на Maṣlaḥa (Маслаха) підході.

У домодерний період більшість правознавців зосереджувалися на Maṣlaḥa (Маслаха), як на інструменті для виведення правових рішень і як на критерії чи стандарті, за яким можна судити про правильність рішень.

Це короткий огляд даного підходу, кожне рішення, що виводиться з джерел, має враховувати Maqāṣid (Макасід), або, принаймні, не суперечити йому.

Тому навіть деякі уривки Корану розуміються по-різному в їхньому формулюванні, наприклад, покарання за крадіжку: воно розглядається як пропозиція взяти злодія під варту, а не як пропозиція відрубати йому руку.

Таким чином, Maqāṣid (Макасід) став самостійним джерелом, похідним, знову ж таки, від Корану і Сунни, через зв'язок з класичною методологією, що є важливим для більшості ісламських вчених.

Сучасні автори критикують класичну дисципліну «*uṣūl al-fiqh*» (усуль аль-фікх), але намагаються використати концепцію Maqāṣid (Макасід) для сучасності.

Сучасні автори Maqāṣid (Макасід) підходу, такі як Мухаммад ат-Тахір ібн Ашур, Ахмад ар-Райсуні та Джассер Ауда, в основному критикують обмеження основних потреб до п'яти.

Вони стверджують, що існує більше інтересів і потреб, які слід враховувати, ніж ті, що згадуються в класичних джерелах. Тому ми маємо різні підходи як до Maqāṣid (Макасиду) як і до його реінтерпретації.

Незалежно від релігійної приналежності і оскільки Коран розуміється як універсальна книга, милість для людства, питання знання потреб людей залишається відкритим.

Вчений Бассіуні намагається визначити ці потреби і зосереджується на них у своєму дослідженні як на основі універсального розуміння прав людини і Maqāṣid (Макасиду).

Він розрізняє об'єктивно-універсальні потреби та суб'єктивно-історичні орієнтації та напрямки потреб (*Bedürfnisorientierung* – німецький термін).

Бассіуні перераховує деякі основні людські потреби, цитуючи Абрахама Маслоу з точки зору психології мотивації.

Згідно з Маслоу, люди мають фізіологічні потреби, такі як потреба у стабільному постачанні їжі, безпеці, а також у приналежності, любові та повазі.

На нашу думку, це має вирішальне значення для соціальної роботи, а також для самореалізації.

З іншого боку, вчений Гасієт, як визнає Бассіуні, класифікує людські потреби на чотири категорії:

- (1) фізіологічні потреби,
- (2) потреби у взаємостосунках,
- (3) потреби в повазі,
- і (4) потреба в сенсах та наповненості (*Sinngebung* – німецький).

На відміну від Маслоу, Гасієт не ставить різні категорії потреб в ієрархію; він бачить їх взаємопов'язаними.

Після подальшого аналізу концепції потреб, зокрема класифікації потреб у дослідженнях миру і конфліктів, Бассіуні робить висновок, що ці різні підходи мають спільну основу і не суперечать один одному, а скоріше узгоджуються між собою. Це, головним чином, стосується потреб у фізіологічному здоров'ї, безпеці, приналежності, повазі та сенсі (*Sinngebung* - німецький).

Ці потреби настільки важливі для життя людини, що їх можна розглядати як об'єкти соціального інституту захисту прав людини.

На думку вченого, ці потреби також можна розглядати як підґрунтя, основи для соціальної роботи: - це емпірично та об'єктивно зрозумілі та визначені людські потреби. Соціальна робота може задовольнити ці потреби, незалежно від релігійної приналежності можливих адресатів.

Це дає можливість людям, незалежно від їхньої релігійної ідентичності, зрозуміти необхідність соціальної роботи.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 16:

1. Serdar Kurnaz (2022). The *maqāṣid-cum-maṣlaḥa* Approach as Theological Basis for Islamic Social Work: A Critical Analysis and an Alternative Proposal written by Serdar Kurnaz from textbook of Hansjörg Schmid and Amir Sheikhzadegan “*Exploring Islamic Social Work. Between Community and the Common Good*”, Switzerland. Springer, 137-151

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 17.
СОЦІАЛЬНИЙ ДОБРОБУТ ТА ІСЛАМСЬКА ПЕРСПЕКТИВА В
ПАКИСТАНІ

Прочитайте фрагменти з наукової статті доктора Аршада Хана Бангаша та пана Джеханзеба "Ісламський погляд на соціальне забезпечення: міф чи реальність" і спробуйте дати визначення ключовим термінам складових соціальної роботи та соціальної політики в ісламській традиції, таким як "Закят", "Ушар", "Садака".

У чому різниця між Закятом і Ушаром?

Які основні цілі Закяту та Садаки в ісламі?

Які особливості втілення принципів "Закяту", "Ушару", "Садаки" у життя?

Стаття д-ра Аршада Хана Бангаша і пана Джеханзеба представляє результати глибинних інтерв'ю (30 учасників).

Такі базові людські потреби можна безперешкодно задовольняти за допомогою справедливого, регулярного та функціонального механізму розподілу Закяту (обов'язкової благодійності), Садаки (добровільної благодійності) та Ушару (обов'язкової благодійності на сільськогосподарську продукцію).

Закят є важливим четвертим стовпом Ісламу, що буквально означає "збільшувати, зростати, очищуватися, бути чистим, бути прозорим та зрозумілим і хвалити себе".

Закят дозволяється сплачувати у вигляді їстівних продуктів відповідно до потреб людей.

Закят, який сплачується за врожай або сільськогосподарську продукцію, називається "Ушар", що означає десятю частину врожаю.

Ушар - це обов'язковий податок (Закят) на сільськогосподарську продукцію, який становить одну десятю для одних видів землі і одну двадцяту для інших.

Далі сказано, що "якщо ферма або сад поливаються природним шляхом, дощовою або джерельною водою, або водою річки чи струмка, то обов'язковою є десята частина продукції, а якщо зрошується штучними засобами (колодязь, трубчастий колодязь, канали і т.д.), то обов'язковою для сплати є двадцята частина.

Пуштуни платять Закят переважно із золота, срібла та ліквідної готівки, тоді як решта предметів, що підлягають сплаті Закяту, ігноруються.

Крім того, було відзначено, що люди часто платять Залят, не підраховуючи реальну суму своїх активів, а лише базуючись на попередній сплаті Заляту, що, можливо, є помилковим.

Тому що без підрахунку своїх активів існує ймовірність того, що якась частина багатства може залишитися неврахованою.

Таким чином, можна зробити висновок, що окрім того, що учасники вимагали сплати Заляту, вони не сплачували Залят у спосіб, вказаний Всемогутнім Аллахом.

Фактом є те, що розподіл "Заляту" без належних підрахунку та оцінки не може відповідати критеріям виплати Заляту, який встановлений Ісламом.³¹

Таки практики можуть призвести до очевидного зубожіння великої кількості нужденних і бідних людей у суспільстві.

Залят і Ушар - це дві різні речі в контексті розрахунку, розподілу і відповідальності, оскільки Залят сплачується з золота, срібла, готівки, майна, які зароблені.

Тоді як Ушар сплачується за врожай або продукцію, отриману з землі.

В результаті було зроблено висновок, що більшість учасників неправильно тлумачили обидва поняття з точки зору їх використання і вважали, що обидва поняття є тотожними.

Іншими словами, і Ушар, і Залят не мають різниці, якщо один з них сплачено, то обов'язок виконано.

Це може бути причиною того, що в місцевому контексті слово "Закаат" використовується для позначення Ушару.

Це також може бути причиною того, що більшість людей обробляють землю, за яку вони платять Залят.

Деякі учасники також стверджували, що коли сплачується Ушар, то немає потреби сплачувати Залят з інших активів, таких як золото, срібло, готівка тощо.

Залят і Ушар сприяють економічному покращенню життя малозабезпечених верств населення, оскільки, сплачуючи Залят і Ушар, бідні люди можуть задовольнити свої основні потреби, такі як їжа, одяг і дах над головою.

«Садака» означає "чесний і правдивий", що фактично означає акт дарування бідним і нужденним і підтверджує справжнє служіння і відданість Богові-Творцю.

³¹ Dr. Arshad Khan Bangash and Mr. Jehanzeb (2019). "Islamic perspective on social welfare: myth or reality". *Al-Idah* 37 (Issue-I). 22-34

Поняття "Садака" означає давати і допомагати, не очікуючи жодної компенсації чи прихильності у відповідь; при цьому маючи щирий намір догодити лише Богові.

В одному інтерв'ю ми можемо прочитати: "Я даю Садаку бідним людям коли бачу їх у скруті. Допомога їм у вирішенні їх потреб допоможе нам у майбутньому. Як мусульманин, я впевнений, що мені повернеться вдвічі більше за те, що я витрачаю на шляху до Аллаха".

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 17:

1). Dr. Arshad Khan Bangash and Mr. Jehanzeb (2019). "Islamic perspective on social welfare: myth or reality". *Al-Idah* 37 (Issue-I). 22-34

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 18. НАПРЯМКИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В АФГАНІСТАНІ

Ознайомтеся з інформацією про соціальний захист та соціальну політику в Афганістані та підготуйте аналіз зацікавлених сторін, які мають можливості та здатні розв'язувати соціальні проблеми.

- З якими гострими соціальними проблемами зіштовхується афганський народ?
- Хто зацікавлений у розв'язанні цих соціальних проблем?
- Які повноваження та функціональні обов'язки мають ці зацікавлені сторони?
- В яких сферах вони можуть допомогти афганському народу?
- Які цінності та очікування мають ці зацікавлені сторони?

Схема аналізу зацікавлених сторін (стейколдерів):

Стейкхолдер (зацікавлена сторона)	Сфера соціальної політики	Роль	Інтереси, цінності, очікування	Напрямки та проекти надання соціальної допомоги

Гуманітарна ситуація в Афганістані значно погіршилася через нещодавні політичні та соціально-економічні події. Основні соціальні послуги перебувають на межі колапсу, що загострює потреби і без того вразливого населення.

Більша частина населення, 24,4 мільйона людей, потребують гуманітарної допомоги, в тому числі 12,9 мільйона дітей.

Тривають спалахи численних захворювань (кір, гостра водяниста діарея, лихоманка денге, COVID-19).

У 2022 році 8,7 мільйона людей в Афганістані перебуватимуть у стані надзвичайної продовольчої небезпеки, а кожна друга дитина віком до 5 років буде страждати від гострого недоїдання.

Повний вплив політичного переходу ще не матеріалізувався, і очікуються значні соціально-економічні потрясіння, які вплинуть на виживання дітей.

В Афганістані як 80% дорослих, так і 17,3% дітей живуть з певною формою інвалідності. Тяжкі форми інвалідності більш поширені серед жінок: за даними Human Rights Watch, афганські жінки та дівчата з інвалідністю стикаються з надзвичайними перешкодами, укоріненою дискримінацією та сексуальними домаганнями, із проблемами у доступі до соціальної допомоги, освіти, працевлаштування та охорони здоров'я.

У травні 2022 року багатопартнерська ініціатива "Інтегрована класифікація стадій продовольчої безпеки" повідомила, що приблизно 19,7 мільйона людей були позбавлені достатньої кількості продовольства в період з березня по травень 2022 року, який класифікується як "неврожайний" сезон, тобто період між зборами врожаю, причому приблизно 13 мільйонів людей перебували в "кризовій ситуації", 6,6 мільйона - в "надзвичайній ситуації", а 20 000 людей - в "катастрофічних умовах".³²

Сім'ї повідомили, що 13 % хлопчиків забрали зі школи для заробітку грошей, порівняно з 2 % дівчаток, і навпаки, 13 % дівчаток не відвідували школу з культурних причин та традицій порівняно з 2 % хлопчиків, а ще 2 % дівчаток не відвідували школу, тому що їх видали заміж у ранньому віці.

У квітні 2022 року УВКБ ООН (UNHCR) відзначило, що близько 40 афганських студентів з-поміж біженців та репатріантів (половина з них жінки) - розпочали навчання в лютому в університетах Кабула за підтримки УВКБ ООН та в рамках стипендіальної програми DAFI (Німецька академічна ініціатива для біженців імені Альберта Ейнштейна).

³² *Humanitarian Crisis Analysis* (2022). Afghanistan. Swedish International Development Cooperation Agency (Sida).

Retrieved 10.01.2022 from

<https://cdn.sida.se/app/uploads/2020/09/04141922/HCA-Afghanistan-2022.pdf>

У травні 2022 року USAID (Агентство США із економічного розвитку) повідомило про фінансування програм, спрямованих на реінтеграцію біженців та розширення можливостей для вразливих верств населення приймаючих громад, зокрема курсів з ліквідації неписьменності, підвищення бізнес-знань та розвитку навичок.

Також була надана підтримка, щоб надати дітям біженців, які повертаються, доступ до навчальних просторів і програм прискореного навчання, щоб допомогти цим дітям підготуватися до вступу до офіційних шкіл.

За даними дослідження організації Save the Children, наприкінці 2021 року в Кабулі 38,3 % дітей, опитаних для цього звіту, відповіли, що не відвідують школу.

22,9 % з них також не були зараховані до школи, а решта 15,4 % були зараховані, але не відвідували заняття.³³

У 17,9 % домогосподарств діти відвідували такі програми, як освіта на базі громади, прискорене навчання або програми раннього догляду та розвитку дітей - більшість з них (60,5 %) у провінції Кабул.

За даними Афганського освітнього кластера, інклюзія людей з інвалідністю в школах Афганістану була обмеженою через коливання інтересу та підтримки з боку донорів та уряду.

Згідно з доповіддю Ради ООН з прав людини від січня 2022 року, у 2021 році було зафіксовано щонайменше 47 підтверджених випадків вербування дітей, у тому числі 24 випадки - талібами, 16 випадків - проурядовими ополченцями та 7 - Афганською національною поліцією.³⁴

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 18:

³³

2). Afghanistan Appeal – UNICEF. Retrieved 10.01.2022 from <https://www.unicef.org/media/112576/file/2022-HAC-Afghanistan.pdf>

³⁴). Key socio-economic indicators in Afghanistan and in Kabul city (2022) Report of European Union Agency for Asylum. August 2022. 103 p Retrieved 10.01.2022 from <https://euaa.europa.eu/publications/key-socio-economic-indicators-afghanistan-and-kabul-city>

1). *Humanitarian Crisis Analysis* (2022). Afghanistan. Swedish International Development Cooperation Agency (Sida).

Retrieved 10.01.2022 from

<https://cdn.sida.se/app/uploads/2020/09/04141922/HCA-Afghanistan-2022.pdf>

2). Afghanistan Appeal – UNICEF. Retrieved 10.01.2022 from

<https://www.unicef.org/media/112576/file/2022-HAC-Afghanistan.pdf>

3). Key socio-economic indicators in Afghanistan and in Kabul city (2022)

Report of European Union Agency for Asylum. August 2022. 103 p

Retrieved 10.01.2022 from

<https://euaa.europa.eu/publications/key-socio-economic-indicators-afghanistan-and-kabul-city>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 19. ПРИНЦИПИ *FARD KIFAYAH* (ФАРД КІФАЯ)

Прочитайте розділ зі статті "Фард Кіфая (*Fard Kifayah*) - принцип соціальної відповідальності в Ісламі" і напишіть есе "Роль соціальної відповідальності в соціальному забезпеченні в моїй країні".

Фард-Кіфая (*Fard Kifayah*) виховує почуття спільної відповідальності серед членів громади, незалежно від особи виконавця, за реалізацію релігійних і світських суспільних інтересів.

Зважаючи на широкий спектр застосування Фард-Кіфая (*Fard Kifayah*) деякі вчені класифікували їх на основі їхніх переваг або повторюваності контекстів, що їх вимагають.

Аль-Газалі, наприклад, прийняв потрійну таксономію, класифікуючи Фард-Кіфайю (*Fard Kifaya*) на основі суто релігійної, мирської чи обох видів вигоди.

З іншого боку, аль-Карафі, ас-Субкі та аз-Заркаші провели різницю між:

(1) тим, що повинно бути надано лише один раз (наприклад, порятунок потопельника),

і (2) тим, що повинно надаватися за будь-якої потреби (наприклад, надання послуг та допомоги із поховання та ісламських освітніх послуг).

Передусім, між цими двома наборами послуг можна помітити різницю у виконанні обов'язків громади як випадкового ритуалу чи послуги порівняно з постійним спільним інтересом.

Ця таксономія може допомогти виміряти ступінь важливості кожної послуги, заснованої на принципі Фард-Кіфайя (*Fard Kifaya*) відносно іншої.³⁵

Безперечно, громадянський обов'язок відповідати на привітання мусульманина відрізняється від обов'язку підтримувати життя чи сприяти виживанню.

Соціальні послуги та соціальне забезпечення включають: виховання сиріт і покинутих дітей, одягання безпритульних та нужденних і надання харчування для голодних, поліпшення життя страждених і нещасних, надання навичок, необхідних для задоволення базових потреб (таких як бізнес, фермерство, будівництво, ткацтво тощо), укладення і сприяння функціонування шлюбу, базові медичні послуги та ліки, догляд (турбота за хворими, включаючи їх відвідування) і виховання дітей.

Підтримка пригноблених і соціальний захист - це Фард-Кіфайя (*Fard Kifaya*).

Коментуючи назву книги аль-Бухарі "Допомога пригнобленим", імам Ібн Хаджар каже: "Це універсальна Фард-Кіфайя (*Fard Kifaya*), яка охоплює всіх пригноблених і всіх, хто їм допомагає, виходячи з того, що Фард-Кіфайя (*Fard Kifaya*) звертається до кожного (тобто mukallafin – мукалляфа – повнолітнього мусульманина або мусульманки, які зобов'язані виконувати закони Шаріату, але при цьому не є муджтахідом)".

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 19:

- 1). Sh. Yousef Wahb. *Fard Kifayah – the principle of communal responsibility in Islam*

Retrieved 10.01.2022 from <https://yaqeeninstitute.org/read/paper/fard-kifayah-the-principle-of-communal-responsibility-in-islam>

³⁵ Sh. Yousef Wahb. *Fard Kifayah – the principle of communal responsibility in Islam*

Retrieved 10.01.2022 from <https://yaqeeninstitute.org/read/paper/fard-kifayah-the-principle-of-communal-responsibility-in-islam>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 20. СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ДІТЬМИ В ЄМЕНІ

Ознайомтеся з керівними принципами та стратегіями соціального захисту дітей в Ємені. Ця країна постраждала від військового конфлікту.

За допомогою мозкового штурму напишіть ідеї проєктів та ініціатив щодо соціального захисту дітей Ємену.

При створенні нових ідей використовуйте такий інструмент, як Round – Robin – варіацію Мозкового Штурму.³⁶

Техніка Round-Robin починається з того, що ви запрошуєте одного учасника поділитися ідеєю. Потім ви обходите групу і просите кожного поділитися ідеєю, яка ґрунтується на попередніх.

Дітей в Ємені продовжують вбивати, калічити, вербувати і використовувати всі сторони конфлікту.

Школи і лікарні часто піддаються атакам і використовуються у військових цілях, що позбавляє дітей права на базові послуги.

І без того жахливе становище внутрішньо переміщених осіб (ВПО), серед яких понад 1,2 мільйона дітей, погіршується, оскільки продовжуються міграційні процеси.

Існує нагальна потреба у підтримці фізичного та психічного добробуту на рівні громад, а також у спеціалізованих дитячих послугах, особливо для хлопчиків і дівчаток з інвалідністю.

Підтримка фізичного та психічного здоров'я вкрай необхідна хлопчикам і дівчаткам різного віку для зміцнення їхньої життєстійкості та розвитку, особливо тим хлопчикам і дівчаткам, які зазнали різних форм насильства, жорстокого поводження та експлуатації.

Сім'ї повинні мати доступ до засобів до існування та до грошової допомоги, щоб підвищити свою життєстійкість.

Керівні принципи надання соціальної та психологічної допомоги:

- **Вживання та розвиток:** враховувати вплив надзвичайної ситуації та реагування на фізичний, психологічний, емоційний та духовний розвиток дитини, допомагати дітям та їхнім сім'ям відстоювати свої права, використовувати інструменти правового захисту та сприяти відновленню та реабілітації після насильства.
- **Недискримінація та доступ до допомоги, яка справедливо розподіляється:** виявлення та моніторинг наявних моделей дискримінації та їх усунення під час реагування,

³⁶ 20 Brainstorming Techniques That Work

забезпечення рівного доступу дітей до допомоги та підтримки, яка є неупередженою та заснованою на задоволенні потреб та на справедливості.

- **Участь дітей:** дітям надається простір для участі та висловлення своїх поглядів у розробці програм - підтримувати висловлення їхніх поглядів у безпечному середовищі.
- **Врахування найкращих інтересів дитини:** у всіх діях першочерговим завданням є забезпечення прав дитини.
- **Принцип "Не нашкодь":** уникати подальшої шкоди для дітей в результаті втручань та дій, спрямованих на захист дітей, включаючи захист від фізичного, психологічного та психосоціального травмування.
- **Гендерний аналіз:** має інформувати тих, хто надає гуманітарний захист і допомогу, вивчати конкретні потреби окремих осіб або груп постраждалого населення, які потребують цілеспрямованих дій щодо соціальної підтримки ³⁷

Стратегічні цілі в сфері програми відповідальності

"Захист дітей" на 2022-2024 роки:

Загальна ціль 1: Посилити життєстійкість громади для дітей та осіб, які здійснюють догляд за ними, шляхом забезпечення доступу до заходів з фізичної реабілітації та психічного добробуту.

Загальна ціль 2: Надання критично важливих послуг у сфері захисту дітей, включаючи кейс-менеджмент, розшук та возз'єднання із рідними, а також допомогу жертвам військового конфлікту.

Загальна ціль 3: Надати можливості для розбудови потенціалу суб'єктів захисту дітей з метою покращення реагування на захист дітей на національному рівні, а також у локалізації координації соціального захисту на місцевому рівні.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 20:

- 1). 20 Brainstorming Techniques That Work

³⁷ Yemen: Child Protection - Area of Responsibility-Strategy 2022-2024. November, 2022.

Retrieved 10.01.2023 from <https://reliefweb.int/report/yemen/yemen-child-protection-area-responsibility-strategy-2022-2024>

Retrieved 10.01.2023 from <https://miro.com/guides/online-brainstorming/techniques-methods>

2). Yemen: Child Protection - Area of Responsibility-Strategy 2022-2024. November, 2022.

Retrieved 10.01.2023 from <https://reliefweb.int/report/yemen/yemen-child-protection-area-responsibility-strategy-2022-2024>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 21. ЩАСТЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В ОБ'ЄДНАНИХ АРАБСЬКИХ ЕМІРАТАХ

Ознайомтеся з Національною програмою щастя та добробуту в Об'єднаних Арабських Еміратах і дайте відповіді на запитання:

- 1). які переваги та обмеження має запропонована програма?**
- 2). яка практика надихнула вас на реалізацію ідей та проектів у вашій країні?**

20 березня 2016 року шейх Мохаммед затвердив Національну програму щастя, в майбутньому яка стане Національною хартією щастя.

Він також схвалив кілька ініціатив, спрямованих на створення щасливого і продуктивного робочого середовища у федеральних урядових установах.

Ось деякі з цих ініціатив:

- призначення генеральних директорів з питань Щастя та Добробуту в усіх урядових установах;
- створення рад з питань щастя та добробуту у федеральних органах влади;
- виділення часу для програм і заходів, пов'язаних із щастям, у федеральному уряді;
- створення офісів з питань щастя та добробуту;
- перетворення центрів обслуговування клієнтів на Центри Щастя клієнтів
- включення щорічних індексів, опитувань та звітів для вимірювання щастя в усіх сегментах суспільства;
- прийняття стандартної форми корпоративного щастя та добробуту в усіх органах державної влади.

Загалом, Національна програма "Щастя та позитив" охоплює три основні напрямки:

1. Сприяння позитиву та щастю в суспільстві.
2. Розробка інструментів, які вимірюють рівень щастя.
3. Включення ініціатив щодо щастя в послуги, програми та політику на робочих місцях та в державних органах.

В рамках цієї програми було запущено кілька ініціатив.³⁸

ГРОМАДСЬКІ ІНІЦІАТИВИ.

- **Вимірювач щастя:** Було запроваджено лічильник, призначений для оцінки рівня задоволеності клієнтів державними послугами.

Лічильники підключені до мережі, якою керує урядова установа Smart Dubai, що аналізує звіти та надсилає їх до Виконавчої ради міста Дубай.

Мета процесу - визначити, чи задоволені споживачі запропонованими послугами. Це унікальна ініціатива, покликана виміряти досвід цілого міста,

"Вимірювач щастя" охоплює як державні, так і приватні організації.

- **Національне опитування щодо щастя та добробуту:** Було проведено опитування серед 16 000 осіб по всій території ОАЕ, щоб з'ясувати, як сприяти добробуту та щастю в громадах, а результати соціологічного дослідження були передані державним органам.

- **Пакет політики щастя та добробуту:** Набір політик був розроблений для підвищення добробуту всіх груп у суспільстві.

Приклади успішних включають програму "Політика повернення до школи", яка дозволяє працівникам державних установ мати гнучкий графік роботи, щоб вони могли супроводжувати своїх дітей до шкіл, коли вони знову відкриваються.

УРЯДОВІ ІНІЦІАТИВИ

Деякі з ініціатив, спрямованих на підвищення рівня щастя та задоволеності, які були реалізовані урядом в рамках Національної програми щастя та добробуту, наведені нижче:

- **Розмови про щастя та позитив:** Проведено серію семінарів з метою узгодження роботи уряду з добробутом працівників.³⁹

- **Медаль "Чемпіони щастя та позитиву":** Нагорода була заснована Його Високістю шейхом Мохаммедом бін Рашидом Аль Мактумом, щоб віддати належне працівникам, які досягли видатними показниками у центрах, які займаються вивченням та підвищенням рівня щастя клієнтів.

³⁸ *All about the happiness in Dubai*

Retrieved 15.01.23 from

<https://www.bayut.com/mybayut/all-about-happiness-ministry-dubai/>

³⁹ *Happiness and National Agenda* Retrieved 15.01.23 from

<https://u.ae/en/about-the-uae/the-uae-government/government-of-future/happiness>

- *Програма підготовки тренерів з щастя клієнтів.* Було розроблено концепцію сертифікованої навчальної програми для забезпечення необхідного навчання в центрах щастя з метою підвищення рівня задоволеності громадян державними послугами.

НАЦІОНАЛЬНА ХАРТІЯ ЩАСТЯ

Ініціатива Національної програми "Щастя" - Національна Хартія щастя - була започаткована в березні 2016 року.

Хартія визначає зобов'язання країни щодо створення продуктивного та щасливого робочого середовища у федеральних органах державної влади. Деякі з ініціатив, запроваджених Хартією, є наступними:

- Виділення часу для заходів і програм, які сприяють підвищенню рівня щастя у федеральному уряді;
- призначення генеральних директорів з питань позитиву та щастя в усіх урядових органах;
- створення рад для забезпечення того, щоб усі служби та плани дотримувалися єдиного підходу до створення позитиву та щастя;
- перетворення центрів обслуговування клієнтів на Центри Щастя клієнтів.

Академія Добробуту була створена для реалізації основних принципів Національної стратегії благополуччя до 2031 року.

Вона побудована на шести практичних стовпах для інтеграції Концепції Добробуту в роботу уряду. Ці стовпи такі:

1. Загальна концепція добробуту в роботі уряду;
2. Загальна концепція добробуту в державній політиці;
3. Загальна концепція добробуту в державних послугах;
4. Вимірювання впливу сталого розвитку та добробуту;
5. Інституційна досконалість у сфері добробуту;
6. Готовність до майбутніх змін у добробуті.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 21:

1). *All about the happiness in Dubai*

Retrieved 15.01.23 from

<https://www.bayut.com/mybayut/all-about-happiness-ministry-dubai/>

2). *Happiness and National Agenda Retrieved 15.01.23 from*

<https://u.ae/en/about-the-uae/the-uae-government/government-of-future/happiness>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 22 ІНДЕКС ІСЛАМСЬКОГО ДОБРОБУТУ (IWI)

Ознайомтеся з історією створення та основними компонентами Ісламського індексу добробуту (IWI).

Поясніть кожний із компонентів своїми словами в одному реченні.

По пам'яті без допомоги книжки напишіть схему основних компонентів та їх дефініції.

Прочитайте розділи з наукових праць та досліджень, написаних Доктором Даудом Батчелором та Хайтемом Кадером і розкажіть про необхідність і важливість кожного компонента Індeksu.

Щодо добробуту, вчений класик імам Абу Хамід аль-Газалі писав:

"Метою Шаріату є добробут усього людства, що полягає у захисті його віри (іман (iman), його людського "я" (нафс (*nafs*), його інтелекту (сакль (*aql*), його нащадків (насль (*nasl*) і багатства (маль (*mal*)).

Все, що забезпечує захист цих п'яти компонентів, слугує суспільним інтересам (маслаха (*maslahah*)), і є бажаним, і все, що завдає шкоди (мафсада (*maslahah*)), суперечить суспільним інтересам, і його усунення є бажаним".

Ці п'ять елементів вважаються та ідентифікуються, як потребами (*daruriyyat*) хорошого життя.

Анто пише: "Задоволення цих п'яти основних потреб є умовою досягнення добробуту і щасливого життя в цьому світі і в потойбічному житті, що називається "фалах" (*falah*).⁴⁰

У той час як ісламські економісти зазвичай використовують Коранічне поняття "Фалах", що означає "успіх", поняття "Саада" (*Sa'ādah*) або щастя, частіше обговорюється в класичній ісламській науці про міжчасовий добробут - особливо в рамках ісламської етики та традиціях Макасид (*maqāsid*) підходу.

Мусульманські вчені, такі як аль-Фарабі, Ібн Міскавейх та аль-Газалі, багато писали про концепцію Саада (*Sa'ādah*), інтегруючи аристотелівські та платонівські концепції добробуту з Ісламським світоглядом.

⁴⁰ Daud Batchelor (2021) *An Enhanced Islamic Index of Well-Being (IWI 2.0-2021) for Muslim Countries*. CR 12.2 Produced and distributed by IAIS Malaysia, 195-233

Для них Саада (*Sa'ādah*) не просто означає суб'єктивне щастя, а є всеосяжним поняттям, що включає в себе наступні елементи: щастя, процвітання, успіх, досконалість, благословення і блаженство.

Поєднання віри (іману (*iman*) і праведних вчинків та практик (*'amal Salihah* амаль Саліха) призводить до внутрішнього задоволення серця, яке можна розуміти як ознаку ісламського благополуччя, про що свідчить наступний вірш: «Ті, які увірували і чії серця знаходять задоволення в поминанні Аллаха, бо, без сумніву, в поминанні Аллаха серця знаходять задоволення. Для тих, які увірували та працювали, праведність - це завжди благословення.

Виходячи з цього, наступні параметри соціальної взаємодії розглядаються як необхідні для того, щоб громада демонструвала справжній добробут:

- (1) середня освіта для всіх,
- (2) гідне ставлення до жінок,
- (3) турбота про дітей,
- (4) обмежена нерівність доходів,
- та (5) викорінення корупції.⁴¹

Індекс ісламського добробуту (IWI) має на меті оцінити середні показники становища та соціального положення мусульманських громадян у більшості мусульманських країн.

Дві країни, що стикаються з екзистенційними загрозами, показали хороші результати в новому рейтингу для мусульманських країн (IWI 3.0-2022).

Ми розраховуємо комбінований узагальнений індекс, використовуючи кожен з параметрів, обраних для представлення кожного максаду (*maqсад*) - цілі.

1). *Захист релігії (din)* вчений Раудха та інші науковці визначають як "збереження і розвиток людської віри через духовне збагачення божественним законом, прийняття допустимих моральних норм і виконання релігійних практик на індивідуальному, сімейному і національному рівнях та всередині Умми.

⁴¹ Haithem_Kader (2021). Human well-being, morality and the economy: an Islamic perspective. [Islamic Economic Studies](#) 28 (2), 102-122

Retrieved 02.02.2023 from <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/IES-07-2020-0026/full/html>

2). *Захист життя* можна визначити як захист існування, підтримки і розвитку людського життя шляхом задоволення основних фізичних і соціальних потреб, а також захист людей від шкоди.

Остання категорія може включати голод, хвороби, злочинність, безробіття, порушення прав людини та екологічні проблеми, як зазначено у Звіті ООН про людський розвиток. Захист від зовнішнього нападу і втрата суверенітету також є важливими та актуальними проблемами.

Для оцінки цього максаду (*maqсад*) були обрані наступні індикатори:

- *Національний мир і безпека* (Глобальний індекс миру) - вимірює "стан миру в трьох сферах: суспільна безпека/захист; наявність поточних внутрішніх/міжнародних конфліктів та ступінь мілітаризації".
- *Індекс бідності* вимірює частку населення, що живе за межею прожиткового мінімуму (межею бідності).
- *Національний рівень вбивств в країні*.
- *Очікувана тривалість життя (у роках) при народженні*.
- *Індекс результативності екологічної діяльності (EPI)* проводить ранжування країн за показниками ефективності, що охоплюють здоров'я довкілля та життєздатність екосистем.

3). *Захист інтелекту* можна визначити як "використання і розвиток інтелекту, а також захист розуму від негативних впливів, таких як наркотики і забобони".

Це включає в себе право на свободу вираження поглядів. Абдул Рауф вважає, що ісламська держава повинна забезпечити всім чоловікам, жінкам і дітям рівний доступ до якісної освіти.

Ця вимога, за словами Камалі, стосується як духовної, так і світської освіти: "Це є обов'язковою вимогою".

Крім того, "освіта повинна просвіщати членів суспільства щодо світогляду і моральних цінностей Ісламу, а також про їхню місію у світі як халіфів Божих".

Автор не знайшов жодних кількісних оцінок щодо ісламського вчення в мусульманських країнах, хоча вони були б корисними для оцінки цього максаду.

Виходячи з цих міркувань, було обрано наступні показники:

- Рівень грамотності дорослого населення
- Індекс людського капіталу
- Відсоток жінок із середньою освітою
- Індекс свободи преси.

4). Махсад збереження наступності роду (*nasb*-насб) і потомства (*nasl*-наслъ) найкраще представлений захистом і сприянням добробуту сім'ї, яка в Ісламі вважається основоположним осередком суспільства.

Шлюб дозволяє продовження роду і захищає мусульман від аморальних позашлюбних зв'язків, а Коран підкреслює, що його принципи забезпечують подружню спокій, співчуття і любов.

Ісламський шлюб також захищає чистоту роду. Захист сім'ї можна описати як захист життя майбутньої матері до, під час і після пологів, а також захист немовляти. Іслам заохочує шлюб як зобов'язання на все життя і не заохочує розлучення, хоча й допускає його у випадках наявності непримиренного розриву стосунків.

Виходячи з цих міркувань, для оцінки цього махсаду були обрані наступні показники:

- Індекс материнської смертності;
- Індекс дитячої смертності;
- Загальний коефіцієнт шлюбності;
- Загальний коефіцієнт розлучень/шлюбів;
- Загальний коефіцієнт народжуваності.

5). *Захист багатства або майна (mal мал)*. Махсад захисту майна (*mal мал*) можна визначити як "захист власності та майна від збитків, шкоди, крадіжки чи несправедливості".

Він також стосується зростання багатства через обіг і справедливий розподіл, а також збереження багатства через інвестиції та належне управління.

Коран містить широкий спектр приписів щодо соціально-економічної справедливості, рівності та рівномірного розподілу багатства, наприклад, "щоб воно (багатство) не циркулювало між багатими".

Згідно Сурі Аль-Хашр, «Те, що Аллаг дарував Своєму Посланцю від жителів селищ, належить Аллагу, Посланцю та родичам його, сиротам, бідним і подорожнім; і щоб не дісталася воно багатіям з-посеред вас! Тож візьміть те, що дав вам Посланець, та не чіпайте того, що він заборонив вам. Воістину, Аллаг — суворий у покаранні» (Аль-Хашр, Зібрання: 59:7) ⁴²

Вчений Чапра підкреслює, що багатство - це "довіра від Бога, і його потрібно розвивати і використовувати чесно та сумлінно для подолання бідності, задоволення

⁴² Сура 59: Аль-Хашр (Зібрання). Retrieved 23.03.23 from <https://quran.com.ua/meal/yakubovich/59>

потреб усіх, створення максимально комфортного життя для кожного і сприяння справедливому розподілу доходів і багатства".

Виходячи з цих міркувань, для оцінки цього максиду були обрані наступні показники:

- Справедливий розподіл багатства - коефіцієнт Джині;
- Доступ до зайнятості - рівень безробіття (у відсотках);
- Заборона незаконної вигоди - Індекс сприйняття корупції;
- Мінімізація надмірного споживання ресурсів або погіршення стану довкілля - Екологічний слід;
- Сприяння розвитку ісламського фінансування - Індекс Ісламського фінансового розвитку (IFDI).

Оскільки Мальдіви стали лідером за рівнем Ісламського добробуту у 2022 році, можна очікувати, що це буде віртуальним раєм.

Однак стан моря, яке забезпечує їхню привабливість, також викликає велике занепокоєння, оскільки підвищення рівня моря внаслідок глобального потепління загрожує затопити острівну державу протягом 60 років. Однак віра мальдівців залишається високою.

Індекс 2022 року відповідає підходу, викладеному в статті автора 2021 року "Вдосконалений Індекс Ісламського добробуту (IWI 2.0-2021) для мусульманських країн", що ґрунтується на Вищих цілях Ісламського права (*Maqasid al-Shari'ah*), опублікованій в журналі "Іслам і відродження цивілізації", який видається малайзійською організацією IAIS.

Це розширена версія "Нового Ісламського Рейтингу Індексу Добробуту для мусульманських країн", який був опублікований в 2013 році.⁴³

П'ять основних мақасид (*maqasid*) - захист релігії, життя, інтелекту, родоводу, власності - запропоновані Абу Хамідом аль-Газалі (помер 1111 р. н.е.), вони є основними цілями Шаріату у відповідності із загальним консенсусом.

⁴³ [Dr Daud Batchelor](https://www.amust.com.au/2022/07/islamic-well-being-index-2022-maldives-tops-indonesia-and-malaysia/). *Islamic Well-Being Index 2022: Maldives tops Indonesia and Malaysia*

Retrieved 02.02.2023 from

<https://www.amust.com.au/2022/07/islamic-well-being-index-2022-maldives-tops-indonesia-and-malaysia/>

Перевагами Індексу Ісламського добробуту є те, що він пропонує систему показників, яка виділяє країни-лідери і країни-аутсайтери, а також надає інформацію для країн, які прагнуть перейти на найвищий рівень.

Індикатори Індексу Ісламського добробуту дають змогу виявляти проблеми, встановлювати цілі, відстежувати тенденції, розуміти результати та визначати найкращі політичні практики.

П'ятдесят мусульманських країн з більшістю населення можна було оцінити за чотирма сферами макасидів: життя, інтелект, сім'я і багатство.

На основі зведених середніх показників, Казахстан (1), Туніс (2) і Косово (3) посіли найкращі місця в рейтингах. Марокко та Оман найбільше погіршили свої позиції.

Лідерами за показником "Життєва мета" є ОАЕ (1), Албанія (2) та Йорданія (3). Найбільше покращили свої позиції Косово та Мальдіви, тоді як Марокко та Алжир продемонстрували найбільше падіння.

Лідерами за показником "Інтелект" є Киргизстан (1), Албанія (2) та Боснія і Герцеговина (3).

Лідерами за показником "Сім'я" є Туніс (1), Іран (2), Казахстан і Сирія (3), тоді як показники Марокко і Йорданії різко впали.

У 2019-2020 роках кількість розлучень зросла в усьому світі, особливо в Марокко та Омані (вдвічі), що посилюється через карантинні обмеження, пов'язані з пандемією, але особливо в Марокко після перегляду у 2004 році сімейного кодексу Мудавана, який дозволив жінкам подавати заяву про розірвання шлюбу.

Лідерами за показниками досягнення мети багатства та добробуту є Палестина (1), Буркіна-Фасо (2), Малайзія та Об'єднані Арабські Емірати (3). Позиція Палестини не є значущою, оскільки відображає недостатню кількість даних.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 22:

1). Daud Batchelor (2021) An Enhanced Islamic Index of Well-Being (IWI 2.0-2021) for Muslim Countries. CR 12.2 Produced and distributed by IAIS Malaysia, 195-233

DOI: [10.52282/icr.v12i2.850](https://doi.org/10.52282/icr.v12i2.850)

2). Haithem_Kader (2021). Human well-being, morality and the economy: an Islamic perspective. *Islamic Economic Studies* 28 (2), 102-122

Retrieved 02.02.2023 from <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/IES-07-2020-0026/full/html>

3) Сура 59: Аль-Хашр (Зібрання). Retrieved 23.03.23 from <https://quran.com.ua/meal/yakubovich/59>

4). Dr Daud Batchelor. *Islamic Well-Being Index 2022: Maldives tops Indonesia and Malaysia*

Retrieved 02.02.2023 from

<https://www.amust.com.au/2022/07/islamic-well-being-index-2022-maldives-tops-indonesia-and-malaysia/>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 23. НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ КОРУПЦІЇ З ТОЧКИ ЗОРУ ІСЛАМСЬКОГО СВИТОГЛЯДУ

Прочитайте розділи з наукової статті Нуралії Джамілі Алі "Порівняльний аналіз корупції в мусульманських і західних країнах" і напишіть есе про негативний вплив корупційних процесів на соціальну політику і соціальний захист населення.

Дайте відповідь на запитання: "Які причини та наслідки корупції в мусульманському світі?"

Другим етапом вивчення теми є ознайомлення з матеріалом про Індекс сприйняття корупції (CPI) у 2022 році та обговорення результатів.

Боротьба з хабарництвом (*rashwah* (рашва) і корупцією (*fasad* (фасад) є невід'ємною частиною вчення Корану і часто зустрічається в хадисах.

Коран забороняє "поглинання/привласнення чужого майна" в сурі Ан-Ніса, в аяті 49 і в сурі Аль-Бакара, в аяті 188.

“Не пожирайте незаконно майна одне одного та не підкупляйте суддів, щоб свідомо, шляхом гріха, привласнити частину майна інших людей! (Аль-Бакара (Корова): 2, 188)⁴⁴

Це є широким поняттям, яке охоплює такі інші правопорушення, як шахрайство, накопичення, крадіжки та азартні ігри.

Коранічні приписи також засуджують тих, хто перебуває при владі, хто поширює корупцію серед людей через кумівство та пригнічення інших, як у сурі Аль-Касас, вірш 4, та сурі Аль-Фаджр, вірші 10-12.

Більше того, мусульманський вчений Аль-Бухарі присвячує корупції цілу главу під назвою "Що дозволено щодо лихослів'я нечестивих (корумпованих) і підозрілих людей", що свідчить про те, що заборона корупції широко обговорювалася серед мусульманських вчених.

Коран чітко вказує на те, що акт корупції породжує хабарництво і має негативні

⁴⁴ Сура Аль-Бакара (Корова): 2, 188. Retrieved 23.03.23 from <https://quran.com.ua/meal/yakubovich/2>

наслідки для суспільства.

Корупція в ісламі має широке значення.

Вона охоплює не лише хабарництво або рашву, що означає приватну вигоду від державної посади або пошук винагороди за виконання обов'язків, які зазвичай вважаються безоплатними, а й нечесність, зраду довіри, зловживання владою, обман як у приватних, так і в публічних справах, фаворитизм і кумівство.

Ці фактори можна розділити на кілька категорій, а саме: політичні, культурні та правові.⁴⁵

Політичний фактор, що сприяє корупції, може бути відображений у типі системи управління.

Загальновизнано, що деякі мусульманські країни не практикують демократію. Деякі мусульманські країни прийняли монархічну систему правління.

Цей фактор сприяє корупції в мусульманських країнах, оскільки королівська прерогатива надає виконавчій владі широкі і непідконтрольні повноваження.

Крім того, ще одним фактором, який сприяє корупції в мусульманських країнах, є відсутність правового законодавства щодо корупції. Загальновідомо, що державні службовці виконують свої обов'язки відповідно до чинних законів і підзаконних актів.

Однак відсутність чітких законів і процедур створює сприятливе середовище для розвитку корупції.

Важливо зазначити, що хоча деякі мусульманські країни, такі як Пакистан, доклали максимум зусиль для того, щоб закріпити зусилля по боротьбі з корупцією в офіційному законодавстві, такі країни, як Ємен, вважають, що корупція глибоко вкоренилася в їхньому суспільстві.

Індекс сприйняття корупції (Corruption Perceptions Index, CPI) у 2022 році показує, що у 124 країнах рівень корупції не змінився, тоді як кількість країн, що перебувають у стані занепаду, зростає.

Це має найсерйозніші наслідки, оскільки ситуація в глобальному контексті в світі погіршується, а корупція є як ключовою причиною, так і результатом цих тенденцій.

Корупція і конфлікти підживлюють одне одного і загрожують надійності миру та його сталому розвитку.

⁴⁵ Nuralia Jamila Ali (2022). A Comparative Analysis of Corruption Between Muslim And Western Countries. *International Journal of Advanced Research in Islamic and Humanities* . 4(1), 1-10

DOI: <https://doi.org/10.55057/ijarih.2022.4.1.1>

З одного боку, конфлікт створює сприятливе середовище для зростання рівня корупції.

Політична нестабільність, посилення тиску на ресурси та послаблення наглядових та органів контролю створюють можливості для зростання кількості злочинів, таких як хабарництво та розкрадання.

Індекс сприйняття корупції (Corruption Perceptions Index, CPI) оцінює 180 країн і територій за рівнем корупції в державному секторі за оцінками експертів і бізнесменів.

Він ґрунтується на 13 незалежних джерелах даних і використовує шкалу від нуля до 100, де нуль - дуже корумпована країна, а 100 – транспарентна та вільна від корупції. Країни з сильними та розвиненими соціальними інституціями та демократією, яка добре функціонує, часто опиняються на вершині Індексу.⁴⁶

Очолює рейтинг Данія з результатом 90 балів. За нею йдуть Фінляндія та Нова Зеландія, які набрали 87 балів. Норвегія, Сінгапур, Швеція, Швейцарія, Нідерланди, Німеччина, Ірландія та Люксембург замикають рейтинг найкращих 10 країн цього року.

З іншого боку, країни, які переживають конфлікти або де основні особисті та політичні свободи сильно обмежені, як правило, отримують найнижчі оцінки.

Цього року Сомалі, Сирія та Південний Судан опинилися в нижній частині індексу. Венесуела, Ємен, Лівія, Північна Корея, Гаїті, Екваторіальна Гвінея та Бурунді також опинилися в першій десятці.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 23:

- 1). Сура Аль-Бакара (Корова): 2, 188. Retrieved 23.03.23 from <https://quran.com.ua/meal/yakubovich/2>
- 2). Nuralia Jamila Ali (2022). A Comparative Analysis of Corruption Between Muslim And Western Countries. *International Journal of Advanced Research in Islamic and Humanities*, 4 (1), 1-10
DOI: <https://doi.org/10.55057/ijarih.2022.4.1.1>
- 3). CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2022. Transparency International (2023).

⁴⁶ CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2022. Transparency International (2023).

ISBN: 978-3-96076-233-1

Retrieved 02.02.23 from

https://images.transparencycdn.org/images/Report_CPI2022_English.pdf

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 24.

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА ЛЮДИ З ІНВАЛІДНІСТЮ В АЗЕРБАЙДЖАНІ

Ознайомтеся з Національною стратегією соціально-економічного розвитку на 2022-2026 роки та заповніть аналітичну схему проєктів і програм соціального захисту людей з інвалідністю в Азербайджані.

Які проєкти ви можете додати для просування процесів розвитку інклюзії для людей з інвалідністю в Азербайджані?

№	Проблеми людей з інвалідністю та напрямки соціальної роботи	Програми та проєктні пропозиції

Сьогодні в Азербайджані налічується близько 560 000 осіб з інвалідністю (5,6% населення), з яких близько 10% - діти.

Показники інвалідності є низькими, порівняно з іншими країнами, що можна пояснити демографічною ситуацією в країні.

Поширеність інвалідності зростає з віком населення.

Більшість дорослих стають інвалідами у віці після п'ятдесяти років, коли збільшується кількість хронічних захворювань, таких як рак, серцево-судинні захворювання та захворювання опорно-рухового апарату.

Інвалідність серед дорослих також все частіше пов'язана з проблемами психічного здоров'я.

Навколишнє середовище, оточення може створювати перешкоди для повсякденного функціонування і, таким чином, збільшувати ризики для інвалідизації, або ж воно може діяти як фасилітатор який сприяє створенню доступного фізичного середовища, позитивного ставлення, надання засобів для реабілітації) і зменшувати всі переживання інвалідності.

Це визначення було розроблено Всесвітньою організацією охорони здоров'я і підтримується Конвенцією Організації Об'єднаних Націй про Права людей з інвалідністю.

Азербайджан був однією з перших країн світу, яка підписала і ратифікувала Конвенцію про права людей з інвалідністю (2008).

З того часу Азербайджан вклав значні кошти в імплементацію Конвенції та сприяння повазі до гідності та прав людей з інвалідністю.

Вжиті заходи включають зміни до національного законодавства, зміцнення системи оцінки інвалідності, поліпшення доступу до освіти та інших державних послуг для дітей з інвалідністю, створення більш зручної громадської інфраструктури для всіх людей з інвалідністю.

Нова Національна стратегія соціально-економічного розвитку Азербайджану на 2022-2026 роки наголошує на соціальній інтеграції людей з інвалідністю, серед цілей та завдань якої - покращення доступності громадської інфраструктури, збільшення рівня соціальної допомоги та залучення людей з інвалідністю до ринку праці.

Імплементація Конвенції - це процес поступової успішної реалізації.

Оскільки Азербайджан працює над виконанням своїх національних і міжнародних зобов'язань щодо інтеграції людей з інвалідністю, є кілька важливих політичних міркувань:

1. Актуалізація: Усі державні політики та програми повинні бути інклюзивними. Люди з інвалідністю повинні мати рівний доступ до всіх основних державних політик і програм, як це підкреслюється Всесвітньою організацією охорони здоров'я та Світовим банком у Всесвітній доповіді про інвалідність, а також підтверджується зусиллями з розвитку інклюзивності, що здійснюються в Азербайджані.

2. Оцінка статусу інвалідності: це контрольна соціальна позиція, через яку повинен пройти кожен, хто претендує на державні пільги, послуги або товари, пов'язані з наявністю інвалідністю.

Нещодавно Азербайджан зміцнив свою систему оцінки інвалідності, в тому числі шляхом включення деяких елементів сучасного розуміння концепцій інвалідності.

З метою подальшого розвитку системи оцінки Міністерство праці та соціального захисту населення планує провести пілотне тестування інструментарію вимірювання та оцінювання практичного досвіду життя з інвалідністю, який був широко апробований і рекомендований Всесвітньою організацією охорони здоров'я.

Світовий банк допоможе Міністерству у проведенні цього дослідження в рамках Програми швидкої технічної допомоги Азербайджану, що фінансується Європейським Союзом.⁴⁷

3. Оцінка потреб осіб з інвалідністю: Міністерство праці та соціального захисту населення шукає шляхи вдосконалення даної оцінки. Це допоможе Азербайджану інтегрувати оцінку статусу та потреб, а також краще планувати та контролювати державні послуги. Проте успішна система оцінки потреб потребує надійних інструментів і методології оцінки, а також добре підготовленого персоналу для їх впровадження.

4. *Послуги для людей з інвалідністю*: Дана категорія потребує різноманітних послуг, включаючи медичну реабілітацію, технічні засоби, професійну реабілітацію, психосоціальне консультування та підтримку, сурдопереклад, собак-поводирів і так далі. Деякі з цих послуг існують в Азербайджані, але багато з них перебувають на стадії становлення або взагалі не існують. Надання послуг може бути укладено з ліцензованими та сертифікованими приватними постачальниками послуг через процедуру державних закупівель.

5. *Залучення людей з інвалідністю до ринку праці*: Багато людей з інвалідністю бажають працювати. Однак їхня участь на ринку праці є низькою в усьому світі.

Щоб розв'язати цю проблему, необхідно впровадження активної політики на ринку праці, а саме вдосконалення системи надання лікарняних, адаптація робочих місць, гнучкий графік роботи, професійна підготовка та інші заходи.

Також соціальна політика держави повинна бути спрямована на підтримку осіб з інвалідністю, які хочуть продовжувати працювати і залишатися на роботі.

Дорослі люди з інвалідністю з дитинства та люди похилого віку з інвалідністю, які бажають продовжувати працювати, потребують спеціально розробленого та апробованого набору інструментів реалізації активної політики на ринку праці.

Реалізація Національної стратегії соціально-економічного розвитку на 2022-2026 роки та прийняття політики підтримки людей з інвалідністю допоможе Азербайджану перейти від поступової до повної реалізації зобов'язань країни щодо положень Конвенції про права осіб з інвалідністю та покращити добробут людей з інвалідністю.

⁴⁷ Sarah Michael and Marijana Jasarevic (2022). Including Persons With Disabilities Into Society Is A Strategic Priority For Azerbaijan. Retrieved 03.02.2023 from <https://www.worldbank.org/en/news/opinion/2022/12/02/including-persons-with-disabilities-into-society-is-a-strategic-priority-for-azerbaijan>

Світовий Банк готовий й надалі співпрацювати з Азербайджаном у підтримці цього важливого порядку денного.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 24:

1). Sarah Michael and Marijana Jasarevic (2022). Including Persons With Disabilities Into Society Is A Strategic Priority For Azerbaijan.

Retrieved 03.02.2023 from

<https://www.worldbank.org/en/news/opinion/2022/12/02/including-persons-with-disabilities-into-society-is-a-strategic-priority-for-azerbaijan>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 25. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В УЗБЕКИСТАНІ

Прочитайте статтю Обіда Хакімова "Рік демонстрації можливостей узбецької моделі боротьби з бідністю" та визначте актуальні методи та інструменти подолання бідності та моделі підвищення соціального добробуту в Узбекистані.

Узбекистан має розвинуту систему соціальної політики.

Як було зазначено в Посланні Президента до Олій Мажлісу і народу Узбекистану від 20 грудня, в 2022 році поставлено мету побудувати Новий Узбекистан, заснований на принципі "Соціальної держави", створити рівні можливості для реалізації людьми свого потенціалу і необхідні умови для гідного життя та зниження рівня бідності, - пише Обід Хакімов, директор Центру економічних досліджень і реформ.

Тому витрати країни на соціальну політику в Узбекистані збільшуються з року в рік, наприклад, у 2018 році вони склали 35 трильйонів сум, у 2019 році - 61,3 трильйона сум, у 2020 році - 74,2 трильйона сум, у 2021 році - 85,3 трильйона сум, а на 2022 рік заплановані витрати у розмірі 105,5 трильйона сум.

На тлі недостатньо сприятливої глобальної ситуації у сфері скорочення бідності, дії Узбекистану, вжиті в цьому напрямку у 2022 році, є досить успішними.

Як зазначив президент на нараді 25 січня 2023, рівень бідності в минулому році знизився з 17 до 14%. Особлива увага була приділена створенню нових робочих місць.

За минулий 2022 рік було створено близько 200 тисяч суб'єктів господарювання, розширено діяльність 10 тисяч та відновлено виробничі потужності 11 тисяч підприємств. Завдяки реалізації державних програм, професійному навчанню людей, допомозі в

налагодженні підприємництва безпосередньо в Махаллях. З рівня крайньої бідності виведено 1 мільйон людей.

Динаміка рівня бідності у 2022 році.

За даними дослідження, проведеного наприкінці 2022 року, рівень бідності в Узбекистані знизився приблизно на 3% в порівнянні з попереднім роком і склав 14,1% (у 2021 році він становив 17%).

Найбільшого зниження рівня бідності за рік вдалося досягти в Ташкентській, Кашкадар'їнській і Джизакській областях.

Але в той же час рівень бідності зріс у Ферганській, Навоїйській, Сурхандар'їнській областях та у місті Ташкент.

Так званий коефіцієнт Джині або Індекс нерівності доходів у 2022 році в цілому по Узбекистану знизився до 0,327 порівняно з 0,329 у 2021 році, що свідчить про те, що майнове розшарування та соціально-економічна нерівність з поглибленням ринкових відносин також притаманне Узбекистану, як і всьому світу, але воно є досить помірним, що свідчить про інклюзивні підходи в політиці держави.

Структура доходів населення також змінилася протягом 2022 року.

Частка заробітної плати становила 63,3%, доходів від пенсій за віком - 13,3%, соціальної допомоги - 3,4%, доходів від малого бізнесу - 2,1%, доходів від грошових переказів з-за кордону - 2,6%.

При цьому частка заробітної плати зросла в Ташкентській, Навоїйській, Сирдар'їнській і Ферганській областях і в основному припадала на середній клас, тоді як в групі з низькими доходами відзначається висока частка доходів від малого бізнесу, яка зросла до 2,9% в порівнянні з 0,6% у 2021 році.

У структурі доходів населення спостерігається підвищення рівня пенсій та соціальних виплат відносно заробітної плати, що свідчить про суттєве підвищення соціальної підтримки у складних економічних умовах минулого року.

Крім того, спостерігається значне зростання частки доходів від малого бізнесу, що забезпечується активною державною підтримкою цього сектору шляхом надання пільгових кредитів та субсидій.

Так, з метою подальшого стимулювання сімейного підприємництва у 2022 році було виділено близько 12 трильйонів сумів пільгових кредитів.

Частка доходів домогосподарств від сільського господарства також суттєво зросла, сягнувши 10,4%, тоді як у 2021 році вона становила 3,4%. Найбільшого зростання було досягнуто в Сирдар'їнській (до 9,8% проти 0,1% у 2021 році), Ташкентській (6,6% проти

1,6%), Самаркандській (10,5% проти 1,9%), Джизакській (13,1% проти 2,9%) областях і в Республіці Каракалпакстан (10,3% проти 1,7%).⁴⁸

Боротьба з подоланням бідності в 2022 році.

Отже, в складних умовах минулого року, при наявності сильного інфляційного тиску, Узбекистану вдалося не тільки не допустити зростання рівня бідності, а й досягти досить істотного його скорочення.

Цього вдалося досягти завдяки послідовній політиці посилення соціального захисту та заходам, спрямованим на скорочення рівня бідності.

3 грудня 2021 року вийшов Указ Президента "Про пріоритетні напрямки державної політики щодо розвитку підприємництва, зайнятості та скорочення бідності в махаллі", згідно з яким з січня 2022 року в кожному місті, селі, аулі, а також в кожній махаллі вводиться посада помічника районного (міського) хокіма з розвитку підприємництва, зайнятості та скорочення бідності.

Для координації діяльності нових інститутів з державними структурами створена Республіканська комісія з організації діяльності помічників хокімів.

Тобто, минулого року, за короткий час була сформована цілісна система нового механізму боротьби з бідністю та економічного розвитку регіонів і сільських територій, яка дійшла до кожного населеного пункту, до кожної махалля.

Протягом року ця система "Махаллябай" показала свою дієвість та ефективність.

На розв'язання виявлених проблем на місцях, посилення соціального захисту, забезпечення зайнятості та підтримку бізнес-ініціатив в рамках цієї системи держава виділила 12,5 трильйонів сум (1 мільярд доларів) фінансових ресурсів.

Завдяки використанню цих коштів 1,2 мільйона мешканців були працевлаштовані на постійну роботу, 997 тис. осіб змогли стати самозайнятими, 101 тисяча осіб (разом з найманими працівниками) зареєструвалися як фізичні особи-підприємці, 158 тисяч осіб були залучені до оплачуваних громадських робіт, 418 тисяч громадян отримали земельні ділянки на умовах оренди.

Вперше в історії країни пенсії та соціальні виплати були підвищені до рівня не нижче мінімальних споживчих витрат у 2022 році.

⁴⁸ Obid Khakimov (2023). *The year of demonstrating of capabilities of the Uzbek model of combating poverty.*

Retrieved 23.02.2023 from <https://www.eureporter.co/world/uzbekistan/2023/01/30/the-year-of-demonstrating-the-capabilities-of-the-uzbek-model-of-combating-poverty-2/>

Якщо у 2017 році соціальну допомогу отримували 500 тисяч малозабезпечених сімей, то на кінець 2022 року їх вже понад 2 мільйони.

Обсяг виділених коштів за цей же період збільшився в 7 разів і досяг 11 трильйонів гривень на рік.

Указ Президента "Про заходи щодо реалізації адміністративної реформи в новому Узбекистані", прийнятий наприкінці минулого року, також має важливе значення для подальшого підвищення ефективності заходів щодо скорочення бідності.

В рамках проведеної адміністративної реформи 5 відомств, відповідальних за скорочення бідності, були перетворені в єдину систему Міністерства зайнятості та скорочення бідності Республіки Узбекистан, якому були надані всі організаційні можливості та фінансові ресурси.

Концентрація в рамках одного міністерства питань, що взаємно перетинаються, таких як облік трудових ресурсів і безробіття, підтримка зайнятості та розвиток підприємництва в махаллях, безсумнівно, сприятиме їх більш ефективному і комплексному вирішенню в майбутньому.

Таким чином, минулого року була сформована комплексна, цілісна і інтегрована організаційна система, спрямована на скорочення бідності в Узбекистані, яка встигла показати свою високу ефективність всього за один рік.

Траєкторія скорочення бідності в поточному році.

У Посланні Президента Узбекистану до Олій Мажлісу та народу Узбекистану від 20 грудня 2022 року також були окреслені пріоритети політики скорочення бідності у 2023 році.

Так, буде продовжена реалізація зусиль щодо поліпшення умов життя і подолання бідності на рівні махаллей, зокрема, всі державні інвестиційні програми будуть формуватися з врахуванням потреб махаллей.

Для підвищення незалежності махаллей у фінансовому плані, в рамках впровадження системи "Бюджет махалля", з 1 січня 2023 року частина надходжень від податку на майно і земельного податку буде залишатися в самій махаллі.

У 2023 році на реалізацію проєктів, ініційованих населенням, буде виділено майже в 3 рази більше коштів, або 8 трильйонів сум.

Разом з тим, Президент Узбекистану уточнив і конкретизував заходи, спрямовані на зниження рівня бідності в 2023 році.

Було поставлено завдання більш ретельно розробити і затвердити програми зайнятості на 2023 рік в розрізі районів.

На першому етапі "Залізний Зошит", "Молодіжний Зошит" і "Жіночий Зошит" будуть об'єднані в єдину систему, а для кожної сім'ї буде розроблений єдиний цифровий паспорт.

На другому етапі для кожної сім'ї будуть підготовлені індивідуальні програми виходу з бідності.

На третьому етапі будуть реалізовані проєкти з професійного навчання та підприємництва.

Для цього в махаллях розпочато створення 300 мікроцентрів.

Міністерству боротьби з бідністю та зайнятості населення доручено спільно з Торгово-промисловою палатою розробити програму розвитку бізнесу для кожного району.

Президент також вказав на напрямки, яким необхідно приділити особливу увагу. Перш за все, з метою подальшого стимулювання сімейного підприємництва буде розширено масштаби фінансової підтримки.

Цього року на програму сімейного бізнесу буде виділено 12 трильйонів гривень, а максимальна сума таких кредитів збільшиться.

Зокрема, 25 січня 2023 року вийшов Указ Президента "Про додаткові заходи щодо підтримки програм розвитку сімейного підприємництва", згідно з яким у 2023 році на фінансування проєктів в рамках програм розвитку сімейного підприємництва Агробанку, Мікrokредитбанку та Халк Банку будуть виділені кошти в еквіваленті 300 мільйонів доларів США за ставкою 10 відсотків строком на 7 років з 3-річним пільговим періодом.

Інша сфера - сільське господарство, яке є важливим джерелом зайнятості. Президент доручив виділити ділянки в зручних для населення місцях і налагодити на них вирощування продукції, затребуваної ринком.

"Ефективно використовуючи ці землі, можна виробляти продукції на 1 мільярд доларів", - зазначив він.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 25:

Obid Khakimov (2023). *The year of demonstrating of capabilities of the Uzbek model of combating poverty.*

Retrieved 23.02.2023 from <https://www.eureporter.co/world/uzbekistan/2023/01/30/the-year-of-demonstrating-the-capabilities-of-the-uzbek-model-of-combating-poverty-2/>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 26 СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ДІТЬМИ ТА МОЛОДЦЮ В АЗЕРБАЙДЖАНІ

Необхідно ознайомитися з практичними прикладами соціально-педагогічної роботи з доповіді ООН "Результати досліджень країн світу в Азербайджані за 2021 рік" та попрацюйте в групах за допомогою методики 6-3-5 "Мозковий штурм" за ідеями соціальної роботи з дітьми та молоддю.

Кейс 1. Інклюзивна художня школа в Баку дає новий стимул і мотивацію в житті

Рамін Біннетов - один з багатьох талановитих і відданих студентів, які відвідували курс різьблення по дереву, організований Інклюзивною художньою школою в рамках Бакинської ініціативи, що спільно реалізується ПРООН та Фондом народонаселення ООН в Азербайджані.

Рамін народився в Газахському регіоні і він займався важкою атлетикою.

На піку своєї спортивної форми у віці близько двадцяти років Рамін зазнав серйозної травми, яка трагічно призвела до постійної інвалідності.

Вирішивши продовжити свою спортивну кар'єру, всупереч таким труднощам, Рамін почав тренуватися у висококваліфікованій паролімпійській стрільбі.

"Мені завжди подобалося вчитися новому, але заняття в цій школі розширили моє бачення того, що таке навички, - каже Рамін.⁴⁹

"Наприклад, тепер я розумію, що різьблення по дереву - це не лише ремесло, а й процес зняття стресу.

Воно налаштовує на позитивний лад. А якщо все складеться так, як я планую, ця нова навичка може навіть приносити пристойний дохід".

Модель інклюзивної художньої школи була високо оцінена урядом і надалі функціонуватиме як Центр інклюзивної освіти на базі одного з центрів Агентства сталого та оперативного соціального забезпечення.

Кейс 2. Центри раннього розвитку розширюють доступ до життєво важливої дошкільної освіти в Азербайджані

Чотирирічного Канана батьки привели до центру в Гянджі. У Канана вроджена мікроцефалія, стан, який спричиняє проблеми з комунікацією, включаючи затримку мовлення.

Хаяла, мати Канана, розповідає про позитивні зміни, які вона бачить у своєму синові:

⁴⁹ *UN COUNTRY RESULTS REPORT Azerbaijan (2021)* Retrieved 23.02.2023 from <https://azerbaijan.un.org/en/188023-un-country-results-report-azerbaijan-2021>

"До того, як мій син потрапив до центру, він тікав від інших дітей, не хотів, щоб до нього торкалися, не грався з іншими дітьми та навіть не хотів вставати. Він не розпізнавав ні фрукти, ні овочі.

Лише через місяць я фіксую значне покращення в стані Кенена. Він знає фрукти і овочі, тримається за руки і грає в ігри з іншими дітьми. Це робить мене дуже щасливою матір'ю".

За підтримки ЮНІСЕФ у чотирьох регіонах країни було створено вісім центрів раннього навчання. Центри були спеціально розроблені для задоволення потреб дітей, які мають обмежений доступ до ранньої освіти або взагалі не мають такого доступу.

Випадок 3. Молоді лідери борються з насильством проти жінок та гендерною нерівністю в Азербайджані

Кожна третя жінка в Азербайджані в певний момент свого життя зазнає домашнього насильства.

Проте на всю 10-мільйонну країну існує лише два притулки для жертв такого насильства.

"Відсутність притулків для жінок не лише в Азербайджані, а й в усьому світі є неймовірною і розчаровує", - каже Айлін Акбарлі, студентка інженерного факультету.

У свої 21 рік Акбарлі вже допомогла розробити інноваційне вирішення цієї проблеми: мобільний додаток, який об'єднує жінок, що пережили насильство, з тимчасовим притулком та іншими важливими ресурсами.

Прототип додатка "Lea", розроблений під час хакатону з гендерної рівності за підтримки Фонду народонаселення ООН, допомагає жінкам, які пережили насильство, контактувати з тимчасовим притулком.

Табріз Гасімов, мусульманський імам, почав залучати інших чоловіків до дискусій про подолання гендерних стереотипів та розподіл домашніх обов'язків і обов'язків по догляду за дітьми зі своїми партнерами.

"Спілкування з молоддю, обмін думками про гендерну рівність і роз'яснення неправильно сприйнятих питань дуже важливі для створення здорового середовища в нашому суспільстві", - каже Гасімов.

Методологія та інструкція з організації практичної частини

Ідея "Мозкового штурму 6-3-5" полягає в тому, що 6 учасників мають записати 3 ідеї на аркуші протягом 5 хвилин, звідси і назва.

Після того, як кожен учасник по черзі запише 3 ідеї, він передає їх далі, щоб або доповнити вже наявну ідею, або почати все спочатку.

Після 6 раундів за 30 хвилин генерується 108 ідей. Наступні кроки включають видалення ідей, які дублюють одна одну, кластеризацію ідей та визначення їх найкращого рішення, яке обране групою (наприклад, можливо, за допомогою точкового голосування).

Важливо, щоб усі учасники мали глибокі знання з теми, яка обговорюється, щоб жоден з експертів не міг вплинути на якість результату.

Переконайтеся, що робочі аркуші підготовлені заздалегідь. Після того, як ви вибрали тему і сформулювали проблему, запишіть її у верхній частині аркуша.

Цей аркуш складається з сітки, де заголовки стовпчиків визначається наступним чином: Ідея 1, Ідея 2 та Ідея 3, а в рядках (кількість рядків на особу - якщо 6 осіб, то 6 рядків, якщо 5 осіб, то 5 рядків) вказано, хто зробив свій внесок у пропозицію. Для робочого аркуша ви також можете створити сітку за допомогою квадратних стікерів, розмішених на аркуші 3 x 6. За допомогою стікерів легше об'єднати ідеї в кластери, але це вимагає більшої підготовки заздалегідь.⁵⁰

З цього моменту можна починати відлік 5-хвилинних часових обмежень.

Кожен учасник заповнює перший рядок і записує перші ідеї, працюючи в тиші. Це може бути малюнок, нотатка тощо - на власний розсуд.

Коли 5 хвилин закінчуються, аркуш передається тому, хто сидить праворуч. Відлік 5 хвилин починається спочатку, і наступний учасник може або надихнутися ідеєю на аркуші, або зробити свій внесок, інтегрувавши чи доповнивши ідею, або вирішити проігнорувати її і почати все спочатку.

Процес триває до тих пір, поки не будуть заповнені всі 6 раундів робочого аркуша (наприклад, всі 6 осіб зробили свій внесок).

У підсумку отримуємо масу ідей, з яких необхідно видалити дублюючі ідеї, а потім провести оцінювання та консенсусне голосування за остаточні результати.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

⁵⁰ *How to: 6-3-5 Brainwriting*. Retrieved 23.02.2023 from <https://www.podojo.com/blog/how-to-6-3-5-brainwriting>

ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 26:

- 1). *UN COUNTRY RESULTS REPORT Azerbaijan (2021)* Retrieved 23.02.2023 from <https://azerbaijan.un.org/en/188023-un-country-results-report-azerbaijan-2021>
- 2). *How to: 6-3-5 Brainwriting.* Retrieved 23.02.2023 from <https://www.podojo.com/blog/how-to-6-3-5-brainwriting>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 27. СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ В КИРГИЗСТАНІ

Ознайомтеся з фрагментами з проєкту документу про Національну програму (CPD) для Киргизстану та попрацюйте в рамках методології "Світового кафе" над розробкою ініціатив в сфері соціальної політики щодо молоді в Киргизстані.

Ініціативи та проєкти для роботи в групах:

- 1). Соціальний захист дітей та молоді з інвалідністю.
- 2). Методи протидії домашньому насильству.

Приблизно 32 000 дітей зареєстровані як діти з інвалідністю (близько 1%, що значно нижче середньосвітового показника).

Багато дітей з інвалідністю не зареєстровані, насамперед через стигму.

Вони позбавлені підтримки та доступу до послуг і часто зіштовхуються з негативним ставленням у суспільстві.

Інвалідність є ключовим чинником несправедливої реалізації прав дитини в Киргизстані.

Діти з інвалідністю стикаються з численними позбавленнями та дискримінацією.

Працюючи на системному рівні, ЮНІСЕФ підтримуватиме Уряд у створенні сприятливого середовища з ефективною політичною, нормативно-правовою базою, дієвими механізмами міжсекторної координації та зміною соціальних норм, для того, щоб допомогти дітям та підліткам з інвалідністю стати рівними та активними членами суспільства.

На місцевому рівні ЮНІСЕФ співпрацюватиме з Урядом, місцевими органами самоврядування, громадськими організаціями, батьками та іншими зацікавленими сторонами для моделювання комплексного підходу до реалізації прав дітей з інвалідністю

шляхом забезпечення безперервності підтримки та послуг протягом усього життєвого циклу.⁵¹

Зокрема, він включатиме міждисциплінарні підходи до раннього виявлення та втручання; розвиток послуг підтримки сім'ї на рівні громади для запобігання інституалізації; просування інклюзивної освіти; розширення заходів соціального захисту; надання підліткам з інвалідністю навичок та інструментів щодо ефективних шляхів до працевлаштування; а також підтримку громад та батьків у набутті знань, навичок та впевненості для підтримки розвитку та інтеграції дітей.

Жорстокі форми виховання дітей залишаються вкоріненими в соціальних нормах, зачіпаючи 74% дітей у віці від 1 до 14 років і призводячи до серйозних наслідків протягом усього життя.

Комітет з прав дитини висловив занепокоєння з цього приводу і рекомендував пропагувати зразки та моделі усвідомленого батьківства.

Домашнє насильство є поширеним явищем, про яке часто не повідомляють через укоріненість соціальних та гендерних норм, які приймають та легалізують насильство як "нормальне, звичне" явище.

Третина жінок у віці 15-49 років вважають, що чоловік має право бити дружину за певних обставин.

Насильство над жінками часто відбувається разом із насильством над дітьми, що призводить до циклічності насильницької поведінки, яка передається від покоління до покоління.

Методика проведення стратегічної сесії за допомогою методу "Світове кафе».

Технологію «Світове кафе» можна модифікувати для задоволення найрізноманітніших потреб.

Специфіка контексту, кількість учасників, мета, місце проведення та інші обставини враховуються в кожному конкретному випадку.

Методологія проведення та гайд запитань змінюється для кожного заходу, але наступні п'ять компонентів складають базову модель методу "Світове кафе».⁵²

⁵¹ *The draft country program document (CPD) for Kyrgyzstan (2022)*. United Nations Children's Fund, 16 Retrieved 23.02.2023 from

https://www.unicef.org/executiveboard/media/11631/file/2022-PL25-Kyrgyzstan_draft_CPD-EN-2022.06.13.pdf

⁵² *World Cafe Method*. Retrieved 23.02.2023 from

<https://theworldcafe.com/key-concepts-resources/world-cafe-method/>

1) *Обстановка та місце проведення.* Створіть "особливе" середовище, найчастіше за зразком кафе, тобто невеликі круглі столики, накриті картатою або білою лляною скатертиною, папір для нотаток, кольорові ручки, ваза з квітами та опціональний пункт «стікери для висловлювання думки». За кожним столом має бути чотири стільці (оптимально) - і не більше п'яти.

2) *Привітання та вступ:* Ведучий починає з теплого привітання і знайомить учасників з процесом та методологією проведення «Світового кафе», визначаючи контекст, розповідаючи про етикет поведінки у «Світовому кафе» і заохочуючи учасників до невимушеного спілкування»

3) *Раунди в малих групах:* Процес починається з першого з трьох або більше двадцятихвилинних раундів розмови в малих групах по чотири (максимум п'ять) осіб, які сидять за столом.

Після закінчення двадцяти хвилин кожен член групи пересідає за інший стіл. Вони можуть залишити або не залишити одну особу в якості "господаря столу" (або хранителя) для наступного раунду, який вітає наступну групу і коротко розповідає їм про те, що відбулося під час попереднього раунду.

4) *Запитання:* кожному раунду відповідає запитання, спеціально розроблене для конкретного контексту і для досягнення мети проведення методики «Світового кафе». Одні й ті самі запитання можуть використовуватися в кількох раундах, або ж вони можуть розвивати одне одного, щоб сфокусувати розмову або спрямувати її в потрібному напрямку.

5) *Підбиття підсумків:* Після роботи в малих групах (та/або в перервах між раундами, за потребою) учасникам пропонується поділитися своїми думками або іншими результатами розмови з рештою учасників.

Під час плідної роботи за допомогою методу "Світового кафе" модератор може представити приклад соціальних проектів із Киргизстану.

Практичний приклад.

Щороку волонтери організації людей з інвалідністю вирушають у подорож навколо киргизького озера Іссик-Куль, пішки та на інвалідних візках, зупиняючись по дорозі в школах.⁵³

Вони прагнуть сприяти розумінню, інтеграції і прийняттю людей з інвалідністю.

Їхній успіх серед школярів та молоді є беззаперечний, але проблемою виступають дорослі.

⁵³ Jeremie Berlioux. *Kyrgyzstan: Disabled Battle for Acceptance and Access* (2015). Retrieved 26.03.2023 from <https://eurasianet.org/kyrgyzstan-disabled-battle-for-acceptance-and-access>

Інвалідність залишається соціально небажаною, татуйованою темою в Киргизстані, і сором, який оточує це питання, спонукає багатьох людей залишатися в домашній ізоляції без необхідності.

Киргизька асоціація людей з інвалідністю (КАРД) та група японських волонтерів з ЛСА, які організували захід, заявили, що їхньою метою було просування теми доступності та соціальної інклюзії.

Ці перешкоди обмежують людей у рівних можливостях у способи, які спочатку не є явними.

«Ми виступаємо скоріше навіть не за якість, а за доступність послуг, - каже Казакунова. - "Ми хочемо мати можливість обирати своїх перукарів і свої ресторани".

Невігластво та стереотипи щодо людей з інвалідністю загострюють проблему. "Багато хто думає, що ми не можемо вчитися, працювати або мати дітей, як інші люди ... але люди з інвалідністю можуть бути хорошими чоловіками і дружинами, люблячими матерями, хорошими і турботливими лікарями", - сказала Казакунова.

У Киргизстані проживає близько 160 000 людей з інвалідністю, що становить близько 2,75% населення.

Багато з них прив'язані до своїх домівок, оскільки в Киргизстані поширена думка, що люди з інвалідністю не здатні жити самостійно.

Програми інклюзії та доступу до освітніх програм для дітей з аутизмом реалізуються в Киргизстані.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 27:

- 1). *The draft country program document (CPD) for Kyrgyzstan* (2022). United Nations Children's Fund, 16 Retrieved 23.02.2023 from https://www.unicef.org/executiveboard/media/11631/file/2022-PL25-Kyrgyzstan_draft_CPD-EN-2022.06.13.pdf
- 2). *World Cafe Method*. Retrieved 23.02.2023 from <https://theworldcafe.com/key-concepts-resources/world-cafe-method/>
- 3). Jeremie Berlioux. *Kyrgyzstan: Disabled Battle for Acceptance and Access* (2015). Retrieved 26.03.2023 from <https://eurasianet.org/kyrgyzstan-disabled-battle-for-acceptance-and-access>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 28. СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА ТА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ДЛЯ ТУРЕЦЬКОГО

ТА СИРІЙСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ

Підготуйте презентацію про міжнародні соціальні та благодійні фонди.

Ці організації надають соціальну допомогу людям, які постраждали від землетрусів у Туреччині та Сирії.

Схема презентації:

- 1). Назва громадської організації, благодійного фонду, соціальної служби
- 2). Цільова аудиторія
- 3). Основні напрямки практичної діяльності
- 4). Проєкти соціальної допомоги постраждалим від землетрусу.

1). Сирійсько-американське медичне товариство.

Сирійсько-американське медичне товариство - це гуманітарна організація, що працює на передовій лінії в кризових районах, постраждалих від трагедії.

Організація продовжує надавати допомогу, попри те, що принаймні одна з їхніх лікарень була закрита через пошкодження, які спричинені бомбардуваннями.

Вони збирають пожертви на закупівлю матеріалів для травматології і продовжують надавати невідкладну допомогу своїм пацієнтам.⁵⁴

2). УВКБ ООН, Агентство ООН у справах біженців (UNHCR, the UN Refugee Agency).

Агентство УВКБ ООН перебувало в Туреччині та Сирії, надаючи термальні, теплозахисні ковдри, матраци, кухонні набори, поліетиленову плівку, каністри, спальні килимки, комплекти зимового одягу та зимові куртки.

3). ЮНІСЕФ (UNICEF).

Міжнародний дитячий надзвичайний фонд ООН (ЮНІСЕФ) також мобілізував допомогу Сирії та зосередився на оцінці впливу землетрусу на роботу водопостачальних станцій і у сфері ліквідації будь-яких інших перебоїв у наданні послуг. Він також оцінює збитки, завдані школам. ЮНІСЕФ заявив, що ще одним пріоритетом є допомога дітям, які залишилися без супроводу дорослих, знайти свої сім'ї.

4). Білі Шоломи (The White Helmets).

⁵⁴ *Earthquakes Struck the Heart of the World's Largest Refugee Population. Here's How to Help* (2023). Retrieved 23.02.2023 from <https://time.com/6253346/turkey-earthquake-syria-how-to-help/>

"Білі Шоломи", неприбуткова організація, що складається з 3 000 волонтерів, які допомагають сирійській громаді, заявили, що їм потрібно більше обладнання та матеріалів для продовження численних пошуково-рятувальних операцій у регіоні.

Раніше організація допомагала надавати первинну медичну допомогу пацієнтам з COVID-19, пропонувала послуги швидкої допомоги для більш важких випадків, а також регулярно надає послуги з охорони материнства.

5). Турецький Червоний Півмісяць (Turkish Red Crescent (Türk Kızılay)).

Турецький Червоний Півмісяць має понад 240 співробітників і сотні волонтерів у регіоні катастрофи, які надають послуги мобільної кухні та кейтерингу, а також забезпечують населення наметами, ковдрами та ліжками.

Організація просить людей здавати кров, оскільки вони продовжують відправляти кров з наявних запасів.

б). Міжнародний комітет порятунку (International Rescue Committee).

Міжнародний комітет порятунку (IRC), організація, яка реагує на найсерйозніші гуманітарні кризи, працює в більш ніж 40 країнах світу.

"Команди IRC знаходяться на місцях землетрусу і невтомно працюють, щоб забезпечити безпеку і добробут наших співробітників, місцевих партнерів і постраждалих", - сказала Таня Еванс, директор IRC в Сирії.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 28:

1). *Earthquakes Struck the Heart of the World's Largest Refugee Population. Here's How to Help* (2023). Retrieved 23.02.2023 from <https://time.com/6253346/turkey-earthquake-syria-how-to-help/>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 29.
РОЗВИТОК ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА
В МУСУЛЬМАНСЬКОМУ СВІТІ

Ознайомтеся з типами мусульманських організацій громадянського суспільства (МОГС) і підготуйте презентацію на 7-10 слайдів про діяльність та соціальні проєкти у 2020-2023 роках.

Основними компонентами презентації є:

- 1). Типи мусульманських організацій громадянського суспільства.
- 2). Назва.
- 3). Місія та основні завдання.
- 4). Напрямки соціальної допомоги та сприяння.
- 5). Діяльність та проєкти.

Мусульманські організації громадянського суспільства (МОГС) в Центральній Азії дуже різноманітні з точки зору поглядів, діяльності та структури.

Однак у більшості випадків вони є політично поміркованими, підтримують демократію і відкриті до співпраці з глобальними акторами соціального розвитку, які поважають місцевий ісламський соціальний і культурний контекст.

Себастьян Пейруз та Еміль Насрітдінов в аналітичному звіті "Взаємодія з мусульманським громадянським суспільством у Центральній Азії: Компоненти, підходи та можливості" визначили шість типів ІГС: муфтіяти, мечеті, махаллі, джамаати, ісламські благодійні фонди та ісламські неурядові організації.

Під "громадянським суспільством" у цьому звіті розуміються добровільні, незалежні та саморегульовані організації, такі як НУО, релігійні групи, фонди, громадські рухи та профспілки.

Ці організації реалізують широкий спектр цілей, включаючи економічні, культурні, інформаційні та освітні, а також цілі, пов'язані з інтересами та розвитком.

Спільним для них є те, що вони об'єднують "людей, які не поєднані сімейними зв'язками в некомерційних відносинах" і діють як "захисний бар'єр між людиною та її сім'єю, з одного боку, і державою та суспільством, з іншого".

1). МУФТІЯТИ

Кожна держава в Центральній Азії має свій муфтіят - орган, який керує дотриманням практики ісламу, здійснюючи контроль над мечетями і всіма іншими мусульманськими місцями поклоніння, а також над богослов'ям і богослужбовою практикою духовенства і вірян.

Статус муфтіятів як організацій громадянського суспільства (МОГС) є дещо неоднозначним.

Муфтіяти не можуть бути державними установами, оскільки всі держави Центральної Азії мають світські конституції, а муфтіяти нібито є основними інституціями, що представляють інтереси мусульманського населення та ісламських груп.

Муфтіяти можуть здійснювати благодійну діяльність, надаючи кошти, одяг або їжу місцевому населенню.

Деякі з них займаються чутливими соціальними секторами, такими як: охорона здоров'я, прикладом чого є діяльність Муфтіяту Киргизстану в боротьбі з COVID-19 у 2020 році.

Філантропічну діяльність муфтіяту може реалізовувати спеціальний відділ в його структурі муфтіяту або спеціально створені для цього асоціації, наприклад, асоціація "Талаба" в Казахстані, що надає соціальну допомогу казахстанцям, які навчаються за кордоном.⁵⁵

2). МЕЧЕТІ

Мечеті є важливим каналом та джерелом соціальної активності в мусульманському громадянському суспільстві. Вони часто будуються на кошти, що надходять від махаллі, від місцевих чи іноземних донорів або завдяки колективним зусиллям місцевих жителів.

Хоча кілька сотень мечетей, відкритих після здобуття незалежності, були згодом закриті авторитарними режимами в Узбекистані і Таджикистані, після падіння радянського режиму мечеті загалом процвітали в усьому регіоні Центральної Азії.

Як і муфтіяти, мечеті часто обмежені у своїй діяльності через недостатнє фінансування. Багато з них залежать від благодійних пожертв, і майже в кожній мечеті є скринька для Садаки, в яку відвідувачі кидають гроші, особливо під час п'ятничної молитви.

У багатьох випадках мечеті ледве можуть покрити витрати та зарплати своїх священнослужителів, а збір коштів і витрати мечетей ретельно контролюються і відстежуються урядом.

3). МАХАЛЛЯ

"Махалля" - це традиційний термін у Центральній Азії для позначення міського району зі встановленими межами і, як правило, власною назвою.

⁵⁵ Sebastien Peyrouse; Emil Nasritdinov (2021). *Engaging with Muslim Civil Society in Central Asia: Components, Approaches, and Opportunities*.

Retrieved 02.03.2023 from <https://www.usip.org/publications/2021/12/engaging-muslim-civil-society-central-asia-components-approaches-and>

Махаллі завжди були більш поширені серед історично осілих народів Центральної Азії, таких як узбеки і таджики, ніж серед традиційно кочових народів, таких як казахи та киргизи.

У багатьох містах Центральної Азії махалля все ще є важливим елементом міської структури. Корінь слова "махалля" походить від арабського слова "махол (*mahol*), що означає "середовище", що вказує на те, що махалля - це не лише обмежена територія, але й місце зі специфічною атмосферою, де проживає спільнота, об'єднана певними нормами, етикою та ідентичністю.

4). ІСЛАМСЬКІ БЛАГОДІЙНІ ФОНДИ

Ісламські благодійні фонди, функцією яких є збір і розподіл допомоги (грошей, харчів, одягу та медикаментів), тією чи іншою мірою присутні в кількох країнах Центральної Азії.

Крім місцевих благодійних фондів, існує безліч міжнародних, багато з яких мають штаб-квартири в арабському світі, зокрема в Саудівській Аравії, Катарі та Кувейті.

У Киргизстані основними фондами, що базуються або отримують фінансову підтримку з Саудівської Аравії, є "Аль-Вакф Аль-Ісламія", Всесвітня асамблея мусульманської молоді, "Ехсан Хайрія", "Ас-Салям", "Ас-Сафа", "Ас-Салабіл", "Нама" та "Ітар-Жаркин Жаштар".⁵⁶

У Киргизстані благодійні фонди побудували майже сімдесят світських державних шкіл і велику кількість медичних закладів, а також понад двадцять мінімістечок для соціально незахищених сімей по всій країні.

Фонди також реалізували проекти з постачання питної води та води для зрошення сільських громад.

Ця соціальна складова роботи ісламських благодійних фондів стала більш помітною у відповідь на посилення державного контролю за їхньою релігійною діяльністю.

Зіткнувшись з посиленням обмежень, контролю та нагляду за соціальною діяльністю, ісламські фонди заявили про залучення до своєї діяльності місцевого населення, посилюючи свою благодійну та освітню компоненти, а також діяльність в сфері розвитку.

5). ДЖАМААТИ

⁵⁶ Sebastien Peyrouse; Emil Nasritdinov (2021). *Engaging with Muslim Civil Society in Central Asia: Components, Approaches, and Opportunities*.

Retrieved 02.03.2023 from <https://www.usip.org/publications/2021/12/engaging-muslim-civil-society-central-asia-components-approaches-and>

Джамаат - це арабське слово, що описує відчуття групи і може мати дуже широке тлумачення. Деякі з джамаатів з найбільшою кількістю членів у Центральній Азії включають групи турецького походження (наприклад, Хізмет, Нурджулар і Сулайманджилар), групи індо-пакистанського походження (Джамаат Табліг) і різні салафітські групи саудівського походження.

Крім того, Хізб ут-Тахрір (сирійського походження) має сильну присутність у Центральній Азії. Деякі з цих груп, такі як Хізмет, Нурджулар і деякі салафітські джамаати, отримують іноземне фінансування.

Інші, такі як Джамаат Табліг є фінансово самодостатнім. Однією з таких груп є Джамаат "Табліг", що організовує кілька видів заходів: щоденний *таалім* (навчальний гурток), *машвара* (рада) і три види *гаїтів* (відвідувань громади).

6). ІСЛАМСЬКІ НЕУРЯДОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ (НУО):

Ісламські НУО можуть бути найбільш різноманітним сектором мусульманського громадянського суспільства в Центральній Азії з точки зору як статусу, так і діяльності.

Статус ісламських НУО диференціюється від офіційних, напівофіційних до підпільних, а організації можуть бути місцевими, національними або міжнародними.

Їхні розміри та організаційні структури надзвичайно різноманітні - від кількох осіб, що працюють вдома, до офісів, де працюють десятки людей. Джерела їхнього фінансування так само є дуже різноманітними

Більшість Мусульманських організацій громадянського суспільства (МОГС) розглядають іслам як фундаментальну складову розвитку суспільства та своїх ініціатив і діяльності.

Поширений наратив полягає в тому, що Іслам - і як релігія, і як культурна сила, що наголошує на справедливості та рівності, - не може бути віднесений до приватної сфери, а має бути включений у публічну сферу.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 29:

1). Sebastien Peyrouse; Emil Nasritdinov (2021). *Engaging with Muslim Civil Society in Central Asia: Components, Approaches, and Opportunities.*

Retrieved 02.03.2023 from <https://www.usip.org/publications/2021/12/engaging-muslim-civil-society-central-asia-components-approaches-and>

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ № 30

ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА ТА ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО З ТОЧКИ ЗОРУ ІСЛАМСЬКОЇ ПЕРСПЕКТИВИ

Це заняття є робочою групою з лектором і студентами та неформальним спілкуванням після отримання інформації.

"Багато хто здивується, дізнавшись, що в класичній ісламській філософії існувало поняття "громадянське суспільство".

Al-Ijtima al-madani (Аль-Іджтіма аль-мадані) що приблизно перекладається як "громадянське суспільство", було баченням держави, як інституції, яка має чесноти, керується вірою в Бога і заснована на цінностях, які вкорінені у Божественному – таких принципах, як справедливість, рівність, свобода, співчуття і гідність. Слово "мадані" (madani) має щось спільне зі словом "мадіна (*madinah*)".

Це вказує на те, що термін "громадянське суспільство" має відмінні значення для міського (урбаністичного) суспільства та для сільського (селищного).

В результаті, з декількох словників, з якими ми ознайомилися, у нас склалося враження, що термін "мадіна (*madinah*)" не просто позначає географічну локацію, а скоріше, і це більш важливо для нашої дискусії, позначає характеристики та певні риси, що є суттєвими для громадянського суспільства.⁵⁷

З цієї точки зору важливо зазначити, що слово "урбаністичний", яке також означає "місто", тісно пов'язане з терміном "культурний", що визначається як ввічливий і люб'язний, гладкий і відшліфований у манерах; ввічливий і привітний

Основні риси громадянського суспільства в Ісламській перспективі описані в завданні 30.

1). Інклюзивність

Інклюзивізм фактично практикувався удабами, коли вони будували свій адаб, адже окрім використання Корану та хадисів як найавторитетніших джерел, вони також використовували інші джерела з різних культур.

⁵⁷ Civil Society in the Muslim World (2001). Excerpt from *MUSLIMS, DIALOGUE AND TERROR BY CHANDRA MUZAFFAR* (one of Malaysia's leading public intellectuals).

Retrieved from 02.03.2023 from

https://pria.org/knowledge_resource/1558681999_Civil%20Society%20in%20the%20Muslim%20World.pdf

Що стосується конкретного значення гуманізму, то його слід розглядати як світогляд, що ставиться до людей на гуманістичних засадах, де він не повинен розглядатися у відриві від таких основ, як раса, каста, колір шкіри, становище чи навіть віросповідання.

2). Як наслідок, Егалітаризм, який розглядає людей як таких, що мають однакове становище, ступінь і право, і дана концепція належить до категорії гуманізму.

Крім того, історія Ісламської культури рясніє безліччю прикладів цього виду гуманізму.

Відповідно до розуму, свободи та демократії в Ісламському розумінні, одним з неодмінних атрибутів демократії є свобода особистості висловлювати свою думку, а також свобода думки.

З цієї точки зору, не повинно бути ніякого особливого контролю над тим, які дії слід здійснювати.

3). Свобода висловлювати свою думку або навіть критикувати правлячий клас досить чітко простежується в творі "Ахляк аль-Везірайн" (Етика двох візирів) який написаний арабським філософом Абу Хайяном Алі ибн Мухаммадом ат-Таухіді.⁵⁸

На цьому занятті ми будемо працювати над конструюванням визначень основних складових громадянського суспільства в Мусульманському світі.

Кожен студент повинен написати визначення трьох обраних компонентів.

Перелік компонентів громадянського суспільства.

1. *Shari'a – Шаріат* (Ісламське право).
2. *Mu'amalat – Муамалат* – явні правила поведінки, які визначають соціальні взаємовідносини мусульман (Social interaction).
3. *Adl – Адль* – соціальна справедливість, правдивість, моральна категорія оцінки особистості.
4. *Rahma - Рахма* (співчуття, милосердя).
5. *Huquq al-ibaad – Хукук – аль – Ібад* - Права людини, права, які ми винні Богу та права, які ми винні тим, хто створений Творцем.

⁵⁸ Mulyadhi Kartanegara, Miftachul Huda (2016). Constructing Civil Society:

An Islamic Cultural Perspective. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 7(1), 125-135

DOI: 10.5901/mjss.2016.v7n1s1p126

6. *Karama – Карама* – милість, людська гідність.⁵⁹
7. *Amana – Амана* – довіра та відповідальність, за виконання Божої волі – Милість, а за її ігнорування – покращання.
8. *Masuliya – Масулія* – відповідальність.

Після цього викладач і студенти повинні підготувати програму громадянської освіти в контексті Ісламської перспективи з 8 тем і 8 питань для обговорення.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ № 30:

- 1). Civil Society in the Muslim World (2001). Excerpt from *MUSLIMS, DIALOGUE AND TERROR BY CHANDRA MUZAFFAR* (one of Malaysia's leading public intellectuals). Retrieved from 02.03.2023 from https://pria.org/knowledge_resource/1558681999_Civil%20Society%20in%20the%20Muslim%20World.pdf
- 2). Mulyadhi Kartanegara, Miftachul Huda (2016). Constructing Civil Society: An Islamic Cultural Perspective. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 7(1), 125-135
DOI: 10.5901/mjss.2016.v7n1s1p126
- 3). Kamel Essabane , Paul Vermeer and Carl Sterkens (2022). Islamic Religious Education and Citizenship Education: Their Relationship According to Practitioners of Primary Islamic Religious Education in The Netherlands. *Religions*, 13, 826.
<https://doi.org/10.3390/rel13090826>

⁵⁹ Kamel Essabane , Paul Vermeer and Carl Sterkens (2022). Islamic Religious Education and Citizenship Education: Their Relationship According to Practitioners of Primary Islamic Religious Education in The Netherlands. *Religions*, 13, 826.
<https://doi.org/10.3390/rel13090826>

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Навчально-методичний посібник "Соціальна політика та соціальний захист в сучасному мусульманському світі" – це збірка матеріалів із вивчення особливостей надання соціальної допомоги, організації та проведення соціальної роботи.

Посібник містить наукові статті, аналітичні звіти міжнародних організацій, соціальні програми, які дозволяють студентам орієнтуватися в практичних аспектах реалізації інструментів та механізмів соціальної роботи.

Таким чином, навчальний посібник містить теоретичні та історичні знання, а також практичні аспекти реалізації соціальної політики в мусульманському світі.

Автором визначено важливі терміни соціальної політики в контексті ісламської перспективи.

Написання доповідей та порівняльний аналіз статистичних даних моделей - потужний засіб розвитку критичного та аналітичного мислення.

Мозковий штурм, методи творчої уяви, робота в групах допомагають студентам працювати в командах за допомогою професійного викладача або фасилітатора.

У посібнику надаються практичні кейси соціальної допомоги та соціального захисту з країн Близького Сходу та Центральної Азії.

Основними питаннями розвитку соціальної політики, які були запропоновані читачам у цьому навчальному посібнику, є

- Взаємодія та зв'язки між соціальною політикою та освітою;
- Соціальні програми допомоги та захисту вразливих груп населення;
- Практичні кейси соціальних ініціатив у сфері сталого розвитку;
- Особливості соціальної роботи в контексті Ісламської перспективи;
- Напрями соціального захисту дітей, молоді та сімей;
- Методи розширення можливостей та мотивації вразливих груп населення;
- Стратегії розвитку соціальної сфери в мусульманських країнах;
- Благодійні стратегії в ісламській традиції.
- Соціальні актори та служби в системі соціальної політики в сучасному мусульманському світі.

Автор наукової роботи використовував наступні методи та інструменти практичної роботи: аналітичне есе, таблиці соціологічного порівняльного аналізу,

перевернутий клас, SWOT-аналіз, дискусії, методи групового прийняття рішень, робота з індексами економічного розвитку та добробуту тощо.

Усі матеріали посібника містять соціологічний, історико-культурний та соціально-економічний контексти вивчення соціальної політики та соціального захисту

Під час організації занять за допомогою цього посібника автором були надані рекомендації.

1. Використовувати фахові джерела даних та аналітичні звіти.
2. Акцентувати увагу на тому, що професійний державний стандарт соціального працівника та асистента не суперечить ісламській етиці і навпаки.
3. Кожна робоча група може працювати за допомогою професійного фасилітатора.
4. Всі методи соціальної політики розроблені з дотриманням етичного кодексу Міжнародної федерації соціальних працівників.

Під час практичного вивчення запропонованих матеріалів студенти зможуть засвоїти основні терміни, визначення інструментів соціальної політики та методів соціального захисту.

Основними практичними навичками, які студенти можуть отримати під час вивчення курсу, є: самоорганізація, аналітичне мислення, аналіз даних, етична поведінка та стандарти соціальної роботи тощо.

Авторка даної роботи в 2023 році проводила разом зі студентами практичні завдання. Методи аналізу соціальних програм, презентації ініціатив волонтерського спрямування, стратегічна сесія мали відгук та позитивний ефект в студентській аудиторії.

УДК 316.334.3+364]:28](076)

Alina Solnyshkina

Candidate of sociological sciences, PHD, Associate Professor of the Chair of sociology, social work and public management and administration of the Faculty of medical technologies of Diagnostics and Rehabilitation (Oles Honchar Dnipro National University, Ukraine)

"Social Policy and Social Protection in the Muslim World: History and Current Trends"

The textbook of methodological guidelines for studying such disciplines: "Social policy", "History of social work", "Law of social assistance and social insurance"

- Illustration of Vakif in the Ottoman Empire made by Faruk Gunayer Painting Workshop

Published with financial support from the Institute of Knowledge Integration Research Grants Program (Georgia)

2023

TABLE OF CONTENTS.

Introduction	109
Practical task 1. Social policy and education in Arab countries	111
Practical task 2. Empirical case: Social policy and social protection in the context of Egypt	114
Practical task 3. Social initiatives for sustainable development	117
Practical task 4. Discussion-oriented flipped class concerning the social protection of children in Turkey	119
Practical task 5. Social aspects of women's empowerment in Lebanon: analysis of social programs	121
Practical task 6. Creative analysis of strategies in the social sphere: case of the United Arab Emirates	123
Practical task 7. Social projects and social protection for women and children (experience of the United Arab Emirates)	126
Practical task 8. World systems of social policy: advantages and limitations	129
Practical task 9. History of social assistance in Turkey	130
Practical task 10. Peculiarities of Zakat and its role in overcoming of the poverty	133
Practical task 11. Peculiarities of Vakif as an Islamic Institution of Social Policy	137
Practical task 12. Social work in Kazakhstan	143
Practical task 13. WPF Lebanon social protection	146
Practical task 14. Social policy in Bahrain	149
Practical task 15. Social policy in Malaysia	152

Practical task 16. Social work in the context of the Islamic perspective: theoretical approaches	155
Practical task 17. Social welfare and Islamic perspective in Pakistan	159
Practical task 18. Directions of social policy in Afghanistan	162
Practical task 19. Principles of Fard Kifayah	165
Practical task 20. Social work with children in Yemen	166
Practical task 21. Happiness as a tool of social policy in the UAE	169
Practical task 22. The Islamic Well-being Index (IWI)	172
Practical task 23. The negative impact of corruption from the point of view of the Islamic Perspective	177
Practical task 24. Social policy and disabled people in Azerbaijan	180
Practical task 25. Social policy in Uzbekistan	183
Practical task 26. Social work with children and youth in Azerbaijan	187
Practical task 27. Strategic planning in the social sphere in Kyrgyzstan	190
Practical task 28. Social aid and social protection for the Turkish and Syrian people	193
Practical task 29. The development of civil society in the Muslim world	195
Practical task 30. Citizen education and civil society from based on the Islamic perspective	199
Conclusions and recommendations	203

INTRODUCTION

The main goal of the textbook of methodological guidelines "Social Policy and Social Protection in the Muslim World: History and Current Trends" is to represent the peculiarities of programs concerning establishing social welfare, reducing poverty and providing social services to vulnerable categories of population.

The main tasks of the textbook are:

- 1). to develop practical tasks for a second semester of discipline "Social policy";
- 2). to give knowledge in the sphere of analyzing social programs;
- 3). to analyze actual features of social policy in the Islamic world";
- 4). to prepare teaching material for practical working groups

Practical tasks in the textbook of methodological guidelines "Social policy and social protection in the modern Muslim world" consists of analytical texts and methods of problem-solving.

An author of the textbook of methodological guidelines "Social policy and social protection in the modern Muslim world" gathered unique materials about historical retrospective, and modern reality of social policy from Islamic perspective.

Analytical reports of International organizations, practical cases, scientific articles, social programs and social projects are proposed for learning in this scientific work.

This manual is a Reader for studying specific of social policies in the Muslim world. Texts about historical, social, religious and cultural peculiarities of social policy and social work in Islamic perspective are collected in the textbook of methodological guidelines "Social policy and social protection in modern Muslim world".

Students will have the opportunity to take part in practical social work and methods of development of social policy and social programs via strategic planning, strategic management of social programs, fundraising and grant writing, analysis of advantages and limitations of social initiatives.

Practical tools of the realization of effective social programs are proposed in this Reader.

The author of this scientific work paid attention to the large scale of vulnerable categories such as disabled people, unemployed people, refugees, etc.

Family is an important part of Muslim society. Peculiarities of social work, and social protection of women and children are described in this book.

This guidebook is a successful implementation of the idea to prepare the manual for students of the Chair of sociology, social work and public management and administration of the Faculty of medical technologies of Diagnostics and Rehabilitation (Oles Honchar Dnipro National University, Ukraine).

This scientific work allows to students discover the main aspects and issues of social policy and social protection of vulnerable categories in the Middle East and Central Asia.

Islam is the religion of equality and altruism. Social activity of non-profit organizations is described in this manual.

Values of social policy and social work such as altruism, compassion, empathy, providing charity, and social welfare are shared in the practical activity of social workers.

Making comparative analysis with systems from European and Islamic perspectives it will be important and useful.

The publication was funded by the Institute of Knowledge Integration Research Grants Program.

The author of this work thanks Instructors of the Institute of Knowledge Integration for their attainments and practical skills.

The materials of my textbook will be useful for scientists, teachers of social and humanitarian disciplines, scholars in the sphere of Islamic Perspective, practical social workers, specialists in the sphere of social policy and representatives of NGOs.

Alina Solnyshkina

Candidate of sociological sciences, PHD, Associate Professor of the Chair of sociology, social work and public management and administration of the Faculty of medical technologies of Diagnostics and Rehabilitation (Oles Honchar Dnipro National University, Ukraine)

PRACTICAL TASK 1.
SOCIAL POLICY AND EDUCATION IN ARAB COUNTRIES

Read part of the scientific article “Social Policies in the Arab Region A Weak Performance in Outreach and Impact” written by Mostafa Kharoufi - Former Policy Adviser of UNFPA, Arab States Regional Office and define crucial problems of education and elaborate 4-5 project ideas with help of method of World Café. Pay special attention to women education.

Scheme of strategic session with help of method World café:

1) Choose an actual working group:

- **Women’s education;**
- **Problems of high education;**
- **Professional development of teachers.**

2). Define crucial problems in these spheres.

3). To highlight factors that inhibit the development of the educational sphere

4). To work out in groups project propositions to improve the situation in the educational sphere.

Chapter of scientific article.

If the Arab region was able to achieve progress in reducing the gender gap and increasing female enrolment rates in all levels of education, we notice a significant gender related challenges with girls facing difficulties in terms of access, and with boys lagging behind in terms of school completion.

For instance, in Arab countries 60 % of the children not enrolled are girls. Conflicts in many countries in the region such as Iraq, Occupied Palestinian Territory, Sudan, Libya, Syria, and Yemen have had serious consequences on access to education and challenges for education in these countries are; renewing the infrastructure of the schools in addition to overcoming the lack of qualified teachers and poor learning environments.

The region has also serious and relatively high average of grade repeaters. Where budgets have been reduced, these problems have been compounded by inadequate physical and financial resources.

The educational system as a whole still faces difficulties, particularly in terms of achieving high education quality.

Curricula need to be revised to eliminate discriminative images and stereotypes about women and girls in school textbooks

Women should be encouraged to enter scientific fields, linking thereby their education to the labor market's needs.

Also, the declining quality of education has further weakened the ability of the middle class to spearhead movements for social justice.

Furthermore, education in the region does not include civic and human rights education as a core message.

A critical mass of the middle class has problems in translating its dreams or frustrations into rights-based agendas.

Moreover, during last years, the public education has progressively declined in quality and availability, and public schooling is often now considered synonymous with poor-quality and over-crowded education.

Finally, schools, universities, and vocational education and training institutions are turning out graduates lacking the skills that are needed in competitive labour markets.

The percentage of young people who are both out of school and out of work is higher in Arab countries than in any other developing region (60 %). Diplomas are often not recognized internationally, which makes migration difficult, especially for highly educated young people.

Current education reforms efforts made in the region are still focusing on quantifiable changes, such as building more schools, introducing computers to classrooms, and improving test scores in mathematics and sciences.

While necessary and important, this emphasis on the "technical" aspects misses a basic human component.

Good education requires good governance, but that is lacking in the region at both the central government and the local school level. Ministries of education assume a highly centralized role and continue to be dominated by authoritarian management systems.

Finally, most ministries lack vision, appropriate strategic planning, efficient supervisory units, and competent human resources.

Operating under conditions unfavorable to progress, leaders of any new initiatives will face a host of bureaucratic hurdles, including incompetent officers, many of whom are corrupt, resistant to change, or disinterested.⁶⁰

Materials for Methodology of World Café:

World Café can be modified to meet a wide variety of needs. Specifics of context, numbers, purpose, location, and other circumstances are factored into each event's unique invitation, design, and question choice, but the following five components comprise the basic model:

1) Setting: Create a "special" environment, most often modeled after a café, where people feel invited to contribute i.e. small round tables covered with a tablecloth, plenty of paper or a flipchart paper tablecloth, colored pens. There should be 3-6 chairs at each table. Small group sizes are essential.

2) Welcome and Introduction: The host begins with a word of welcome and an introduction to the World Café process, setting the context, explaining the etiquette of the cafe, and putting participants at ease.

3) Small Group Rounds: The process begins with the first of three twenty minute rounds of conversation for the small group seated around a table. At the end of the twenty minutes, each member of the group moves to a different new table. Only the table host stays to welcome the next group and briefly fills them in on what happened in the previous round, using the flipchart tablecloths as a visual reminder of the previous conversation.

4) Questions: each round is prefaced with a question designed for the specific context and desired purpose of the session. The same questions can be used for more than one round, or they can be built upon each other to focus the conversation or guide its direction. The question is at the heart of the conversation so make sure it matters for all participants.

5) Harvest: After the small groups (and/or in between rounds, as desired) individuals are invited to share insights or other results from their conversations with the rest of the large group.

⁶⁰ Mostafa Kharoufi (2015). Social Policies in the Arab Region A Weak Performance in Outreach and Impact. *Critique économique*, 33, 141-153.

These results are reflected visually in a variety of ways, most often using graphic recorders in the front of the room.⁶¹

When bringing together the discoveries and insights of the small groups, the group gets an opportunity to see and link all the harvested information from a broader perspective. Patterns can be identified and the collective wisdom becomes visible. Also possibilities for action might emerge.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 1:

- 1). Mostafa Kharoufi (2015). Social Policies in the Arab Region A Weak Performance in Outreach and Impact. *Critique économique*, 33, 141-153.
- 2). World Café Retrieved 25. 10.2022 from <https://mbspguide.org/2022/03/18/world-cafe/>

PRACTICAL TASK 2.

EMPIRICAL CASE: SOCIAL POLICY AND SOCIAL PROTECTION IN THE CONTEXT OF EGYPT

Step 1. Read two sources concerning social policy and social protection in Egypt.

- 1). Chapter from The research report “New Directions in Social Policy in the MENA Region written by Rana Jawad, Nora Aboushady, Hicham Ait Mansour, Adam Coutts, Nidhal Bencheikh, Sigrid Lupieri.
- 2). Article “Takaful and Karama budget hits LE 25B with 22M beneficiaries: Minister of Social Solidarity” from Magazine “Egypt Today”.

Step 2 answer questions and prepare an analytic essay:

- 1). Write 3-5 advantages and limitations of Social Programs Tafakul and Karama.
- 2). Write 2-3 differences between Ukrainian and Egyptian Social policy.

Social policy in Egypt is based on universal subsidies, employment-based social security schemes, and cash transfers.

⁶¹ World Café Retrieved 25.10.2022 from <https://mbspguide.org/2022/03/18/world-cafe/>

Food subsidies cover a certain number of basic commodities (sugar, oil, rice, tea) and baladi bread (accounting for over 70% of the cost of food subsidies) through a household ration card.

Meanwhile, fuel, gas, water and electricity subsidies represent more than 63% of total public spending on subsidies (Central Bank of Egypt 2016).⁶²

Energy subsidies are typically regressive, mostly benefiting middle- and higher-income groups with access to infrastructure and cars.

In April 2015, two targeted cash transfer programs are launched by the Ministry of Social Solidarity: *Takaful* and *Karama*.⁶³

Takaful (solidarity) is a conditional cash transfer program providing financial support to low-income families with school aged children (less than 18 years), while ensuring their commitment to providing their children with healthcare and education. Low-income families with a maximum of three children receive up to EGP 350 (the equivalent of US\$20 at current prices) a month, conditional on a school attendance ratio of 80% by their children, on medical check-ups for mothers and children under 6, and on attending nutrition classes (World Bank).

The *Takaful* Program contrasts to the old system of “education scholarships” in the sense that it is renewable on a three-year basis (based on monitoring and evaluation outcomes), while the education grant had been valid for the entire schooling period with little follow-up, and therefore provides little motivation for children to attend or to graduate from school.

The second program, *Karama* (dignity), provides income support of EGP 250 (the equivalent of US\$14) per month to the elderly and people with disabilities preventing them from working. The program replaces the old system of solidarity transfers/pensions, which disregarded the beneficiary’s ability to work.

In collaboration with the Ministry of Planning and Administrative Development, the Ministry of Social Solidarity is currently developing a unified national registry to track all types

⁶² Rana Jawad, Nora Aboushady, Hicham Ait Mansour, Adam Coutts, Nidhal Bencheikh, Sigrid Lupieri (2018) *New Directions in Social Policy in the MENA Region*. UNRISD project. 5-14 -62 p.

⁶³ Takaful and Karama budget hits LE 25B with 22M beneficiaries: Minister of Social Solidarity (2022) *Egypt today*, 13-th. September. Retrieved 20.11.2022 from <https://www.egypttoday.com/Article/1/119115/Takaful-and-Karama-budget-hits-LE-25B-with-22M-beneficiaries>

of assistance received by households from different government authorities and to register these on the recently introduced smart cards.

The Takaful and Karama programs covered 1.5 million poor families (around 5.5 million individuals) in the six Upper-Egypt governorates: Assiut, Sohag, Luxor, Qena, Aswan and Giza. In the near future, Al-Minya and Beni Soueif governorates will be covered, followed by Al-Fayyoun on the longer term. Cairo and northern Egyptian governorates will be served based on poverty gaps.

Finally, a School Nutrition Program has been launched in public schools, starting with the poorest regions, mostly located in Upper Egypt.

In September, 2022 Minister of Social Solidarity Nivine el Kabbag said that the budget of the Takaful and Karama cash transfer program has hit EGP 25 billion with 22 million beneficiaries.

1.5 million families have been included in the program, while exceptional aid was disbursed to some 8 million families through six months.

Takaful and Karama provides conditional family income support aimed at increasing food consumption, reducing poverty, while encouraging families to keep children at school and providing them with needed health care.

The program is "conditional", meaning that households receive a monthly transfer of LE 325 providing they are compliant with certain clearly defined requirements.

These include all household children should be aged 6-18 and have at least an 80 percent school attendance record, four visits per year to health clinics by mothers and children below the age of 6, where child growth monitoring records are maintained, and nutrition awareness sessions are attended.

The sessions help promote better child feeding practices, regular immunizations, and antenatal and postnatal care of women. Households are given additional support for every 0-6 year-old child (LE 60), primary stage student (LE 80), preparatory stage student (LE 100) and secondary stage students (LE 140).

The private business sector contributes to poverty alleviation and human development through Corporate Social Responsibility activities.

Apart from NGOs and faith-based organisations, the private sector is a key actor in the provision of health and education in Egypt.

To date, over 2000 hospitals are run by the private sector, NGOs and charity organizations, in contrast to only 500 public hospitals across Egypt 8 . Private clinics, pharmacies and private health insurance companies also occupy a large share in the health market.

The education system in Egypt is the largest in the Arab region, with more than 50,000 schools, 19 million students and 500,000 staff (Ministry of Education 2015).

A significant portion of private schools is financially and socially exclusive, catering only to the political and economic elite (Economic and Social Commission for Western Asia 2015). However, civil society organisations play an important role in promoting access to education.

A clear example is community schools, which provide personalized education in nearly 5,000 establishments to more than 106,000 children -mostly girls- living in poor communities that are not reached by formal education.

Community schools are supervised by the Ministry of Education and UNICEF.

In addition to the classic system, a number of foreign education systems with equivalent secondary certificates are provided by private schools.

Private education providers also include faith-based schools, such as Islamic or Christian schools (the latter, however, open to children from different backgrounds).

Finally, education provided by Al-Azhar is based on the same general curricula but offers further religious instruction.

Higher education currently includes 23 public universities with over 1.6 million students, in addition to 19 private universities with more than 800,000 students. With the exception of community schools, all other providers are profit-seeking. Some NGO's use profit from education services to fund charity and other activities.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 2:

- 1). Rana Jawad, Nora Aboushady, Hicham Ait Mansour, Adam Coutts, Nidhal Bencheikh, Sigrid Lupieri (2018) *New Directions in Social Policy in the MENA Region*. UNRISD project. 5-14 -62 p.
- 2). Takaful and Karama budget hits LE 25B with 22M beneficiaries: Minister of Social Solidarity (2022) *Egypt today*, 13-th. September. Retrieved 20.11.2022 from <https://www.egypttoday.com/Article/1/119115/Takaful-and-Karama-budget-hits-LE-25B-with-22M-beneficiaries>

PRACTICAL TASK 3.

SOCIAL INITIATIVES FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

I would like to divide into 4 working expert groups. I have a proposition to read together cases from analytical book “Inequality in the Arab Region: A Ticking Time Bomb”. Prepare a social initiative for your case and present it to our audience with help of the technology of PechaKucha – 20 slides for 20 seconds .

Let's prepare social initiative in the such scheme:

- 1. Title and main ideas.**
- 2. Innovative methods of solving problems.**
- 3. Results of realization.**

Explain how your initiative can minimize inequality and injustice for vulnerable categories.

Case number 1.

Disability increases with old age, and countries with higher shares of people over 65, such as Morocco, Oman and Yemen, have higher rates of disability at around 37 per cent.

These groups also have limited spatial access and access to technology, especially e-services, meaning that they are more disadvantaged than other groups in the same country.

Case number 2.

Migrants are also affected by intersecting forms of inequality. The Arab region hosts more than 41.4 million migrants and refugees.

Migrants in most Arab countries do not have access to social protection systems and are unable to contribute to social insurance programmes.

As a result, large numbers of migrants do not have pensions or health coverage in their old age, and are at heightened risk of income insecurity and ill health.

These vulnerabilities contribute to increased multi-dimensional inequality.⁶⁴

Case number 3.

Inequality of opportunity in accessing education is also determined by gender and geographical distributions.

Arab girls are three times more likely to be out of schools than boys.

Moreover, the share of young women who are not in education, employment or training is 73 per cent in Yemen, 49.5 per cent in Egypt, and 32.2 per cent in Jordan.

⁶⁴ Inequality in the Arab Region: A Ticking Time Bomb (2022). ESCWA. 104 p.

Retrieved 25.11.2022 from: <https://reliefweb.int/report/lebanon/inequality-arab-region-ticking-time-bomb-enar>

In Yemen, the probability of attending secondary school for Yemeni girls from poor illiterate families living in rural areas is only 4 per cent, compared with 99 per cent for richer girls living in urban areas.

Similarly, young people from the most advantaged background in Egypt are 97 per cent likely to attend university, compared with only 9 per cent for young persons from the most vulnerable background.

These data show that the high degree of inequality of opportunity in education in the region is largely predetermined by family circumstances, including parental income, educational attainment, and community characteristics.

Case number 4.

Youth unemployment (people aged 15-24) is the most significant socioeconomic challenge facing the Arab region.

Youth unemployment in the region has been the highest worldwide for the past 25 years, estimated at 26 per cent compared with a global average of 12.8 per cent.

Youth unemployment in the region is 3.8 times higher than total unemployment. Moreover, an estimated 85 per cent of working young people are in the informal sector.

The Arab region is also characterized by the largest gender gaps in labour force participation and employment worldwide.

Within the 15-24 age group, the female labour force is 80 per cent smaller than its male counterpart.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 3:

- 1). Inequality in the Arab Region: A Ticking Time Bomb (2022). ESCWA. 104 p. Retrieved 25.11.2022 from: <https://reliefweb.int/report/lebanon/inequality-arab-region-ticking-time-bomb-enar>

PRACTICAL TASK 4.

THE DISCUSSION- ORIENTED FLIPPED CLASS CONCERNING THE SOCIAL PROTECTION OF CHILDREN IN TURKEY

Read at home information from UNICEF Turkey Humanitarian Situation Report No. 43 (July 2021 – September 2021) and answer the next questions:

- 1). **Tell about actual activities of social work and social protection of children in Turkey.**
- 2). **Write 4-5 propositions concerning social and psychological services for children from refugee families.**

3). Prepare 3 questions for social workers who participated in the realization of these initiatives.

1). In August 2021, the “Children Are Safe” program was initiated to support the interventions planned under the Regional Refugee and Resilience Plan (3RP) in response to the Syria crisis in Turkey.

The program supports expanding and strengthening protection services to better identify and respond to some of the most challenging and persistent child protection risks and violations among refugee girls and boys, as well as vulnerable children from host communities.

In the framework of the program, five additional specialized child protection teams were operationalized in five provinces with high refugee populations: Şanlıurfa, Gaziantep, Hatay, İstanbul and İzmir.

During the reporting period, a total of 193,684 individuals, including 134,234 children, benefitted from a range of protection services offered by a network of over 80 UNICEF-supported child and adolescent-friendly spaces and social service centers across Turkey. UNICEF and partners assessed 75,611 children for protection needs, of which 35,610 children were referred to specialized Government and NGO services.

Despite continued confinement measures in place during the pandemic, partners' outreach teams continued with household visits and limited face-to-face centered-based services for high-risk children and families, also ensuring remote follow-up and referral to services for medium and low-risk cases. As part of the social service response, UNICEF provided emergency cash assistance, along with referral to longer-term specialized support to 14,015 individuals, of whom 8,454 were children.⁶⁵

2). Through a range of strategic outreach activities, conducted by NGO partners ASAM and Turkish Red Crescent (TRC) as well as Ministry of Youth and Sport (MoYS), case management support for school enrolment has been provided to 90,689 children, while 44,385 have been identified as being out-of-school and identified for further support within the framework of these activities.

Within the Support for School Enrolment Program (SSE) with ASAM, 24,618 children were enrolled in relevant, age-appropriate formal and non-formal education opportunities.

⁶⁵ *UNICEF Turkey Humanitarian Situation Report* No. 43. Reporting Period: 1 July 2021 to 30 September 2021. 11 p.

To date, 5,739 out-of-school refugee children have been enrolled in the Accelerated Learning Programme (ALP), and 4,174 refugee children enrolled in certified Turkish Language Classes provided by the Ministry of Youth and Sports and TRC. In addition, 6,362 vulnerable refugee children benefitted from the homework support programme delivered by NGO partner ACPU, TRC and the Municipalities of Kilis.

3). Since the beginning of 2021, a total of 22,924 people including 11,010 children in the districts of Kirikhan, Altinözü, Antakya, Reyhanli ,and Yayladagi in Hatay province benefitted from UNICEF's 2020/21 winter cash-assistance program, implemented in partnership with the district Social Assistance and Solidarity Foundations (SASF), targeting vulnerable Syrian refugee and host community households.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 4:

1). *UNICEF Turkey Humanitarian Situation Report* No. 43. Reporting Period: 1 July 2021 to 30 September 2021. 11 p.

PRACTICAL TASK 5.

SOCIAL ASPECTS WOMEN'S EMPOERMENT IN LEBANON: ANALYSIS OF SOCIAL PROGRAMS

Read information concerning women empowerment and strengthening local communities in Lebanon.

Make an analysis of this program with help of *SWOT* (strengths, weaknesses, opportunities, and threats)

<p>Strengths of program</p> <p>1).</p> <p>2).</p> <p>3).</p> <p>4).</p> <p>5).</p>	<p>Weaknesses of program</p> <p>1).</p> <p>2).</p> <p>3).</p> <p>4).</p> <p>5).</p>
<p>Opportunities of program</p> <p>1).</p>	<p>Threats</p> <p>1).</p>

2).	2).
3).	3).
4).	4).
5	5

The *program* of Ajialouna’s women empowerment provided the opportunity for 60 low-income *Lebanese women* to receive training to gain employability and entrepreneurship to aid in securing jobs

Our workshops allow women between the ages of 18 and 50 an opportunity to receive training and acquire skills in an area of interest to support their quest in securing job opportunities, contributing to their household income and gaining a sense of personal freedom and financial independence.

Workshops include:

- Cooking
- Cosmetology
- Computer skills
- Elderly Caretaker
- Nurse Assistant

Profits from our women empowerment department and related activities go towards supporting widows and to our medical and healthcare services.

As part of Ajialouna’s women empowerment efforts, Ajialouna launched its women-led catering kitchen in 2008, ‘Coeur De Miel’ based out of Ajialouna Organization’s Building Headquarters in Beirut.⁶⁶

The Coeur de Miel Kitchen is run by **18** widows and women from low-income families and is supervised by a head chef.

The women receive training and attend workshops related to food safety and receive opportunities to complete training offered within the overall women empowerment program at Ajialouna.

The Coeur de Miel Kitchen abides by and implements quality manufacturing standards and handles catering requests six days a week. Our dynamic production area at the Ajialouna

⁶⁶ Women empowerment. Retrieved 30.11.2022 from <https://ajialouna.org/women-empowerment/>

premises offers daily meals and catered menus of delicious and traditional Lebanese dishes, international cuisine and a mouth-watering selection of dessert to be enjoyed on any occasion.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 5:

- 1). Women empowerment. Retrieved 30.11.2022 from <https://ajjalouna.org/women-empowerment/>

PRACTICAL TASK 6.

CREATIVE ANALYSIS OF STRATEGIES IN THE SOCIAL SPHERE: CASE OF THE UNITED ARABIAN EMIRATES

Read Abu Dhabi Strategy for People of Determination 2020-2024 and made analysis with help of The Six Thinking Hats approach by [Edward de Bono](#).

1. White Hat: analytical, objective thinking, with an emphasis on facts and feasibility. The White Hat has a clean perspective that is unadulterated by emotion or subjectivity.

What information from Abu Dhabi Strategy was new for you?

2. Red Hat: emotional thinking, subjective feelings, perception, and opinion.

What emotions and feelings did you feel after reading this document? Tell us about positive and negative emotions.

3. Black Hat: critical, skeptical, focused on risks and identifying problems.

What limitations and restrictions have Abu Dhabi Strategy for People of Determination?

What items are unrealistic to your private opinion?

4. Yellow Hat: optimistic, speculative, best-case scenario.

What positive values and ideas have this social-oriented document?

5. Green Hat: creative, associative thinking, new ideas, brainstorming, out-of-the-box.

What ideas of this strategy do you like most of all? What principles do you want to realize in your country?

6. Blue Hat: structured thinking, high-level overview of the situation.⁶⁷

What goals of this Strategy are feasible for your country?

What projects we can implement in Ukrainian reality?

Abu Dhabi Strategy for People of Determination 2020-2024

"People of Determination" (POD) is a term used in the field of clinical diagnosis and functional development to describe people who need assistance because of a disability that limits their intellectual and/or physical abilities.

Strategic Objectives

To support people of determination and their families through an integrated system that offers high quality services ensuring their full contribution in society along with private and third sector participation.

Create an inclusive environment to enable equal and improved POD access to rights, opportunities and services across all life stages.

Build a community culture based on the human-rights perspective of disability.

30 Initiatives Planned till 2024.

Health and Rehabilitation Pillar Initiatives

1. Developing a unified, comprehensive, and integrated assessment framework for POD;
2. Early Intervention Program;
3. Assistive Technologies Program;

Education Pillar Initiatives

4. The inclusive education model in Abu Dhabi;

Employment Pillar Initiatives

5. Inclusive Employment Policy;
6. Inclusive Employment Program;

Social Care Pillar Initiatives

7. Review and align the local classification system of Disabilities with the Unified National Classification of Disabilities in the UAE;
8. Targeted community awareness campaign on the rights-based view of disability;
9. A comprehensive support scheme for POD families and caregivers;
10. Integrated Case Management System;

⁶⁷ Chris Adams. *What is the Six Thinking Hats model?* Retrieved 1.12.2022 from <https://www.modernanalyst.com/Careers/InterviewQuestions/tabid/128/ID/3197/What-is-the-Six-Thinking-Hats-model.aspx>

11. Service Officer for POD;
12. POD database in Abu Dhabi;⁶⁸

Universal Access Pillar Initiatives

13. Universal access to built environment, transportation services, and housing;
14. Universal access to the electronic and smart systems, services, and information;
15. Universal access to inclusive sports programs;
16. Universal access to inclusive cultural, entertainment, and touristic programs;
17. Inclusive air travel experience;
18. Inclusive marine travel experience;

Enablers Pillar Initiatives

19. Change management plan;
20. Establish an integrated system of care for POD and their families;
21. Review of legislative frameworks that affect POD across pillars and sectors;
22. POD strategy evaluation and monitoring framework;
23. Collaboration with international organizations;
24. POD sector governance;
25. Planning and development of human capital in all sectors;
26. Activation of the role of the third sector to support POD;
27. Social protection scheme for POD;
28. POD excellence awards;
29. Research, development and innovation programs for POD;
30. Sustainable funding scheme for POD programs and services

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 6:

- 1). Chris Adams. *What is the Six Thinking Hats model?* Retrieved 1.12.2022 from <https://www.modernanalyst.com/Careers/InterviewQuestions/tabid/128/ID/3197/What-is-the-Six-Thinking-Hats-model.aspx>
- 2). *We are one. Abu Dhabi Strategy for People of Determination 2020-2024.* Department of Community Development. 15 p. Retrieved from 1.12.2022 from <https://www.addcd.gov.ae/>

⁶⁸ *We are one. Abu Dhabi Strategy for People of Determination 2020-2024.* Department of Community Development. 15 p. Retrieved from 1.12.2022 from <https://www.addcd.gov.ae/-/media/Project/DCD/DCD-v2/POD-Booklet/Abu-Dhabi-Strategy-for-POD-Booklet---English.pdf>

PRACTICAL TASK 7.

SOCIAL PROJECTS AND SOCIAL PROTECTION FOR WOMEN AND CHILDREN **(EXPERIENCE OF UNITED ARAB EMIRATES)**

Read information about activity of [Dubai Foundation for Women and Children](#) and work with this material with help of method SCAMPER. Can we implement experience of this organization in our country? What we can adopt and realize in our reality? What can we change in order to involve practical experience of UAE in our country?

Dubai Foundation for Women and Children

Operating since 2007, The [Dubai Foundation for Women and Children](#) is the first non-licensed shelter for women and children and one of the most prolific charities for children in Dubai. DFWAC takes care of **victims of child abuse and human trafficking**. Anyone from Dubai can be a part of their cause by donating or volunteering with their organization.

DFWAC'S CARE AND REHABILITATION PROGRAM

DFWAC offers a rehabilitation program to children who have experienced any form of abuse.

They assist:

1. Children who don't need psychiatric hospitalization
2. Those with no contagious disease
3. Males under 12-years-old

DFWAC was launched in 2007 to provide immediate relief to female and child victims of violence and trafficking in the UAE. The organization operates in accordance with international human rights and aims to transform Dubai into a city free of violence.

Her Excellency Afra Al Basti, Director-General DFWAC, says 'we at Dubai Foundation for Women and Children try to be like Dubai, love life and embrace it.'

Being the first-of-its-kind shelter in the UAE for women and children, DFWAC has received the support and trust of the public because of its dedicated services over the years. In 2018, the foundation supported victims of 1027 unique cases. This is just a snapshot of the scope of services diligently provided by DFWAC.

The foundation provides a range of services.

SHELTERING

Any urgent cases transferred to the foundation by official entities in the UAE as well as individuals with an immediate risk to their safety can receive shelter at DFWAC. Sheltering

services include temporary but secure accommodation. The foundation also takes care of daily needs like food, clothing and medicine.

SERVICES FOR EXTERNAL CLIENTS

External clients are those that do not require sheltering, but who are in need of other forms of assistance by DFWAC.

SOCIAL

Social services by DFWAC conduct a thorough study of each case. This involves communicating with family members so that they are on board when it comes to finding solutions for the client. DFWAC also communicates with the various departments in the UAE and even abroad, if necessary.⁶⁹

PSYCHOLOGICAL

If a client develops symptoms of mental illness, they can sign up for therapy at DFWAC's psychiatric department. They can get individual sessions, group sessions or opt for family therapy and play therapy. The foundation will also connect them with relevant support groups.

LEGAL

With a permanent legal advisor on board, the foundation provides a range of legal services to their clients. These include:

- Advice on how to communicate with local legal bodies
- Education and awareness of clients' legal rights
- Instruction on legal procedures, such as opening a case file

MEDICAL

Moving on, sheltered clients at the foundation can receive all kinds of medical services. The organization provides these services free of cost in partnership with the Dubai Health Authority (DHA).

RECREATION

DFWAC also conducts several constructive activities within and outside their premises. The purpose of these recreational activities is to develop the social aspects of the client's personality during their rehabilitation. Activities include celebrations of important calendar events like International Women's Day, International Day of Happiness and National Day.

⁶⁹ *The complete guide to Dubai Foundation for Women and Children*. Retrieved 2.12.2022 from / <https://www.bayut.com/mybayut/dubai-foundation-women-children/#DFWAC-History>

EDUCATION

One major service of the foundation is its commitment to educating the received cases. DFWAC offers clients educational opportunities in schools, universities and other institutes with help from the relevant authorities. The foundation itself provides learning opportunities with courses on science, culture, languages, technology etc.

HELPLINE

Anyone residing in the UAE can call the DFWAC helpline (800-111) at any time of the day to receive urgent help, for consultations, to learn more about the organization or to get general awareness when it comes to violence against women and children. The foundation emphasizes professionalism and efficiency in their helpline services so that the greatest number of people can avail of the service. Call centre employees at the foundation receive the highest degree of training to handle all types of calls and to make the best judgments regarding the client's status. All calls remain confidential and are never recorded.

Methodology SCAMPER

What is the SCAMPER technique?

Creative thinking and problem-solving are essential parts of the learning process to **turn ideas into innovation to open creativity**. A successful method used in creative thinking is the SCAMPER technique.

The name SCAMPER is the **acronym** for:

(S) Substitute, (C) Combine, (A) Adapt, (M) Modify, (P) Put to another use, (E) Eliminate and (R) Reverse. These keywords represent the necessary questions addressed during the creative thinking meeting.⁷⁰

How to use the SCAMPER technique?

The SCAMPER technique aims to provide seven different thinking approaches to find innovative ideas and solutions.

Substitute

⁷⁰ *SCAMPER Technique for Creative Thinkers* / Retrieved 2.12.2022 from

<https://www.teacheracademy.eu/blog/scamper-technique-for-creative-thinkers/>

During this part of the discussion, the meeting attendees focus on making decisions to substitute part of the process with another. The substitute technique tends to **provide alternative solutions** for decision-makers to choose different solutions in order to reach the final action.

Combine

The combined technique tends to **analyze the possibility of merging** two or more ideas, stages of the process or product in one single more efficient output.

Adapt

Adapt refers to a brainstorming discussion that aims to **adjust or tweak ideas** for a better output.

Modify, minify or magnify

The modified technique refers to **changing the process** in a way that unleashes more innovative capabilities or solves problems.

Put to another use

This technique concerns how to put the current things or processes to another purpose or how to **use the existing material to solve problems**.

Eliminate or elaborate

As the name implies, this technique aims to identify the parts of the process that **can be eliminated to improve** the process.

Reverse

Finally, the reverse or rearrange technique aims to explore innovative potential when **changing the order of the process**.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 7:

1). *The complete guide to Dubai Foundation for Women and Children*. Retrieved 2.12.2022 from / <https://www.bayut.com/mybayut/dubai-foundation-women-children/#DFWAC-History>

2). *SCAMPER Technique for Creative Thinkers* / Retrieved 2.12.2022 from <https://www.teacheracademy.eu/blog/scamper-technique-for-creative-thinkers/>

PRACTICAL TASK 8.

WORLD SYSTEMS OF SOCIAL POLICY: ADVANTAGES AND LIMITATIONS

Read explanations about models of social policy and social protection and write five advantages and five limitations of every type.

I. The Bismarckian model, founded by Otto von Bismarck, the German Chancellor

who established one of the first modern institutional social protection systems in 1890, in the face of growing workers and union struggle in the industrial sector.

The model was directed towards workers and founded on contributions, insurance principles, relative subscriptions, and treated in a participatory manner between wage earners and employers. It also enshrines what is termed professional solidarity.

II. The Beveridgean model, named after William Henry Beveridge who set the foundations of this system in his reports in 1942 and 1944. It is based on universal coverage against social risks and provides the same service for all individuals, based on need and not on income. The system is run by the state, as it is funded through taxation. This system enshrines the principle of national solidarity.⁷¹

III. The Liberal model adopted in the United States, which is based on state protection of the elderly (65 and over) and poor; wage earners could also seek insurance funds. However, a major part of the population is not covered.

Today, prevailing social protection systems are a combination of these models, based on the peculiarities and orientations of each state and its choice of social mode

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 8:

1). Social Protection in Arab World - Crisis of State Exposed (2014) Retrieved 3.12.2022 from <https://www.annd.org/en/publications/details/2014-social-protection-in-the-arab-world-the-crisis-of-the-state-exposed>

PRACTICAL TASK 9.

HISTORY OF SOCIAL ASSISTANCE IN TURKEY

Read a part of the scientific article Turkey's Social Assistance Regime in Comparative Perspective: History, Administrative Structure, Programs, and Institutional Characteristics written by Kerem Gabriel Öktem and answer the next questions:

1). What is the main goal of Vakif?

2). Define the term "Zakat"?

⁷¹

Social Protection in Arab World - Crisis of State Exposed (2014) Retrieved 3.12.2022 from <https://www.annd.org/en/publications/details/2014-social-protection-in-the-arab-world-the-crisis-of-the-state-exposed>

3). What role played the local administration of the late Ottoman Empire in the sphere of social protection?

The Beginnings of Social Assistance in the Late-Ottoman Era

Social assistance policies are usually understood as ‘the range of benefits and services available to guarantee a minimum (however defined) level of subsistence to people in need, based on a test of resources’.

Historically, providing ‘subsistence to people in need’ was not necessarily seen as an area requiring government intervention.

In the Ottoman Empire, this issue was traditionally dealt with through charitable foundations (*Vakıf*).

These foundations were ‘endowed with vast incomes by the Ottoman sultans, members of the imperial family, and high state officials’ and catered to the needs of the poor, mostly in urban areas.

This tradition of charitable foundations has been and continues to be hugely influential, both in public discourse and governmental policies regarding poverty and social assistance in Turkey.

They believe that in Islam, foundations are the backbone of social solidarity and that the notions of social justice and of the welfare state, which people try to realize today, are the basis of Islam.

In the nineteenth century, the role of the state and charitable foundations in the caring of the needy began to change. As part of its goals of modernization and centralization, the Ottoman Empire created a central administration for charitable foundations, the Ministry of Endowments. Historians argue that after coming under state administration, charitable foundations ‘lost their relative independence and their capacity to care for the needy within the course of the nineteenth century’.

At the same time, the state administration took on a more active role in caring for the poor. One important policy in this regard was the indigent benefit (*muhtacin maaşı*).⁷²

⁷² Kerem Gabriel Öktem (2018) *Turkey's Social Assistance Regime in Comparative Perspective: History, Administrative Structure, Programs and Institutional Characteristics*. Project: How “social” is Turkey? Turkey’s social security system in a European context, 78

Retrieved 4.12.2022 from

https://www.researchgate.net/publication/331089026_Turkey's_Social_Assistance_Regime_in_Comparative_Perspective_History_Administrative_Structure_Programmes_and_Institutional_Characteristics/link/5c65386092851c48a9d27f7c/download

Although initially there were no foundations of this policy in terms of laws or regulations, it appears that under this policy, the state made regular payments to persons in need.

Among such ‘persons in need’ were families with twin children (*tev'em maaşı*).

Still, it can be regarded as the precursor of social assistance in Turkey.

In the early twentieth century, the state created a legal regulation for this policy. This regulation from 1910 defined the criteria, under which people could benefit from the program: to be citizen of the Ottoman Empire; have no source of income; have no relatives, who have to provide for the person in need; and to be old, disabled or an orphan. It is difficult to ascertain, how many people were covered through this program at that time.

Data from the Ministry of Finance from 1910 shows that in 1910 only around 250 persons received indigent benefits. It is entirely possible that thorough historical research would unearth more beneficiaries.

However, given the fact that the Ottoman Empire’s population at that time was around 20 million it is probably safe to say that the program remained marginal and reached only a fraction of the poor.

In the late Ottoman Empire local administrations also played an important role in poor relief. Laws and regulations on the role and duties of local administrations defined municipalities as being responsible for caring for the poor. There is evidence that in the mid-nineteenth century it was common for municipalities to put aside 2.5 per cent of their income to support the poor and make regular transfers to them.

This ratio reflects an Islamic rule (*Zakat*), according to which people should put aside 2.5 per cent of their wealth to help those in need. Overall, it seems local administrations played a more important role in helping the poor than the central state. Again, exact numbers to back up this claim are not easy to find.

To quote just one figure, in 1915 monthly payments to at least 660 people in poverty were made in Istanbul, a city with a little less than 1 million inhabitants at that time.

To conclude, the beginnings of Turkey’s social assistance regime stretch back to the nineteenth century.

Although it is probable that the state made some kind of supportive payments to the poor even in earlier times, it is in the nineteenth century that these social assistance policies became more coherent and state-centered. While the reach and generosity of these policies pale into insignificance when compared to modern programs, their mere existence signifies that caring for the poor became part of the function of the central state.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 9:

1). Kerem Gabriel Öktem (2018) *Turkey's Social Assistance Regime in Comparative Perspective: History, Administrative Structure, Programs and Institutional Characteristics*. Project: How “social” is Turkey? Turkey’s social security system in a European context, 78

Retrieved 4.12.2022 from

https://www.researchgate.net/publication/331089026_Turkey's_Social_Assistance_Regime_in_Comparative_Perspective_History_Administrative_Structure_Programmes_and_Institutional_Characteristics/link/5c65386092851c48a9d27f7c/download

PRACTICAL TASK 10. **PECULIARITIES OF ZAKAT AND ITS ROLE IN OVERCOMING** **OF THE POVERTY**

Read the facts about Zakat from International Learning Movement and scientific article of Nafiah Ariyani ‘ Zakat as a Sustainable and Effective Strategy for Poverty Alleviation: from the Perspective of a Multi-Dimensional Analysis’ and discuss crucial role, necessity of Zakat with help of technique A fishbowl conversation. Answer the questions Why Zakat works as a highly effective method to reduce poverty.

As aforementioned, Zakat (also called Zakah) is one of the five pillars of Islam which means it’s an obligatory donation all able Muslims must make. It is a charity donation that can be given to eight categories of people, including:

- Fakir – meaning those who are living in poverty;
- Miskin – meaning those who are hungry and without food;
- Amil – meaning those who are eligible to distribute Zakat, such as charities;
- Riqab – meaning those who are enslaved or living in captivity;
- Gharmin – meaning those who have excessive debt;
- Fisabilillah – meaning those who act in the name of Allah;
- Ibnu Sabil – meaning those who are stranded or without resources whilst travelling;

- Muallaf – meaning those who are new to Islam or who are friends of the community.⁷³

Zakat Rules

Zakat is fairly straight forward with few rules to follow:

- Only those who meet and exceed the nisab are eligible to pay Zakat.
- You must sustain your wealth for a full Islamic year before you have to pay Zakat.
- Zakat must be given with the intention being to give Zakat – generic donations do not count.
- You must donate once a year if you exceed the nisab.
- You may donate Zakat at any time of the year.
- You may only give Zakat to those who are eligible to receive it.

How Much is Zakat?

The amount of Zakat you pay will depend on the level of excess wealth you possess. Excess wealth includes:

- Money in the bank;
- Cash in your house;
- Personal silver/gold;
- Second homes/cars;
- Investments and stocks.

The value of the house you live in, your primary vehicle and your business premises are not counted as excess wealth. The money you spend on monthly bills and outgoings is also not included as excess wealth.

How much excess wealth you have will depend on if you choose to use the silver nisab or the gold nisab. The silver nisab threshold is calculated to 612.36 grams of silver, and the gold nisab is calculated to 87.48 grams of gold.

If your wealth exceeds the value of either the silver nisab or the gold nisab, you must donate 2.5% of it to one of the eligible causes.

The gift economy concept is in line with the concept of Zakat in Islam, which is a mechanism of distributing the wealth from the rich to the poor in a spirit of sincerity, attention, appreciation, and kinship. The basic concept of Zakat is giving to another sincerely without expecting a reciprocate gift or favour,

Zakat is not only a means to improve the welfare of the poor, but it has also evolved as a sustainable practical mechanism to manage the socio-economic gap in any society.

⁷³ *Zakat facts*. Retrieved 04.01.2023 from / <https://www.ilmuk.org/news/zakat-facts/>

The obligation of a Muslim to pay Zakat never ends; although the recipients' financial condition has improved, the obligation of paying Zakat still remains. Under the circumstances, Zakat will become an essential part of a Muslim's life, to be observed through one's lifetime, and an eternal mechanism to balance the society they belong to.

Zakat is one of the Islamic approaches that aim to reduce poverty. There are several Islamic approaches to reducing poverty, such as: (a) increasing income, (b) increasing the fairness of income distribution, and (c) providing equal opportunity for all social segments.

There are two types of Zakat. They are Zakat *fitriah* that should be paid by a Muslim during Ramadhan, and Zakat *maal* that should be paid by a Muslim based on the minimum wealth level owned over a certain period of time.⁷⁴

The success of Zakat as an instrument for balancing wealth has been proven since the era of Prophet Muhammad SAW and the leaders of Islam before the middle ages. With proper management, zakat works as a highly effective method to reduce poverty.

Zakat is believed to be an alternative solution to overcome the problems of socioeconomic inequality and particularly poverty. Zakat has been widely practiced in the Islamic world for centuries; however, in order to measure the effectiveness of the system we need support of the empirical facts.

Technology of Fishbowl Methodology.

Fishbowl technique doesn't necessarily need a moderator, but using one is recommended. The moderator can sit in the central area but should not participate in the debate and instead focuses on making sure the debate runs smoothly and guides it.

As the moderator, present the topic and provide any background to prepare the participants on what to discuss.

Select four or five people and get them to sit in the centre. They will form the fishbowl and will be debating the topic. Ideally, these participants must be well-versed in the topic and be able to articulate their views well. This helps to give the debate a solid start aiming to set a high standard.

Ask the participants in the fishbowl to actively discuss the topic. They will be providing logical arguments and demonstrating their knowledge about the topic.

Participants in outer circles cannot participate in the discussions. They will be evaluating the arguments raised and reflect on new insights gained, especially when it comes from opposing viewpoints.

⁷⁴ Nafiah Ariyani (2016). Zakat as a Sustainable and Effective Strategy for Poverty Alleviation: from the Perspective of a Multi-Dimensional Analysis. *International Journal of Zakat* 1(1), 89-107

Use your prepared guided questions to moderate the discussions. Only those in the fishbowl can participate in the discussions.

The observers in outer circles can take notes on what is discussed and compose a critique or summary of the discussions. Some participants learn best when they observe while others might prefer to engage in discussions. As such, the fishbowl technique is designed to engage everyone.⁷⁵

There are two main modes:

Open Fishbowl:

In this mode, one chair in the centre is left empty. At any point during the discussion, any member of the audience in the outer circles can approach the centre and join the fishbowl. When a new person joins, a current member of the fishbowl must voluntarily leave which frees a chair. The discussion continues as participants enter and leave the fishbowl.

Closed Fishbowl:

In this mode, all chairs are filled. The people in the fishbowl continue with the discussion until a pre-set timer runs out. At this point all members of the fishbowl leave to the outer circles and a new group from the audience enters the fishbowl.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 10:

- 1). *Zakat facts*. Retrieved 04.01.2023 from / <https://www.ilmuk.org/news/zakat-facts/>
- 2). Nafiah Ariyani (2016). Zakat as a Sustainable and Effective Strategy for Poverty Alleviation: from the Perspective of a Multi-Dimensional Analysis. *International Journal of Zakat* 1(1), 89-107
- 3). *Fishbowl Conversation Technique - Skills Converged*. Retrieved 04.01.2023 from / <https://www.skillsconverged.com/FreeTrainingMaterials/tabid/258/articleType/ArticleView/articleId/1176/Fishbowl-Conversation-Technique.aspx>

⁷⁵ Fishbowl Conversation Technique - Skills Converged. Retrieved 04.01.2023 from / <https://www.skillsconverged.com/FreeTrainingMaterials/tabid/258/articleType/ArticleView/articleId/1176/Fishbowl-Conversation-Technique.aspx>

PRACTICAL TASK 11. PECULIARITIES OF VAKIF AS
AN ISLAMIC INSTITUTION OF SOCIAL POLICY

Read before the beginning of the class fragments of the scientific article

“The Legacy of Vakif Institutions and the Management of Social Policy in Turkey”.

The Teacher divides the group into teams and shares fragments of text with them.

Working groups present texts to the audience and try to answer the questions.

- 1). What main goals and functions of the Vakif system in Ottoman Era**
- 2). What public services are offered by Vakif system ?**
- 3). Tell about the peculiarities of Zakat according to the Quran.**
- 4). What are the main principles of the work of Imaret?**
- 5). Tell about Vakif –related social institutions in modern Turkey.**

You can use for learning of these text methods of *The Jigsaw technique*.

First fragment.

“Vakıf is a system of financing and producing charitable services. The vakıf system comprises three elements: *hayrat*, *akarat* and *vakıf*. *Hayrat*, the plural form of *hayr*, means “goodnesses” and refers to the motivational factor behind vakıf organization; *akarat* refers to *corpus* and literally means “real estates” implying revenue-generating sources, such as markets (*bedestens*, *arastas*, *hans*, etc.), land, baths and *vakıf*, in its narrow sense, is the institutions providing services as committed in the vakıf deed such as madrasas, public kitchens (*imarets*), *kervansaray*s, mosques, libraries”

Second Fragment.

First and foremost, the *zakat* is mandatory, according to the Quran, for all Muslims as one of the “five pillars” of Islam.

The Quran reads that “*Zakaat expenditures are only for the poor, and the needy, and those who collect them, and those whose hearts are to be reconciled, and to free the slaves, and the debtors, and for the cause of Allah, and for the wayfarers, a duty imposed by Allah.*” (Surat At-Tawbah: 9:60)

So, from these categories, the poor and the needy are defined among the legitimate beneficiaries of the *zakat*, and therefore, the sum of *zakat* becomes “the rightful share” of the poor.

Jalili continues “these payments are clearly redistributive in nature and are aimed at reducing poverty, eliminating needs, and helping the impoverished”.⁷⁶

Third Fragment

“The *vakıf* system reached its fullest development during the Ottoman era. Two examples are often cited for this claim: the justification of the unreal/family vakıfs (*adi vakıf/aile vakfi*) during the Abbasi period with the consent of the Abu Yusuf, one of the leaders of the Hanefi school of the Sunni tradition; and the innovation of cash vakıfs (*para vakfi*) approved by

⁷⁶ [Halil Deligoz](#) (2014). The Legacy of Vakıf Institutions and the Management of Social Policy in Turkey *Administrative Culture*, 15 (2), 179-203

means of the *fetwa* of Ebussuud Efendi who was the *şeyhülislam* (sheikh of Islam) during the reign of Suleiman the Magnificent

From the end of the 16th century on, various issues of degradation were registered, and several reforms were attempted by statesmen.

The vakıf system was directly involved in the decay as they were instrumentalized to channel the sources from public service to private interests.

A summarized excerpt from Yediyıldız (provides a striking example:

A Sheikh Ibrahim, the son of Kasım, founded a semi family-waqf for the operation of a madrasa in 1726 in Urfa, Turkey.

The “madrasa” premises included a large classroom, a residence for the mudarris, nine cells each for two students, a school for Quran, a pool etc.

The Sheikh donated nine orchards, a grove, 17 shops, four fields of 25,300 wine trees, an olive field of 700 olive trees and three farms. According to the conditions laid down by the deed of Sheikh Ibrahim’s vakıf the personnel were to be selected from the children of Sheikh Ibrahim and later from his children’s children and their children, continuously. Being the employees they had the entitlement for a salary, therefore, the müderris was entitled to have 600 akçe (whitish, silver coin) while the total wages of water minister, doorkeeper and 18 students amounted to 1,230 akçe.

Furthermore, the surplus after the costs was to be distributed among the family members”.

Fourth fragment

“The *daruşşifa* (Hospital) founded by individuals is a major institution financed through the vakıf system.

Demirci and Somel claim that the state was not directly involved in public health during the Ottoman era until Sultan Selim III (1789-1807), who founded the *Tıbhane* (Institution of Medicine) with a quality comparable to the European hospitals.

However, the Ottoman State exerted a significant amount of authority on the hospitals through the head physicians (*Hekimbaşı*).

All health institutions were under the control of the head, and he appointed all physicians, surgeons, oculists and pharmacists in hospitals and mental hospitals.

In addition, opening a private practice was subject to the approval of the head physician in Istanbul.

The provision of health services for free constitutes a salient “social” characteristic of the vakıf system.

For example, the Bezmialem Homeless Hospital, founded in 1843 by Bezm-I Alem Mother Sultan, mother of Sultan Abdulmecit, conditioned in its vakıf deed that, “in the hospital funded by this vakıf, only the poor, the needy and the destitute will be examined”

The deed of the vakıf states that, “the destitute will continue to be treated (free) in this hospital, even if the price of a kilo of onion reaches to one gold”.

Fifth fragment.

“In the Seljuks era, the “*imaret*” (public kitchen) was known as “*dar uz 'ziyafe*” (joy house), and during the Ottomans it was used as a “food house”.

Indeed, imarets were a compilation of institutions for various services including the provision of free food. These institutions were the substitutes of caravansaries in towns and cities and probably the successors of Akhi hospices during the Seljuks era, as Ibn Battuta mentions in his travelling notes.

İmarets used to serve morning soups, lunch or dinner, or both lunch and dinner, to madrasa students, dervishes, local poor people, travelers and captives. In some cases, money was allocated to cover the costs of medicine and physician’s service for the treatment of guests.

In addition, in some imarets, daily stipends were also being distributed to the guests. Research shows that 30,000 people in Istanbul alone were served free food through imaret institutions.

For example, in the 15th century, the Conquerer's imaret served 1,650 people twice a day.

In his imaret, the amounts of yearly honey consumption was 5,760 okka (an okka: ~1.3 kg), daily flour consumption was 30 kile (a kile: ~200 kg), and daily meat consumption was 240 okka".⁷⁷

Sixth fragment.

"Consequently, in modern Turkey, vakıf institutions ceased to be major public service providers in areas such as education, health, etc.

From the beginning of the republic until the end of the 1960s, the vakıf system went through a period of decline as a result of a "deliberate state policy".

With the liberalization atmosphere of the 1980s under the political leadership of Özal, a change in state policies towards the vakıfs can be observed. Below is a short account of social policies implemented through the living examples of vakıf mechanism.

However, private vakıfs are outside the scope of this paper. Therefore, only two major vakıf-related institutions now in operation in Turkey will be analyzed.

These are the "Social Support and Solidarity Vakıfs" and the "Directorate General of Vakıfs", though the former's relationship with the central government raises some questions on whether the term "vakıf" is the proper word to define them.

MATERIALS FOR ORGANIZING OF JIGSAW TEACHING TOOLS .

Just as a jigsaw puzzle is a collection of various pieces that come together to make a complete picture, the jigsaw method of teaching is a collection of topics, which will be fully developed by students before coming together to make a complete idea. To be more specific, this

⁷⁷ [Halil Deligoz](#) (2014). The Legacy of Vakıf Institutions and the Management of Social Policy in Turkey *Administrative Culture*, 15 (2), 179-203

type of cooperative learning strategy allows individuals or small groups to become responsible for a subcategory of a larger topic. After researching and developing their idea, each individual or small group then has the responsibility to teach it to the rest of the group or class.⁷⁸

1). Breakout into groups:

- Ask students to make small groups and allocate each one a number (i.e. 1, 2, 3).
- Ask students to find others with the same number as them and create a separate group.
- Assign each group a concept, framework or theory to master. As a group, they should determine a way to explain their piece of the puzzle to others.

2). Report back to group:

- Ask students to explain their piece of the puzzle, ensuring that all their home group members understand the material.

3). Discuss with group:

- Ask students to connect the various pieces and put together the whole jigsaw, so that students are able to see where each part fits into the bigger picture.⁷⁹

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 11:

- 1). [Halil Deligoz](#) (2014). The Legacy of Vakıf Institutions and the Management of Social Policy in Turkey *Administrative Culture*, 15 (2), 179-203

⁷⁸ The Jigsaw Method Teaching Strategy by Misty Hance Retrieved 5.01.2023 from

<https://www.teachhub.com/teaching-strategies/2016/10/the-jigsaw-method-teaching-strategy/>

⁷⁹ 3). Jigsaw Technique. Teaching toolkit series Retrieved 5.01.2023 from

<https://www.mariancollege.org/miitle/assets/downloads/miitle/resources/Resources-teaching-methods-jigsawtechnique.pdf>

- 2). The Jigsaw Method Teaching Strategy by Misty Hance Retrieved 5.01.2023 from <https://www.teachhub.com/teaching-strategies/2016/10/the-jigsaw-method-teaching-strategy/>
- 3). Jigsaw Technique. Teaching toolkit series Retrieved 5.01.2023 from <https://www.mariancollege.org/miitle/assets/downloads/miitle/resources/Resources-teaching-methods-jigsawtechnique.pdf>

PRACTICAL TASK 12.

SOCIAL WORK IN KAZAKHSTAN

Read very attentively fragments from “*UN Kazakhstan Annual Report 2021*”, after that join to working groups in the sphere of your interests and work with this material with help of the method “Multiple Perspectives”.

Titles of Working Groups:

- 1. Social programs and projects for HIV- children.**
- 2. Social protection against domestic violence**
- 3. Education of social workers in the sphere of aid and protection of children from zones of military conflicts.**

During 2021, over 2,000 people received capacity-building training from the UN to help ensure equal access for all. More than 15 trainings covered wide-ranging topics from 2021 Global AIDS Monitoring Reporting to effective antenatal care.

For example, 400 adolescents living with HIV and other chronic diseases learned about self-management and healthy living, and 40 psychologists and social workers learned about medical services for gender-based violence survivors.⁸⁰

In addition, 258 local government officials, health care and psycho-social service providers, police and justice officials, and staff from crisis centres and CSOs learned the principles of a functioning multisector response to domestic violence in five pilot regions.

Throughout 2021, the United Nations fostered gender-sensitive and human rights-based policies and quality services related to children by evaluating the system for the prevention and response to violence against children; drafting strategy documents to strengthen the system; identifying gaps in legislation and developing recommendations to inform amendments to laws protecting children affected by migration; providing a legal review of the Draft Rules on Social Rehabilitation of Children Affected by Terrorist Activities; and developing the methodology for the 2022 Violence Against Women and Girls survey and data collection instruments, sampling, and questionnaire.

In addition, 230 specialists strengthened their capacities on identification, referral and response to cases of violence against children, and over 250 justice practitioners enhanced their skills on comprehensive and sustainable multi-sectoral approaches in response to the situation of children who have returned from conflict zones.

Instructions and Materials to the solving of social problems with help of Method “Multiple Perspectives”.

Step 1 – Prepare

Write the name of the issue, project or task on a large card and lay it in the centre of the table.

⁸⁰ *UN Kazakhstan Annual Report (2021). Retrieved 5. 01. 2023 from*

<https://kazakhstan.un.org/en/176526-un-kazakhstan-annual-report-2021>

Then write up cards with the names or titles of 6-8 key stakeholders for the issue being explored. Some stakeholders may be present, others not.

Step 2 – Generate perspectives

Distribute the stakeholder cards randomly among the group members. One by one, group members are asked to add to the understanding of the issue from the perspective of the stakeholder on the card they are holding.

Make a round to allow all group members to share their comments from their perspectives. Group members are not allowed to ‘pass’. If someone feels as if they don’t understand this stakeholder’s perspective, let them ask themselves these questions, playing the role of that person:

- Time: What is the time frame I am relating to? When did I become aware of the problem? When will it, effectively, be a non-issue for me?
- Expectation: What do I expect to happen, if the project continues as expected? What do I hope to happen? Who expects me to deal with this? What do they want me to do?
- Examination: How closely am I willing to examine the problem? From how far away do I see it? What else is connected with this problem as I see it?
- Understanding: What do I see about the problem that no one else sees? What is my understanding of the problem? What data is my understanding of the problem based upon?⁸¹

After the round is completed, collect the stakeholder cards, shuffle them, and distribute them again. As before, people will share comments from the perspective of the stakeholder on the card they received, building on the comments that are already collected on the flipcharts.

Repeat at least three times to allow people to explore different perspectives.

Step 3 – Working with the perspectives.

⁸¹ *Multiple Perspectives Retrieved 5. 01. 2023 from <https://mspguide.org/2022/03/18/multiple-perspectives/>*

After some time, you will find that full descriptions of each perspective have been generated. Now, as a team, you can talk through the situation from each perspective after you have reviewed the flipcharts with issues and ideas for leverage. Finally, reflect on the exercise by asking questions such as:

1. What are similarities and what are differences?
2. What did you learn from the other perspectives?
3. How can that inform new decisions/improve our effectiveness?
4. From your perspective: What new thoughts could enhance your capacity for dealing with the issue?

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 12:

1. *UN Kazakhstan Annual Report (2021)*. Retrieved 5. 01. 2023 from

<https://kazakhstan.un.org/en/176526-un-kazakhstan-annual-report-2021>

2). *Multiple Perspectives* Retrieved 5. 01. 2023 from <https://mspguide.org/2022/03/18/multiple-perspectives/>

PRACTICAL TASK 13.

WFP LEBANON SOCIAL PROTECTION

Read materials of National Poverty Targeting Program & Institutional Capacity

Strengthening prepared by WFP (World Food Program) Lebanon Social Protection Factsheet in July 2022 and present crucial issues and solutions with help of method “Problem tree”.

Reading materials for working in groups.

Poverty rates amongst the Lebanese began rising over the past few years and drastically since the start of the economic crisis in 2019.

Today, 53 percent of Lebanese are vulnerable and needs assistance. As the impact of the economic crisis continues to deepen by the day, the NPTP’s (National Poverty Targeting Program Project) role in keeping the most vulnerable Lebanese away from hunger is more crucial than ever.

Since 2014, WFP has been supporting the food assistance component of the NPTP through e-cards. Due to the worsening economic crisis, an unconditional cash top-up was introduced in May 2021 to help assisted families cover other basic or non-food needs.

Since September 2021, NPTP assistance became unrestricted and can be redeemed at ATMs in USD or at contracted shops. In addition, the transfer values of the food and non-food assistance are regularly revised to ensure beneficiaries can cover their food and other basic needs.

As WFP collaborates with the Government for the implementation of the NPTP, it also ensures that national institutions are supported in their efforts to improve the effectiveness and efficiency of their programs.

Mona, a Lebanese woman in her mid-forties, lives in Tripoli's Hay Al Tanak, also known as "the tin neighborhood". The forgotten land consists of makeshift shelters that reflect the fragile living conditions of its residents. For Mona and her children, the pandemic was the biggest catalyst for their downfall.⁸²

She recalls the earlier memories of 2019 when prices were more affordable and a visit to the supermarket did not mean spending the minimum wage on only a couple of items. As she sneaks a quick glance at one of her children, Mona says: "Children benefit the most when fed with nutritious food. Food keeps children healthy, protects them from diseases and helps them grow right in front of our eyes." For Mona, WFP's cash assistance through the NPTP was the salvation she's been waiting for a very long time. "When we were informed that our family is eligible for aid, we immediately felt happy," she says. She can now use the money to buy food and other necessary items her family might need.

⁸² *WFP Lebanon Social Protection Factsheet – July (2022)*. Retrieved 05.01.2023 from <https://www.wfp.org/publications/wfp-lebanon-social-protection-factsheet-july-2022>

WFP started its scale-up of the NPTP in May 2021 and aims to effectively expand its assistance to reach 75,000 of the most vulnerable Lebanese families (about 420,000 people) in 2022. WFP is also deepening its capacity strengthening and technical support to ensure the sustainability of NPTP systems and processes.

To strengthen social safety nets and ensure more Lebanese in need are receiving assistance, WFP is providing enumeration services and delivering cash payments on behalf of the Government for the implementation the large-scale Emergency Social Safety Net (ESSN) program.

To date, a total of 63,000 vulnerable Lebanese families (approximately 295,000 individuals) have received assistance through the ESSN.

Materials for using of method of Problem Tree.

Problem tree analysis is best carried out in a small focus group of about six to eight people using flip chart paper or an overhead transparency. It is important that factors can be added as the conversation progresses.

Step 1: Discuss and agree the problem or issue to be analyzed. The problem can be broad, as the problem tree will help break it down. The problem or issue is written in the centre of the flip chart and becomes the ‘trunk’ of the tree. This becomes the ‘focal problem’. The problem should be an actual issue everyone feels passionate about, described in general, key wording.⁸³

Step 2: Identify the causes of the focal problem – these become the roots – and then the consequences, which become the branches. These causes and consequences can be created on

⁸³ *Problem Tree* Retrieved 05.01.2023 from <https://mspguide.org/2022/03/18/problem-tree/>

post-it notes or cards, perhaps individually or in pairs, so that they can be arranged in a cause-and-effect logic.

The heart of the exercise is the discussion, debate and dialogue generated in the process of creating the tree. Take time to allow people to explain their feelings and reasoning, and record related ideas and points that come up on separate flip chart paper under titles such as ‘solutions’, ‘concerns’ and ‘dilemmas’.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 13:

- 1). *WFP Lebanon Social Protection Factsheet – July (2022)*. Retrieved 05.01.2023 from <https://www.wfp.org/publications/wfp-lebanon-social-protection-factsheet-july-2022>
- 2). *Problem Tree* Retrieved 05.01.2023 from <https://mspguide.org/2022/03/18/problem-tree/>

PRACTICAL TASK 14. SOCIAL POLICY IN BAHRAIN

Read information about social policy and social organizations in Bahrain and systemize information with help of the next table

<u>Number</u>	<u>Social centre</u>	<u>Target group</u>	<u>Sphere of social work and protection and directions of social aid</u>
1			
2			
3			

4			
---	--	--	--

The Bahraini family is the foundation the Kingdom’s prosperity is built on, and so ensuring the family’s quality of life and sustainability is vital to the Bahraini economy.

The Government of Bahrain established a Social Security Fund to finance a Social Assistance Program under the custody of the Ministry of Labor & Social Development (MOLSD) to assist disabled individuals, the elderly, and less-privileged families. The Ministry’s objective is to implement the government’s plan to invest in its citizens, maintain a safe and sustainable society, implement social protection, and ensure stability for Bahraini families through social institutions.⁸⁴

The Government provides care and support to families through the following social institutions and programs:

1). Dar Al Aman : Provides shelter to women and children exposed to violence or abuse, either by their own families or other elements of society.

“DarAl Aman” Abused Women Shelter was established on 23/11/2006. It is a governmental social care institution affiliated to the Ministry of Labour & Social Development, Department of Social Welfare. The Home provides protection for women and their children who are exposed to violence or abuse either by their families or by the surrounding environment. It looks after both the Bahraini and non-Bahraini citizens.⁸⁵

2).Dar Al Karama : Provides social care, healthcare, cultural & recreational programs and different services for homeless and underprivileged citizens.

⁸⁴ *Social Support*. Retrieved 05.01.2023 from https://www.bahrain.bh/new/en/govsocialsupport-social_en.html

⁸⁵ *Dar Al Aman*. Retrieved 05.01.2023 from <https://archive.unescwa.org/dar-al-aman>

Child Protection Centre : Offers protection for children up to the age of 18 from all forms of abuse and negligence, while also covering schooling and other necessities.

3). Family Economic Empowerment : A productive families' program to support and develop family-owned handicraft businesses through the provision of training, funding, and specialized services such as marketing and management.

4). Family Guidance : Partners with local authorities and NGOs to provide social services and programs to support Bahraini families going through dysfunctional periods.

5). Family Fostering Committee : Supports families wishing to foster children in need.

Women Empowerment and Support

6). Royal Humanitarian Foundation (RHF): Provides comprehensive financial, psychological, and social care for orphans and widows.

7). The Supreme Council for Women : Offers a wide range of services including training and capacity building programs, awareness programs, economic empowerment, political empowerment, legal services, guidance, and family counseling services.

The Supreme Council for Women is to be established and directly affiliated to His Majesty the King. It is considered the reference for all official bodies in regards to women affairs and its headquarters is to be in Riffa. It has jurisdiction to express opinion and to consider direct and indirect matters related to the position of women and whose opinion should be sought by all official authorities before taking any action or decision in this regard.⁸⁶

Mission of organization

"To empower Bahraini women and merge their needs in the development programs to ensure the sustainability of their family stability and familial bond.

⁸⁶ *Supreme Council for Women (SCW)*. Retrieved 05.01.2023 from

<https://www.scw.bh/en/AboutCouncil/Pages/VisionMission.aspx>

To consolidate the principle of equal opportunities in order to ensure competitiveness of Bahraini women, continuity of lifelong learning and providing diverse opportunities to Bahraini women in order to enhance the standard of their quality of life within a framework of legislation and supporting policies. To integrate with allies and partners within institutional work to enhance the status of women and to establish a house of expertise specialized in women's affairs according to international standards with national expertise".

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 14:

- 1). *Social Support*. Retrieved 05.01.2023 from https://www.bahrain.bh/new/en/govsocialsupport-social_en.html
- 2). *Dar Al Aman*. Retrieved 05.01.2023 from <https://archive.unescwa.org/dar-al-aman>
- 3). *Supreme Council for Women (SCW)*. Retrieved 05.01.2023 from <https://www.scw.bh/en/AboutCouncil/Pages/VisionMission.aspx>

PRACTICAL TASK 15.

SOCIAL POLICY IN MALAYSIA

Read fragments from the chapter “Social policy implementation in Malaysia and its impact on the community” written by Mohamad Zahir Zainudin from the textbook “Social policy in the Islamic world” edited by Ali Akbar Tajmazinzi and create mind–mapping based on this material.

Involve into your mind–mapping social programs, directions, social organizations, and tools of social policy that implemented in Malaysia

There is a widespread recognition that social policies and programs related to them needed to be assessed transparently to determine whether the objectives of the policy implementation are achieved or not.

Although there is an assumption that the social policies have a positive impact, this assumption has been often criticized.

This assessment is necessary because changes that take place in the world's politics and economy often affect the social state of the country.

The Malaysian government focuses on economic growth to provide jobs to the people, attract foreign investment and pursue the poverty eradication agenda.

Malaysia introduced a five-year development plan known as the Malaysian Plan to create a prosperous society.

In implementing social development plans, the relationship between policymakers and target groups is important.

The impact of social policy on education, health and employment, often depends on the activities involved in individuals and communities guided by government agencies.

Focusing on relationships and interactions can enhance the understanding of social policy impact among communities in Malaysia.

The Malaysian government uses three institutional approaches to improve the well-being of society. (1) charitable donations, (2) social work, and (3) social policies.⁸⁷

Charitable donations are heavily dependent on personal contributions, voluntary activities and non-governmental institutions that are prepared to provide opportunities for community change. Social work involves the participation of professional and semiprofessional groups to help individuals, groups or communities to meet their needs. While social policy is a program related to social services or programs that improve the quality of life.

⁸⁷ Mohamad Zahir Zainudin. Social policy implementation in Malaysia and its impact on the community. *Social policy in Islamic world*" edited by Ali Akbar Tajmazinzi (2021), Palgrave Macmillan, 270-275

The effectiveness of this social policy depends on the ability of the intervention to be implemented by the government through a series of services related to the social problems, social needs and social opportunities.

The key component in the implementation of social policy is social welfare that is to meet the social needs of society, to manage social problems faced by society and to provide opportunities for society to empower their well-being.

Therefore, the selection of typologies or social basic models that meet the needs of the community will ensure a better life.

The positive impact of social policies will improve social conditions and give more spaces to the well-being of the community.

Findings by Zainudin and Kamarudin about the impact of social policy program in Malaysia and Indonesia showed that respondents in Malaysia had increased in life quality as well as self-esteem after greater participation in social welfare activities. Directly, social policy determines the social welfare level of individual and community. That means when the necessities of life are met, problems can be managed and opportunities can be maximized.

The importance of fulfilling the necessity of life is the existence of social welfare conditions for food, health, shelter, security and occupation.

Whereas the meaning of maximum opportunity exists when social welfare is created, individuals and communities can maximize opportunities for achievement.

Social services are often raised as a key tool for the government to improve the well-being of the community such as health, education, housing, income and family welfare.

The use of the tax system for social purposes is known as fiscal welfare. For example, the Malaysian government manages the Employees Provident Fund (EPF) as a means of saving after retirement operating through compulsory savings to provide retirement benefits to the public and private sectors, while and non-pensionable institutions provided by Social Security Organization (SOCSO) through the Employment Injury Scheme and the Invalidity Scheme.

Globally, the progress of Malaysia is based on the achievement of the country in the Millennium Development Goals (MDGs) which measures eight indicators of poverty eradication and extreme poverty, achieving universal education, promoting gender equality and empowering women, reducing child mortality, improve maternal health, combat HIV/AIDS, malaria and other diseases, ensure environmental sustainability, and develop universal cooperation for development.

After two-thirds of the period to 2015, Malaysia has made significant progress towards the achievement of the goals.

Efforts that have been and are being implemented by the Malaysian government in social development are in line with the national development model using two approaches namely the achievement of the people's income and welfare index.

Rules of Mind Mapping

- Always use a central image and images throughout;
- Put one main topic on each “branch”;
- Put sub-topics on their own “sub-branches”;
- Use three or more colours;
- Use one key word per line;
- Print all words clearly;
- Leave space for unexpected topics or new thoughts;
- Let your mind wander!⁸⁸

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 15:

1. Mohamad Zahir Zainudin. Social policy implementation in Malaysia and its impact on the community. *Social policy in Islamic world*” edited by Ali Akbar Tajmazinzi (2021), Palgrave Macmillan, 270-275
2. *Mind mapping* . Retrieved 05.01.2023 from <https://www.pmi.org/learning/library/mind-mapping-advantage-think-creatively-6554>

PRACTICAL TASK 16. SOCIAL WORK IN THE CONTEXT OF THE ISLAMIC PERSPECTIVE:

⁸⁸ *Mind mapping* . Retrieved 05.01.2023 from <https://www.pmi.org/learning/library/mind-mapping-advantage-think-creatively-6554>

THEORETICAL APPROACHES

Read fragments from the chapter The *maqāṣid-cum-maṣlaḥa* Approach as Theological Basis for Islamic Social Work: A Critical Analysis and an Alternative Proposal written by Serdar Kurnaz from the textbook of Hansjörg Schmid and Amir Sheikhzadegan “Exploring Islamic Social Work. Between Community and the Common Good” and try to explain main aspects of social work in Islamic tradition in the context of The *maqāṣid-cum-maṣlaḥa* Approach. What can you say about the conception of basic needs in the Islamic Perspective?

As far as Islamic social work is concerned, there is a need for it to have an Islamic theological foundation. Since social work protects the interests and benefits of people, one of the first conceptual terms which might guarantee the theological foundation of Islamic social work is *maṣlaḥa*.

Maṣlaḥa seems to be the common link between various understandings of Islamic social work and their core concept. In modern times, *maṣlaḥa* is used interchangeably with the overall objectives of Shar‘ia, e. g. the *maqāṣid*. The use of *maṣlaḥa* in its broader sense of *maqāṣid* – which is also called *maqāṣid-cum-maṣlaḥa* approach – enables scholars to link their understanding of social work to the Islamic tradition of sciences, especially to Islamic legal thinking. However, if we look back at the Islamic tradition of legal thinking, we discover a totally different approach to *maṣlaḥa* and especially *maqāṣid*, because of a particular understanding of knowledge (*‘ilm*) and epistemology. In modern times, *maqāṣid* has become a source of knowledge, whereas in the tradition of the classical *‘uṣūl*, it was a tool for legal hermeneutics.

Obviously, it is impossible to describe the classical *maṣāliḥ* (sing. *maṣlaḥa*) approach in all its details, because most *‘uṣūl*-scholars have differing methods concerning the use of *maṣlaḥa* to solve legal problems.

Since al-Ghazālī's approach is more common to the scientific community, more systematic, and because it has been influential for many scholars, I will summarize his classification of *maṣlaḥa*. This can form the basis for a valid derivation of a ruling, to clarify the validity of an act.

1. Accepted interests (*al-maṣāliḥ al-mu'tabara*): these are interests which are accepted either by the Qur'an and/or Sunna, such as the protection of wealth through the punishment of theft.

2. Invalid interests (*al-maṣāliḥ al-mulghā*): these are interests which are, according to the Qur'an and Sunna, invalid; although humans see some benefits in them, such as the idea of equal distribution of inheritance, since the Qur'an says that in some instances daughters get half the amount sons inherit.

3. Unattested interests (*al-maṣāliḥ al-mursala*): neither the Qur'an nor Sunna provide direct information on the validity of a certain *maṣlaḥa*, thus it is unattested through the authoritative sources. Scholars then have to elaborate which of those *maṣāliḥ* – the most frequent in daily life – can be regarded as acceptable interests and are thus theologically justified as the basis of an action.

Al-Ghazālī was forced to classify unattested interests so as not to contradict the Qur'an and Sunna.

According to him, *maṣlaḥa* falls into three different categories: necessities (*ḍarūriyyāt*), needs (*ḥājjiyyāt*), and improvements (*taḥsīniyyāt*). While scholars did not define needs and improvements – they only described them as interests to consider, otherwise society could be harmed, but would still exist – necessities are defined very strictly: necessities are interests which should be protected, otherwise society cannot exist, and not only Muslim society. Necessities, again, consist of five elements: the protection of

(1) life,

(2) reason,

(3) religion,

(4) descendance,

and (5) wealth.

These *maqāṣid-cum-maṣlaḥa* approaches, which widen *maṣlaḥa* in so far that they become an independent source of law, show some methodological and theological discrepancies.

Opwis already pointed out, scholars decided to develop *maṣāliḥ* as an independent source of law and called them more often *maqāṣid*.

Here is a brief outline of this approach: every solution which is derived from sources should consider the *maqāṣid* or, at least, should not contradict them. Therefore, even some Qur'anic verses are understood differently in their wording, for example the punishment for theft: it is seen as a suggestion of taking the thief into custody, not as a suggestion of amputating the hand.

Maqāṣid thus became an independent source, derived, again, from the Qur'an and Sunna, because of the link to classical methodology, which is important for most of these scholars. Modern authors criticize the classical *'uṣūl al-fiqh* but try to use the concept on *maqāṣid* for modern times.

Contemporary contributors to *maqāṣid*, like aṭ-Ṭāhir b. 'Āshūr, Aḥmad ar-Raysūnī, and Jasser Auda, mainly criticize the limitation of essential necessities to five. They say that there are more interests and necessities to be regarded than those mentioned in the classical sources. We therefore have different approaches to *maqāṣid*, like reinterpretation.⁸⁹

Regardless of religious identity and insofar as the Qur'an is understood as a universal book, a mercy for humankind, the question of knowing people's needs remains. Bassiouni tries to identify these needs and focuses on them in his study as bases for a universal understanding of human rights and *maqāṣid*. He differentiates between objective-universal needs and subjective-historical need orientations (*Bedürfnisorientierung*).

⁸⁹ Serdar Kurnaz (2022). The *maqāṣid-cum-maṣlaḥa* Approach as Theological Basis for Islamic Social Work: A Critical Analysis and an Alternative Proposal written by Serdar Kurnaz from textbook of Hansjörg Schmid and Amir Sheikhzadegan "Exploring Islamic Social Work. Between Community and the Common Good", Switzerland. Springer, 137-151

Gasiet on the other hand, as Bassiouni recognises, categorises human needs into four categories:

- (1) Physiological needs,
- (2) need for interpersonal relationships,
- (3) need for respect,
- and (4) need for meaning (*Sinngebung*).

In contrast to Maslow, Gasiet does not place the different categories within a hierarchy; he sees them as interwoven.

After further analysis of the concept of needs, such as the classification of needs in peace and conflict studies, Bassiouni concludes that these different approaches have a common ground and rather than contradicting each other, they are in accordance with each other. This mainly entails: the need for physiological health, for security, for affiliation, for respect, and for meaning (*Sinngebung*).

These needs are so essential to human life that they can be seen as objects of protection for human rights as institution.

In my view, these needs can also be seen as bases for social work: the bases for social work are empirically and objectively comprehensible human needs. Social work can address these needs, irrespective of the religious affiliation of possible addressees. In turn, this enables people to understand, regardless of their religious identity, social work's necessity.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 16:

1. Serdar Kurnaz (2022). The *maqāṣid-cum-maṣlaḥa* Approach as Theological Basis for Islamic Social Work: A Critical Analysis and an Alternative Proposal written by Serdar Kurnaz from textbook of Hansjörg Schmid and Amir Sheikhzadegan "*Exploring Islamic Social Work. Between Community and the Common Good*", Switzerland. Springer, 137-151

PRACTICAL TASK 17. **SOCIAL WELFARE AND ISLAMIC PERSPECTIVE IN PAKISTAN**

Read fragments from the scientific article of Dr. Arshad Khan Bangash and Mr. Jehanzeb “Islamic perspective on social welfare: myth or reality” and try to give definitions to key terms of components of social work and social policy in Islamic tradition such as Zakāt, „Ushar, Sadaqa.

What difference between Zakat and Ushar?

What main goals of Zakat and Sadaqa in Islam?

What peculiarities of the implementation of its principles into reality?

The article of Dr. Arshad Khan Bangash and Mr. Jehanzeb represented the results of in-depth interviews (30 participants).

Such basic human needs can be smoothly satisfied through a fair, regular and functional mechanism of *Zakāt* (Obligatory Charity), *Sadaqah* (voluntary Charity) and *Ushar* (Obligatory Charity on agriculture production) distributions.

Zakāt is an important fourth pillar of Islam, which literally means “to increase, to grow, to clean, to be pure, and to be clear and praise oneself”.

Zakāt is permitted to be paid in the form of edible items in accordance with the needs of the people.

Zakāt which is liable on crops or agriculture production is called „*Ushar*, which means one tenth of the produce.

Ushar is an obligatory charge (*Zakāt*) on farm productions which are one-tenth for one kind of land and one-twentieth for the others. It is further stated that “If the farm or garden is watered naturally by rain or spring water, or river or stream water, tenth part of the produce is obligatory, and if irrigated by artificial means (well, Tube well, Canals etc.) twentieth part is mandatory.

Pakhtūns are paying *Zakāt* particularly on gold, silver and liquid cash, while the rest of the items liable for paying *Zakāt* are neglected.

Furthermore, it was noted that people often pay *Zakāt* without calculating the actual amount of their assets and only bases it on the previous payment of *Zakāt* which is possibly erroneous. Because without calculation of their assets, it is possible that some part of the wealth may remain uncounted.

Thus, it could be concluded that besides the participants’ claim of paying *Zakāt*, they did not pay *Zakāt* in a manner which is directed by almighty Allah.

It is a fact that distribution of „*Zakāt* without proper calculation cannot fulfill the criteria of *Zakāt* disbursement as standardized by Islam.

Such practices might result in an obvious deprivation of a large number of needy and poor people in the society.⁹⁰

Zakāt and *Ushar* are two different things in the context of calculation, distribution and liability, as *Zakāt* is payable on gold, silver, cash, property which are earned. While *Ushar* is payable on crops or production received from the land.

The result concluded that most of the participants misinterpreted both the concepts in terms of its uses and were of the opinion that both are the same.

In other words, both *Ushar* and *Zakāt* have no difference, if one of them is paid, the duty is done. It could be the reason that in the local context the word *Zakāt* is used for *Ushar*. It could also be the reason that most people are having land productions for which they are paying *Zakāt*.

Some of the participants also claimed that when *Ushar* is paid then there is no need for paying *Zakāt* on other assets like gold, silver or cash etc

Zakāt and *Ushar* are beneficial for the economic improvement of the destitute people of the society, because by paying *Zakāt* and „*Ushar*“, poor people can fulfill their basic needs e.g. foods, clothes and shelter.

Sadaqah means honest and truthful, which effectively implies to the act of giving to poor and needy and it confirms one's genuine servitude and devotion to God.

The concept of *Sadaqah* means to give and to help without anticipating any form of compensation or favor in return; while also holding the sincere intent of pleasing God alone.

In one interview we can read: “I give *Sadaqah* to the poor people whenever I see them in distress. Helping them in needs will help us in the hereafter. As a Muslim, I am certain that I would be awarded double for what I spend in the way of Allah”.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 17:

- 1). Dr. Arshad Khan Bangash and Mr. Jehanzeb (2019). “Islamic perspective on social welfare: myth or reality”. *Al-Idah 37 (Issue-I)*. 22-34

⁹⁰ Dr. Arshad Khan Bangash and Mr. Jehanzeb (2019). “Islamic perspective on social welfare: myth or reality”. *Al-Idah 37 (Issue-I)*. 22-34

PRACTICAL TASK 18. DIRECTIONS OF SOCIAL POLICY IN AFGHANISTAN

Read information about social protection and social policy in Afghanistan and prepare Analysis of Stakeholders who have opportunities and possibilities to solve social problems.

What crucial social problems have Afghan people?

Who has interests in solving of social problems?

What powers and functional duties have these stakeholders?

In what spheres they can help to Afghan people?

What values and expectations have these stakeholders?

Scheme of Stakeholder Analysis:

Stakeholder	Branch of social policy	Role	Interests, values, expectations	Directions and projects of social aid

The humanitarian situation in Afghanistan has deteriorated significantly with the recent political and socioeconomic developments. Essential services are on the brink of collapse, exacerbating the needs of an already vulnerable population.

More than half of the population, 24.4 million people, needs humanitarian assistance, including 12.9 million children. Multiple disease outbreaks (measles, acute watery diarrhea, dengue, COVID19) are ongoing. In 2022, 8.7 million people will be in emergency level food insecurity and 1 in 2 children under 5 years will be acutely malnourished.

The full impact of the political transition has not yet materialized, with considerable socioeconomic shocks expected to affect children's survival.⁹¹

In Afghanistan, 80% of adults live with some form of disability as do 17.3% of children. Severe disabilities are more prevalent among females, with Human Rights Watch reporting that Afghan women and girls with disabilities face extreme barriers, entrenched discrimination, and sexual harassment in accessing assistance, education, employment and healthcare.

In May 2022, the multi-partner initiative, the Integrated Food Security Phase Classification, reported that an estimated 19.7 million people were deprived of sufficient food in the period between March and May 2022, which is classified as 'lean' season, i.e., the period between harvests, with an estimated 13 million people in a 'crisis situation', 6.6 million in an 'emergency situation', and 20 000 people in 'catastrophic conditions'.

Families reported that 13 % of boys were taken out of school to earn money, compared to 2 % of girls, while conversely, 13 % of girls did not attend school for cultural reasons, compared to 2 % of boys, and another 2% of girls did not attend because they were given in marriage.

UNHCR noted in April 2022, that some 40 Afghan refugee returnee students – half of them women - started courses in February at universities across Kabul with UNHCR's support and under the DAFI (Albert Einstein German Academic Refugee Initiative) Scholarship scheme.

⁹¹ *Humanitarian Crisis Analysis* (2022). Afghanistan. Swedish International Development Cooperation Agency (Sida).

Retrieved 10.01.2022 from

<https://cdn.sida.se/app/uploads/2020/09/04141922/HCA-Afghanistan-2022.pdf>

USAID reported in May 2022 on funding programs designed to reintegrate refugees and to increase opportunities for vulnerable host community populations, including literacy courses, courses to increase business knowledge, and skills development. Support was also provided to give returning refugee children access to learning spaces and accelerated learning programs to help these children prepare for enrolment in formal schools.

According to Save the Children's survey, at the end of 2021, in Kabul, 38.3 % of children interviewed for the report responded that they were not attending school.

22.9 % among them were not enrolled at school either, while the remaining 15.4 % were enrolled but did not attend classes.

In 17.9 % of households, children were attending programs such as community-based education, accelerated learning or early childcare and development programs – the majority of them (60.5 %) in Kabul province.⁹²

According to the Afghanistan Education Cluster, disability inclusion in Afghanistan's schools had been limited due to fluctuations in donor and government interest and support.

According to a January 2022 report by the UN Human Rights Council, there were at least 47 verified cases of child recruitment in 2021, including 24 by the Taliban, 16 by pro-government militias and 7 by the Afghan National Police.⁹³

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 18:

⁹²

Afghanistan Appeal – UNICEF. Retrieved 10.01.2022 from

<https://www.unicef.org/media/112576/file/2022-HAC-Afghanistan.pdf>

⁹³ Key socio-economic indicators in Afghanistan and in Kabul city (2022)

Report of European Union Agency for Asylum. August 2022. 103 p

Retrieved 10.01.2022 from

<https://euaa.europa.eu/publications/key-socio-economic-indicators-afghanistan-and-kabul-city>

1). *Humanitarian Crisis Analysis* (2022). Afghanistan. Swedish International Development Cooperation Agency (Sida).

Retrieved 10.01.2022 from

<https://cdn.sida.se/app/uploads/2020/09/04141922/HCA-Afghanistan-2022.pdf>

2). Afghanistan Appeal – UNICEF. Retrieved 10.01.2022 from

<https://www.unicef.org/media/112576/file/2022-HAC-Afghanistan.pdf>

3). Key socio-economic indicators in Afghanistan and in Kabul city (2022)

Report of European Union Agency for Asylum. August 2022. 103 p

Retrieved 10.01.2022 from

<https://euaa.europa.eu/publications/key-socio-economic-indicators-afghanistan-and-kabul-city>

PRACTICAL TASK 19. PRICIPLES OF FARD KIFAYAH

Read the chapter from the article “Fard Kifayah – the principle of communal responsibility in Islam” and write the essay “Role of communal responsibility in Social welfare in my country”.

Fard kifāyah fosters a sense of shared responsibility among community members, irrespective of the performer’s identity, to bring about religious and worldly public interests.

Given the broad spectrum of *fard kifāyah* applications, some scholars categorized them based on their benefits or the recurrence of contexts requiring them. Al-Ghazālī, for instance, adopted a tripartite taxonomy, classifying *fard kifāyah* based on the benefits being purely religious, worldly, or both.⁹⁴

Notably, between these two sets of services, one can notice the difference in discharging the communal responsibility as an occasional ritual or service versus an ongoing shared interest.

⁹⁴ Sh. Yousef Wahb. *Fard Kifayah – the principle of communal responsibility in Islam*
Retrieved 10.01.2022 from <https://yaqeeninstitute.org/read/paper/fard-kifayah-the-principle-of-communal-responsibility-in-islam>

These taxonomies can help measure each *fard kifāyah*'s degree of importance relative to another. Indisputably, the communal obligation of responding to a Muslim's greeting is unlike that owed to sustain lives or promote survival.

Social Services and Welfare include: fostering orphans and foundlings, clothing the naked and feeding the hungry, relieving the distressed and miserable, providing skills required for basic necessities (such as business, farming, construction, weaving, etc), performing and facilitating marriage, basic medical services and medications, nursing (taking care of the sick, including visiting them) and childcare.

Supporting the oppressed, and maintaining social security are *fard kifāyah*.

In commenting on al-Bukhārī's title "Helping the Oppressed," Imam Ibn Hajar says, "It is a universal *fard kifāyah* that includes all the oppressed and all those helping them, on the basis that *fard kifāyah* addresses everyone (i.e., *mukallaḥīn*)."

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 19:

- 1). Sh. Yousef Wahb. *Fard Kifayah – the principle of communal responsibility in Islam*
Retrieved 10.01.2022 from <https://yaqeeninstitute.org/read/paper/fard-kifayah-the-principle-of-communal-responsibility-in-islam>

PRACTICAL TASK 20. SOCIAL WORK WITH CHILDREN IN YEMEN

Read guiding principles and strategies for the social protection of children in Yemen. This country suffered from military conflict.

With help of brainstorming write ideas for projects and initiatives concerning the social protection of Yemen children.

In creating new ideas use the such tool as Round Robin.

The Round Robin technique starts by inviting one participant to share an idea. You then go around the group and have each person share an idea that builds off of the previous ones. ⁹⁵

Children in Yemen continue to be killed, maimed, recruited, and used by all parts to the conflict. Schools and hospitals are frequently hacked and used for military purposes, denying children of their rights to basic services.

The already dire situation of internally displaced persons (IDPs), including over 1.2 million children, is worsening as the displacement prolongs.

There is an urgent need for physical and mental wellbeing support at the community level as well as child specialized services especially for boys and girls with disabilities.

Physical and mental wellbeing support is extremely needed especially for boys and girls of all ages to build their resilience and development and particularly for those boys and girls who experienced forms of violence, abuse and exploitation.

Families need to have access to livelihood and cash assistance activities to increase their resilience.

Guiding Principles:

- *Survival and Development:* consider effects of the emergency and response on physical, psychological, emotional, and spiritual development of the child, assisting children and their families to claim rights, remedies and recover from abuse.
- *Non-discrimination* and access to equitably distributed assistance: identify and monitor existing patterns of discrimination and address them in the response and ensure children have equal access to and are provided with impartial and needs-based assistance on an equitable basis.
- *Child Participation:* children are given space to participate and voice their views in the design of programs – support expression of their views in safety.

⁹⁵ 20 Brainstorming Techniques That Work

Retrieved 10.01.2023 from <https://miro.com/guides/online-brainstorming/techniques-methods>

- *Best-interests of the child*: in all actions, the best interest of the child is a primary consideration.
- *Do-no-harm*: avoid exposure of children to further harm resulting from child protection interventions and actions including protection from physical, psychological, and psychosocial harm.⁹⁶

Child Protection Area of Responsibility strategic objectives 2022-2024:

Overall Objective 1: Strengthen community resilience for children and caregivers by accessing physical and mental well-being activities.

Overall Objective 2: Provide Critical Child Protection Services, including case management, tracing and reunification and victim assistance.

Overall Objective 3: Provide capacity building opportunities to enhance capacity for child protection actors aiming to implement a better child protection response at the country level as well as localizing the coordination.

- *Gender-analysis*: A gender analysis should inform the deliverers of humanitarian protection and assistance of the specific needs of the individuals or groups within the affected population requiring targeted action.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 20:

1). 20 Brainstorming Techniques That Work

Retrieved 10.01.2023 from <https://miro.com/guides/online-brainstorming/techniques-methods>

⁹⁶ Yemen: Child Protection - Area of Responsibility-Strategy 2022-2024. November, 2022.

Retrieved 10.01.2023 from <https://reliefweb.int/report/yemen/yemen-child-protection-area-responsibility-strategy-2022-2024>

2). Yemen: Child Protection - Area of Responsibility-Strategy 2022-2024. November, 2022.

Retrieved 10.01.2023 from <https://reliefweb.int/report/yemen/yemen-child-protection-area-responsibility-strategy-2022-2024>

PRACTICAL TASK 21. HAPPINESS AS A TOOL OF SOCIAL POLICY IN THE UAE

Read the National Program for Happiness and Wellbeing (in the United Arab Emirates) and answer the questions:

- 1). what advantages and limitations of this Program?**
- 2). what practice inspired you on the implementation of ideas and projects in your country?**

On 20 March 2016, Sheikh Mohammed approved National Program for Happiness which will serve as National Charter for Happiness. He also approved several initiatives that aim to create happy and productive work environment at federal government offices.

Some of the initiatives are:

- Appointing CEOs for happiness and wellbeing at all government bodies
- Establishing councils for happiness and wellbeing at federal entities
- Allocating time for happiness-related programs and activities at the federal government
- Establishing offices for happiness and wellbeing
- Transforming customer service centers into customer happiness centers
- Including annual indexes, surveys and reports to measure happiness in all community segments

- Adoption of a standard form for corporate happiness and wellbeing at all government bodies.⁹⁷

To put it in perspective, the National Program for Happiness and Positivity covers three major areas:

1. Promoting positivity and happiness in the community.
2. Development of tools that measure the standard of happiness.
3. Inclusion of happiness initiatives in services, programs and policies at workplaces and governmental bodies.

A few initiatives have been launched as a part of this program.

COMMUNITY INITIATIVES.

- **Happiness Meter:** A meter designed to rate how satisfied customers are with government services was introduced. The meters are connected to a network operated by the Smart Dubai Government Establishment, which analyzes the reports and forwards them to the Dubai Executive Council. The aim of the process is to identify if customers are happy with the services offered. A one-of-a-kind initiative meant to measure experiences across an entire city, the Happiness Meter includes government as well as private entities.
- **National Survey for Happiness and Wellbeing:** A survey was conducted among 16,000 people across the UAE to find out how to promote wellbeing and happiness in communities, with the results being communicated to government entities
- **Happiness and Wellbeing Policy Bundle:** A set of policies were designed to enhance the wellbeing of all groups in society. Examples include the “Back to School Policy” which allows employees in government offices flexible working hours so employees can accompany their kids to schools when they reopen.⁹⁸

GOVERNMENT INITIATIVES

⁹⁷ *All about the happiness in Dubai*

Retrieved 15.01.23 from

<https://www.bayut.com/mybayut/all-about-happiness-ministry-dubai/>

⁹⁸). *Happiness and National Agenda Retrieved 15.01.23 from*

<https://u.ae/en/about-the-uae/the-uae-government/government-of-future/happiness>

Some of the initiatives to improve happiness and satisfaction undertaken by the government as a part of the National Program for Happiness and Wellbeing are as follows:

- **Happiness and Positivity Talks:** A series of seminars were conducted to align the work of the government with employee wellbeing
- **Happiness and Positivity Champions Medal:** An award was instituted by His Highness Sheikh Mohammed bin Rashid Al Maktoum to pay tribute to employees with outstanding performances at customer happiness centers
- **Customer Happiness Trainers Program:** A certified training program was conceptualized to provide necessary training in customer happiness centers with a bid to boost citizen satisfaction for government services.

NATIONAL CHARTER FOR HAPPINESS

An initiative of the National Program for Happiness, the National Charter for Happiness was launched in March 2016. The charter specifies the country's commitment to creating productive and happy work environments at federal government bodies. Some of the initiatives introduced by the charter are as follows:

- Designating time for activities and programs that promote happiness at the federal government
 - Appointing CEOs for positivity and happiness in all governmental bodies
 - Establishing councils to ensure that all services and plans follow a unified approach to create positivity and happiness
- Transforming customer service centers to customer happiness centers.

Wellbeing Academy was launched to implement the pillars of National Strategy for Wellbeing 2031.

It is built on six practical pillars for integrating the concept of well-being into government work. The pillars are:

1. The general concept of well-being in government work
2. The general concept of well-being in public policies
3. The general concept of well-being in government services
4. Measuring the impact of sustainable well-being
5. Institutional excellence in well-being
6. Readiness for future variations in well-being.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 21:

1). *All about the happiness in Dubai*

Retrieved 15.01.23 from

<https://www.bayut.com/mybayut/all-about-happiness-ministry-dubai/>

2). *Happiness and National Agenda Retrieved 15.01.23 from*

<https://u.ae/en/about-the-uae/the-uae-government/government-of-future/happiness>

PRACTICAL TASK 22. THE ISLAMIC WELL-BEING INDEX (IWI)

Read the history of the establishment and the main components of the Islamic Well-Being Index (IWI).

Explain every component in your own words in one sentence.

By memory without a book write the scheme of main components and their definitions.

Read chapters from scientific works and surveys written by Dr. Daud Batchelor and Haithem Kader and tell about the necessity and importance of every component of the Index.

Concerning well-being, classical scholar Imam Abu Hamid al-Ghazali wrote, “The objective of the Shari‘ah is to produce the well-being of all mankind, which lies in safeguarding their faith (*iman*), their human self (*nafs*), their intellect (‘*aql*), their posterity (*nasl*) and their wealth (*mal*).

Whatever ensures the safeguard of these five serves the public interest (*maslahah*) and is desirable, and whatever hurts them (*mafsadah*) is against public interest and its removal is desirable.”

These five elements are considered to be the necessities (*daruriyyat*) of a good life.

Anto writes, “The fulfillment of these five basic needs is the condition for achieving welfare and happy living in the world and the Hereafter, which is called ‘*falah*’.”⁹⁹

While Islamic economists commonly use the Qur’ānic concept of “*falah*” which means “success”, the concept of *sa’ādah* or happiness, is more commonly discussed in classical Islamic scholarship on inter-temporal well-being – especially within the Islamic ethics and *maqāṣid* traditions. Muslim scholars, such as al-Fārābī, Ibn Miskawayh and al-Ghazali, wrote extensively on the concept of *sa’ādah* by integrating Aristotelean and Platonic concepts of well-being with the Islamic worldview.

For them, *sa’ādah* does not simply refer to subjective happiness but is a comprehensive concept that includes happiness, prosperity, success, perfection, blessedness and beatitude.

The combination of belief (Iman) and righteous practices (‘amal Salihah) leads to an internal satisfaction of the heart, which could be understood as indicating Islamic well-being, as suggested by the following verse: Those who believe and whose hearts find satisfaction in the remembrance of Allah; for without doubt in the remembrance of Allah do hearts find satisfaction. For those who believe and work righteousness is (every) blessedness.

In this basis, the following parameters of Social Interaction are seen as being necessary for a community to display true well-being:

- (1) a secondary education for all,
 - (2) good treatment of women,
 - (3) care of children,
 - (4) limited income inequality,
- and (5) elimination of corruption.¹⁰⁰

The Islamic Well-Being Index (IWI) aims to assess the mean Islamic condition of Muslim citizens in majority Muslim countries. Two countries facing existential threats did well in the new rankings for Muslim countries (IWI 3.0-2022).

⁹⁹ Daud Batchelor (2021) *An Enhanced Islamic Index of Well-Being (IWI 2.0-2021) for Muslim Countries*. CR 12.2 Produced and distributed by IAIS Malaysia, 195-233
DOI:[10.52282/icr.v12i2.850](https://doi.org/10.52282/icr.v12i2.850)

¹⁰⁰ Haithem **Kader** (2021). Human well-being, morality and the economy: an Islamic perspective. [Islamic Economic Studies](#) 28 (2), 102-122
Retrieved 02.02.2023 from <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/IES-07-2020-0026/full/html>

1). Safeguarding religion (*din*) is defined by Raudha and others as “the preservation and development of human faith through spiritual enrichment in the divine law, embracing good moral standards, and performing religious practices at the individual, family and nation (*ummah*) levels.

2). Safeguarding life can be defined as protecting the existence, sustenance, and development of human life by satisfying basic physical and social needs, while also protecting individuals from harm. The latter might include hunger, disease, crime, unemployment, human rights violations, and environmental challenges, as mentioned by the UN Human Development Report. Defense from external attack and loss of sovereignty are also major concerns.

The following indicators were selected to assess this *maqsad*:

- National Peace and Security (Global Peace Index) measures “the state of peace across three domains: Societal Safety/Security; Ongoing Domestic/International Conflict; and degree of Militarization.”
- Poverty Index measures proportion of the population below a basic sustainability level (poverty line).
- National Homicide Rate.
- Life expectancy (in years) at birth.
- Environmental Performance Index (EPI) ranks countries on performance indicators covering environmental health and ecosystem vitality.

3). Safeguarding the intellect can be defined as “utilizing and developing the intellect, as well as protecting the mind from negative influences such as drugs and superstitions.” It includes the right of freedom of expression. Abdul Rauf believes that an Islamic state should ensure that all men, women and children have equal access to quality education. This requirement, according to Kamali, applies to both spiritual and secular education: “It is an obligation and compulsory.” Further, “education should enlighten societal members about the worldview and moral values of Islam, as well as their mission in the world as the *khalifah* of God.” This writer has not found any quantitative country assessments regarding Islamic teachings in Muslim countries, though such would be useful in assessing this *maqsad*.

Based on these considerations, the following indicators were selected:

- Adult Literacy Rate
- Human Capital Index
- Female secondary education percentage
- Press Freedom Index.

4). The *maqsad* of safeguarding lineage (*nasb*) and progeny (*nasl*) is best represented by protecting and promoting the well-being of the family, which is regarded as the fundamental unit

of society in Islam. Marriage allows procreation and protects Muslims from immoral extra-marital affairs, while the Qur'an emphasizes that it provides the couple with tranquility, compassion and love.

Islamic marriage also protects lineage purity. Protecting the family can be described as protecting the life of the expectant mother prior to, during, and after delivery, as well as protecting the infant. Islam promotes marriage as a life-long commitment and discourages divorce, though it permits the latter in cases of irreconcilable breakdown.

Based on these considerations, the following indicators were selected to assess this *maqsad*:

- Maternal mortality index
- Infant mortality index
- Crude marriage rate
- Crude divorce/marriage rate
- Total fertility rate (TFR).

5). Protecting Wealth or Property (Mal). The *maqsad* of safeguarding property (*mal*) can be defined as “the protection of ownership and property from damage, harm, theft or injustice.” It also refers to the growth of wealth through circulation and equitable distribution, as well as the preservation of wealth through investment and good governance.

The Qur'an provides a wide range of ordinances on socio-economic justice, equality, and equal distribution of wealth, such as “so that it (wealth) may not (merely) circulate between the wealthy among you”.

According to Surat Al-Ĥashr, “And what Allah restored to His Messenger from the people of the towns - it is for Allah and for the Messenger and for [his] near relatives and orphans and the [stranded] traveler - so that it will not be a perpetual distribution among the rich from among you. And whatever the Messenger has given you - take; and what he has forbidden you - refrain from. And fear Allah ; indeed, Allah is severe in penalty” (Surat Al-Ĥashr (The Exile, 59:7) ¹⁰¹

Chapra emphasizes that wealth is “a trust from God, and needs to be developed and used honestly and conscientiously for removing poverty, fulfilling the needs of all, making life as comfortable as possible for everyone, and promoting equitable distribution of income and wealth.”

Based on these considerations the following indicators were selected to assess this *maqsad*:

- Equitable wealth distribution - Gini Coefficient
- Access to employment - Unemployment rate (percentage)
- Prohibiting unlawful gain - Corruption Perceptions Index

¹⁰¹ Surat Al-Ĥashr (The Exile). Retrieved 23.03.2023 from <https://legacy.quran.com/59/7>

- Minimising resources overconsumption or environmental degradation - Ecological Footprint

- Promoting Islamic finance - Islamic Finance Development Index (IFDI).

As Maldives is the 2022 leader in Islamic Well-Being, one may expect it to be a virtual paradise. However, the sea that provides its allure, also causes great unease as sea-level rise from global warming threatens to overwhelm the island nation within 60 years. The faith of Maldivians however, remains high.

The 2022 Index follows the approach detailed in the writer's 2021 article "*An Enhanced Islamic Well-Being Index (IWI 2.0-2021) for Muslim Countries*," based on the Higher objectives of Islamic Law (*Maqasid al-Shari'ah*) published in *Islam and Civilization Renewal*, journal of IAIS Malaysia.

This is an enhanced version of "*A New Islamic Rating Index of Well-Being for Muslim Countries*," published in 2013.¹⁰²

The five essential *maqasid* – protection of religion, life, intellect, lineage, property – as proposed by Abu Hamid al-Ghazali (died 1111 CE), are the salient purposes of Shari'ah by general consensus.

Benefits of the IWI are that it offers a scorecard that highlights leader and laggard countries and provides insights for countries that aspire to move to a higher state.

The IWI indicators provide a way to spot problems, set targets, track trends, understand outcomes, and identify best policy practices.

Fifty majority Muslim countries could be assessed for the four *Maqasid* fields of Life, Intellect, Family and Wealth. Based on composite averages, Kazakhstan (1), Tunisia (2), and Kosovo (3) did best in rankings. Morocco and Oman declined most.

Leaders in the Life Objective are UAE (1), Albania (2) and Jordan (3). Those that improved most were Kosovo and Maldives, while Morocco and Algeria showed the greatest decline.

Leaders in the Intellect Objective are Kyrgyzstan (1), Albania (2), and Bosnia Herzegovina (3).

Leaders in the Family Objective are Tunisia (1), Iran (2), Kazakhstan and Syria (3), while Morocco and Jordan fell sharply. Divorce rates increased worldwide, particularly in Morocco and Oman

¹⁰² [Dr Daud Batchelor](https://www.amust.com.au/2022/07/islamic-well-being-index-2022-maldives-tops-indonesia-and-malaysia/). *Islamic Well-Being Index 2022: Maldives tops Indonesia and Malaysia*

Retrieved 02.02.2023 from

<https://www.amust.com.au/2022/07/islamic-well-being-index-2022-maldives-tops-indonesia-and-malaysia/>

(doubled) in 2019-2020, exacerbated by pandemic lockdown restrictions, but especially in Morocco following 2004 revision of the *Moudawana* family code, which allowed women to request a marriage dissolution.

Leaders in the Wealth Objective are Palestine (1), Burkina Faso (2), Malaysia and UAE (3). Palestine's position is not significant since it reflects paucity of data.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 22:

1). Daud Batchelor (2021) An Enhanced Islamic Index of Well-Being (IWI 2.0-2021) for Muslim Countries. CR 12.2 Produced and distributed by IAIS Malaysia, 195-233

DOI:[10.52282/icr.v12i2.850](https://doi.org/10.52282/icr.v12i2.850)

2). Haithem **Kader** (2021). Human well-being, morality and the economy: an Islamic perspective. [*Islamic Economic Studies*](#) 28 (2), 102-122

Retrieved 02.02.2023 from <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/IES-07-2020-0026/full/html>

3) *Surat Al-Ĥashr (The Exile)*. Retrieved 23.03.2023 from <https://legacy.quran.com/59/7>

4). [Dr Daud Batchelor](#). Islamic Well-Being Index 2022: Maldives tops Indonesia and Malaysia

Retrieved 02.02.2023 from

<https://www.amust.com.au/2022/07/islamic-well-being-index-2022-maldives-tops-indonesia-and-malaysia/>

PRACTICAL TASK 23. THE NEGATIVE IMPACT OF CORRUPTION FROM THE POINT OF VIEW OF THE ISLAMIC PERSPECTIVE

Read the chapters from the scientific article A Comparative Analysis of Corruption between Muslim and Western Countries written by Nuralia Jamila Ali and write an essay about the negative influence of the corruption processes on social policy and social protection.

Answer the question: “What reasons and consequences of corruption in the Muslim World?”

The second stage of learning this topic is reading material about Corruption Perceptions Index (CPI) in 2022 and discussing of results.

Fighting bribery (*rashwah*) and corruption (*fasad*) is an integral part of the teachings of the Quran and hadith. The Quran prohibits “devouring/misappropriation of the property of others” in Surah An-Nisa, verse 49 and Surah Al-Baqarah, verse 188 which is a broad concept that subsumes such other offences as fraud, hoarding, theft, and gambling.

“And do not consume one another's wealth unjustly or send it [in bribery] to the rulers in order that [they might aid] you [to] consume a portion of the wealth of the people in sin, while you know [it is unlawful].”(Surah Al-Baqarah: 2, 188) ¹⁰³

The Quranic injunctions also condemn those who are in positions of power who spread corruption among people through nepotistic practices and oppressing others as in Surah Al-Qasas, verse 4 and Surah Al-Fajr, verse 10-12.

Moreover, the Muslim scholar, Al-Bukhari dedicates an entire chapter to corruption, entitled “What is allowed as regards backbiting wicked (corrupt) and suspicious people.” which shows that the prohibition of corruption has been extensively discussed amongst the Muslim scholars.

The Quran clearly indicates that an act of corruption breeds corruption, and has negative implications on society. Corruption in Islam is far-ranging. It encompasses not just bribery or *rashwah*, which refers to private gain from public office or seeking recompense for rendering duties ordinarily considered as non-compensatory, but also includes dishonesty, betrayal of trust, abuse of power, deceit in both private and public dealings, favoritism and nepotism.

These factors can be divided into a few categories, namely political, cultural and legal factors. ¹⁰⁴

The political factor that contributes to corruption can be reflected in the type of system of governance.

It has been widely acknowledged that some Muslim countries do not practice democracy. Some Muslim countries have adopted the monarchy system of governance.

This factor contributes to corruption in Muslim countries as royal prerogative gives extensive and unaccountable power to the executive.

Furthermore, another factor that contributes to corruption in Muslim countries is the lack of legal legislation pertaining to corruption. It is well-known that public officials perform their duties in accordance with the set of laws and regulations in place.

¹⁰³ *Surah Al-Baqarah: 2, 188*. Retrieved 23.03.23 from <https://legacy.quran.com/2>

¹⁰⁴ Nuralia Jamila Ali (2022). A Comparative Analysis of Corruption Between Muslim And Western Countries. *International Journal of Advanced Research in Islamic and Humanities* . 4(1), 1-10

DOI: <https://doi.org/10.55057/ijarih.2022.4.1.1>

However, an absence of clear laws and procedures creates an environment for corruption to develop. It is important to note that although some Muslim countries such as Pakistan have tried their best to culminate efforts to combat corruption with formal legislation, countries such as Yemen is said to be heavily entrenched in corruption.

Corruption Perceptions Index (CPI) in 2022 reveals that 124 countries have stagnant corruption levels, while the number of countries in decline is increasing.

This has the most serious consequences, as global peace is deteriorating and corruption is both a key cause and result of this.

Corruption and conflict feed each other and threaten durable peace. On one hand, conflict creates a breeding ground for corruption.

Political instability, increased pressure on resources and weakened oversight bodies create opportunities for crimes, such as bribery and embezzlement.

The index ranks 180 countries and territories by their perceived levels of public-sector corruption according to experts and businesspeople.

It relies on 13 independent data sources and uses a scale of zero to 100, where zero is highly corrupt and 100 is very clean. Countries with strong institutions and well-functioning democracies often find themselves at the top of the Index.¹⁰⁵

Denmark heads the ranking, with a score of 90. Finland and New Zealand follow closely with a score of 87. Norway, Singapore, Sweden, Switzerland, the Netherlands, Germany, Ireland and Luxembourg complete the top 10 this year.

On the flip side, countries experiencing conflict or where basic personal and political freedoms are highly restricted tend to earn the lowest marks.

This year, Somalia, Syria, and South Sudan are at the bottom of the index. Venezuela, Yemen, Libya, North Korea, Haiti, Equatorial Guinea and Burundi are also in the bottom 10.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 23:

1). *Surah Al-Baqarah: 2, 188*. Retrieved 23.03.23 from <https://legacy.quran.com/2>

¹⁰⁵). CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2022. Transparency International (2023).

ISBN: 978-3-96076-233-1

Retrieved 02.02.23 from

https://images.transparencycdn.org/images/Report_CPI2022_English.pdf

2). Nuralia Jamila Ali (2022). A Comparative Analysis of Corruption Between Muslim And Western Countries. *International Journal of Advanced Research in Islamic and Humanities* . 4(1), 1-10

DOI: <https://doi.org/10.55057/ijarih.2022.4.1.1>

3). CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2022. Transparency International (2023).

ISBN: 978-3-96076-233-1

Retrieved 02.02.23 from

https://images.transparencycdn.org/images/Report_CPI2022_English.pdf

PRACTICAL TASK 24.

SOCIAL POLICY AND DISABLED PEOPLE IN AZERBAIJAN

Read the National Socioeconomic Development Strategy 2022-2026 and complete an analytical scheme of projects and programs of the social protection of disabled people in Azerbaijan.

What projects you can add to advance processes of inclusion of disabled people in Azerbaijan?

№	Problems of disabled people and directions of social work	Programs and project propositions

In Azerbaijan today, there are approximately 560,000 persons with disabilities (5.6 percent of the population), of which about 10 percent are children. The prevalence of disability is low relative to other countries, which can be attributed to the country's young demographics. The

prevalence of disability rises as population ages. The majority of adults become disabled in their mid-fifties, when the onset of chronic diseases such as cancers, cardiovascular, and musculoskeletal health conditions increase. Adult disability is also increasingly linked to mental health issues.

Environment can present obstacles to daily functioning and thus increase disability, or it can act as a facilitator (accessible physical environment, positive attitudes, assistive devices, etc.) and reduce the experience of disability. This definition was developed by the World Health Organization and is espoused by the United Nation Convention on the Rights of Persons with Disabilities.

Azerbaijan was one of the world's first countries to sign and ratify the Convention on the Rights of Persons with Disabilities (2008). Since then, Azerbaijan has significantly invested in implementing the Convention and promoting respect for the dignity and rights of persons with disabilities. The actions taken include changes to national legislation, strengthening the disability assessment system, improving access to education and other public services for children with disabilities, making public infrastructure more convenient to all people with disabilities.

Azerbaijan's new National Socioeconomic Development Strategy 2022-2026 emphasizes the inclusion of people with disabilities with goals including improved accessibility of public infrastructure, strengthened social assistance, and inclusion of people with disabilities into the labor market.

Implementing the Convention is a process of progressive realization. As Azerbaijan works to meet its national and international commitments on disability inclusion, there are several important policy considerations:

1. **Mainstreaming:** All public policies and programs must be inclusive. Persons with disabilities should have equal access to all mainstream government policies and programs, as emphasized by the World Health Organization and the World Bank's *World Report on Disability* and corroborated by inclusion efforts implemented in Azerbaijan.¹⁰⁶
2. **Disability status assessment:** Disability status assessment is a checkpoint that anyone claiming a publicly provided disability-related benefit, service or product must pass through. Azerbaijan has recently strengthened its disability assessment system, including by

¹⁰⁶ Sarah Michael and Marijana Jasarevic (2022). Including Persons With Disabilities Into Society Is A Strategic Priority For Azerbaijan.

Retrieved 03.02.2023 from <https://www.worldbank.org/en/news/opinion/2022/12/02/including-persons-with-disabilities-into-society-is-a-strategic-priority-for-azerbaijan>

incorporating some elements of the modern understanding of disability. To further develop the assessment system, the Ministry of Labor and Social Protection of the Population is planning to pilot-test a disability experience measurement tool extensively tested and recommended by the World Health Organization. The World Bank will assist the Ministry in conducting this research under the Azerbaijan Rapid Technical Assistance Facility funded by the European Union.

3. ***Disability needs assessment:*** The Ministry of Labor and Social Protection of the Population is looking into ways to improve the assessment of needs of persons with disabilities. This will help Azerbaijan to integrate status and needs assessments, and to better plan and monitor public services. Still, a successful needs assessment system necessitates robust assessment tools and methodology, and well-trained personnel to implement them.

4. ***Services for persons with disabilities:*** People with disabilities require a variety of services, including medical rehabilitation, technical aids, occupational rehabilitation, psychosocial counselling and support, sign language interpretation, guide dogs, and so on. Some of these services exist in Azerbaijan, but many are nascent or do not exist. The service provision can be contracted out to licensed and certified private service providers through a public procurement process.

5. ***Including persons with disabilities into labor market:*** Many persons with disabilities wish to work. However, their participation in the labor market is low all over the world. To address the issue, the focus of active labor market policies, such as improved sick leave policy, workplace accommodation, flexible work schedule, skills training and other measures, should be on supporting persons with disabilities who want to continue working and stay employed. Adults who have been disabled since childhood and older adults with disabilities who wish to continue working require specifically tailored set of active labor market policies.

Implementing the National Socioeconomic Development Strategy 2022-2026 and adopting policies to support people with disabilities will help Azerbaijan to move from progressive to full realization of the country's commitments under the Convention on the Rights of Persons with Disabilities and improve the wellbeing of people with disabilities. We at the World Bank stand ready to continue to partner with Azerbaijan in support of this important agenda.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 24:

1). Sarah Michael and Marijana Jasarevic (2022). Including Persons With Disabilities Into Society Is A Strategic Priority For Azerbaijan.

Retrieved 03.02.2023 from <https://www.worldbank.org/en/news/opinion/2022/12/02/including-persons-with-disabilities-into-society-is-a-strategic-priority-for-azerbaijan>

PRACTICAL TASK 25. SOCIAL POLICY IN UZBEKISTAN

Read an article by Obid Khakimov “The year of demonstrating of capabilities of the Uzbek model of combating poverty” and define actual methods and tools for overcoming poverty and models of increasing of social welfare in Uzbekistan.

Uzbekistan has a strong social policy. As it was noted in the President's Address to the Oliy Majlis and the people of Uzbekistan on December 20 in 2022, the goal was set to build a New Uzbekistan based on the principle of a "social state", to create equal opportunities for people to realize their potential and the necessary conditions for a decent life and poverty reduction – writes Obid Khakimov, Director of the Center for Economic Research and Reforms

Therefore, the country's expenditures on social policy in Uzbekistan are increasing from year to year, for example, in 2018 they amounted to 35 trillion sums, in 2019 – 61.3 trillion sums, in 2020 – 74.2 trillion sums, in 2021 – 85.3 trillion sums, and expenditures of 105.5 trillion sums are planned for 2022.

Against the background of the insufficiently favorable global situation in the field of poverty reduction, Uzbekistan's actions taken in this direction last year are quite successful. As the President noted at a meeting on January 25 this year, the poverty rate decreased from 17 to 14% last year. Special attention was paid to the creation of new jobs. Over the past year, about 200 thousand economic entities were created, the activities of 10 thousand were expanded and the production capacity of 11 thousand enterprises was restored. Thanks to the implementation of state

programs, professional training of people, assistance in establishing entrepreneurship directly in the makhallas, 1 million people were brought out of poverty.

Dynamics of the poverty level in 2022.

According to the survey conducted by the end of 2022, the poverty level in Uzbekistan decreased by about 3% compared to the previous year and amounted to 14.1% (in 2021 it was 17%). The greatest reduction in the level of poverty over the year was achieved in the Tashkent, Kashkadarya and Jizzakh regions. But at the same time, the level of poverty has increased in the Fergana, Navoi, Surkhandarya regions and the city of Tashkent.

The so-called Gini coefficient or income inequality index in 2022 as a whole decreased in Uzbekistan to 0.327 compared to 0.329 in 2021, which indicates that property stratification with deepening market relations is also inherent in Uzbekistan as well as in the whole world, but it is quite moderate, which indicates inclusive approaches in government policy.¹⁰⁷

The structure of income of the population has also changed during the year. The share of wages was 63.3%, income from old-age pensions - 13.3%, social assistance - 3.4%, income from small businesses - 2.1%, income from remittances from outside - 2.6%.

At the same time, the share of wages increased in the Tashkent, Navoi, Syrdarya and Ferghana regions and mainly accounted for the middle class, while a high share of income from small businesses is noted in the low-income group, which increased to 2.9% compared to 0.6% in 2021.

¹⁰⁷ **Obid Khakimov (2023).** *The year of demonstrating of capabilities of the Uzbek model of combating poverty.*

Retrieved 23.02.2023 from
<https://www.eureporter.co/world/uzbekistan/2023/01/30/the-year-of-demonstrating-the-capabilities-of-the-uzbek-model-of-combating-poverty-2/>

In the structure of income of the population, there is an increase in pensions and social benefits relative to wages, which indicates a significant increase in social support in difficult economic conditions last year. In addition, there is a significant increase in the share of income from small businesses, provided by active state support for this sector through concessional loans and subsidies. Thus, in order to further stimulate family entrepreneurship, about 12 trillion sums of concessional loans were allocated in 2022.

The share of household income from agriculture also increased significantly, reaching 10.4%, while in 2021 it was 3.4%. The largest growth was achieved in the Syrdarya (up to 9.8% vs. 0.1% in 2021), Tashkent (6.6% vs. 1.6%), Samarkand (10.5% vs. 1.9%), Jizzakh (13.1% vs. 2.9%) regions and in the Republic of Karakalpakstan (10.3% vs. 1.7%).

Fighting poverty in 2022

Consequently, in the difficult conditions of last year, with strong inflationary pressure, Uzbekistan managed not only to prevent an increase in the poverty level, but also to achieve a sufficiently significant reduction in it. This was achieved through a consistent policy of strengthening social protection and measures aimed at reducing poverty.

On December 3, 2021, the Presidential Decree "On priority directions of state policy for the development of entrepreneurship, employment and poverty reduction in the makhalla" was issued, according to which, from January 2022, the position of assistant to the district (city) khokim for the development of entrepreneurship, employment and poverty reduction in each town, village, aul was introduced, as well as in each makhalla. To coordinate the activities of the new institutions with government structures, a Republican commission has been established to organize the activities of assistants to the khokims. Namely, last year, in a short time, an integral system of a new mechanism for combating poverty and economic development of regions and rural areas was formed, reaching every locality, every makhalla.

During the year, this "makhallabay" system has shown its effectiveness and efficiency. The state allocated 12.5 trillion sums (\$1 billion) of financial resources to solve the identified problems on the ground, strengthen social protection, ensure employment and support business initiatives within the framework of this system. Due to the use of these funds, 1.2 million residents were employed for permanent work, 997 thousand people were able to become self-employed, 101 thousand people (together with employees) were registered as individual entrepreneurs, 158 thousand people were involved in paid public works, 418 thousand citizens were allocated land on a rental basis.

For the first time in the country's history, pensions and social benefits were increased to a level not lower than minimum consumer spending in 2022. If 500 thousand low-income families received social assistance in 2017, so by the end of 2022 there are already more than 2 million.

The volume of allocated funds increased 7 times over the same period and reached 11 trillion sums per year.

The Presidential Decree "On measures to implement administrative reforms of the New Uzbekistan" adopted at the end of last year is also important for further improving the effectiveness of measures to reduce poverty. As part of the ongoing administrative reform, 5 departments responsible for poverty reduction have been transformed into a single system of the Ministry of Employment and Poverty Reduction of the Republic of Uzbekistan, which has been provided with all organizational capabilities and financial resources. The concentration of issues of a mutually overlapping nature like keeping records of labor resources and unemployment, employment support and entrepreneurship development in makhallas, within one ministry will undoubtedly contribute to their more effective and comprehensive solution in the future.

Consequently, last year, a comprehensive, holistic and integrated organizational system was formed aimed at reducing poverty in Uzbekistan, which managed to show its high efficiency in just one year.

The trajectory of poverty reduction this year

In the Presidential Address to the Oliy Majlis and the people of Uzbekistan on December 20, 2022, the priorities of the poverty reduction policy in 2023 were also outlined.

So, efforts will continue to be made to improve living conditions and overcome poverty at the makhalla level, in particular, all state investment programs will be formed in the context of makhallas. To increase the independence of makhallas in financial terms, as part of the implementation of the "Makhalla Budget" system, from January 1 of this year, part of the proceeds from property tax and land tax will remain in the makhalla itself. In 2023, almost 3 times more funds, or 8 trillion sums, will be allocated for the implementation of projects initiated by the population.

At the same time, the President of Uzbekistan clarified and specified measures aimed at reducing poverty in 2023. The task was set to more thoroughly develop and approve employment programs for 2023 in the context of districts.

At the first stage, the "iron notebook", "youth notebook" and "women's notebook" will be combined into a single system, and a single digital passport will be developed for each family. At the second stage, individual programs for getting out of poverty will be prepared for each family. At the third stage, vocational training and entrepreneurship projects will be implemented. For these purposes, the creation of 300 microcenters has been started in makhallas. The Ministry of Poverty Reduction and Employment has been instructed, together with the Chamber of Commerce and Industry, to develop a business development program for each district.

The President also indicated the directions that need to be paid special attention to. First of all, in order to further stimulate family entrepreneurship, the scale of financial support will be expanded. This year, 12 trillion sums will be allocated for the family business program, and the maximum amount of such loans will increase. In particular, on January 25, the Presidential Decree "On additional measures to support family entrepreneurship development programs" was issued, according to which in 2023 funds in the equivalent of \$300 million will be allocated to finance projects within the framework of family entrepreneurship development programs, Agrobank, Mikrokreditbank and Halq Bank at a rate of 10 percent for a period of 7 years with a 3-year grace period.

Another area is agriculture, which is an important source of employment. The President instructed to allocate plots in places convenient for the population and establish the cultivation of products in demand by the market in them. "By effectively using these lands, it is possible to produce products worth \$1 billion," he noted.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 25:

Obid Khakimov (2023). *The year of demonstrating of capabilities of the Uzbek model of combating poverty.*

Retrieved 23.02.2023 from

<https://www.eureporter.co/world/uzbekistan/2023/01/30/the-year-of-demonstrating-the-capabilities-of-the-uzbek-model-of-combating-poverty-2/>

PRACTICAL TASK 26.

SOCIAL WORK WITH CHILDREN AND YOUTH IN AZERBAIJAN

Read practical cases of social and pedagogical work from UN COUNTRY RESULTS from REPORT from Azerbaijan in 2021 and work in groups with help of methods 6-3-5 Brainwriting under ideas of social work with children and young people.

Case 1. Baku's Inclusive Art School gives a new stimulus and motivation in life

Ramin Binnetov is one of the many talented and committed students who attended the woodcarving course organized by the Inclusive Art School in Bakuan initiative jointly implemented by UNDP and UNFPA in Azerbaijan. Ramin was born in Gazakh region and he pursued a weightlifting sports career.

At the peak of his fitness in his early twenties, Ramin suffered a serious trauma that tragically resulted in a permanent disability.

Determined to continue his sporting career in spite of such challenges, Ramin trained himself in highly skilled Paralympic shooting. “I always liked learning new things but the classes at this school have expanded my vision of what skills mean,” says Ramin. “For example, now I realize that woodcarving isn’t just a craft but also a stress-relieving process.

It gets you in a positive mood. And if things work out the way I’m planning, this new skill could even bring in a decent income.”

The Inclusive Art School model was highly acclaimed by the Government and will remain to function as a Center of Inclusive Education at one of the centers of the Agency for Sustainable and Operational Social Security.

Case 2. Early learning centers expand access to vital preschool education in Azerbaijan

Four-year-old Kanan was brought to the Ganja centre by his parents. Kanan has congenital microcephaly, a condition which causes communication problems, including speech delays.

Khayala, Kanan’s mother, describes the positive changes she sees in her son:

“Before my son came to the centre, he ran away from other children, he did not want to be touched, he did not play with other children, and he did not even want to get up. He did not recognize fruit or vegetables.

After just one month, I see significant improvement in Kanan. He knows fruit and vegetables, holds hands and plays games with other children. It makes me very happy as a mother.”

Eight early learning centers were established with UNICEF support in four regions of the country. The centers were specifically designed to address the needs of children who have limited or no access to early education.

Case 3. Young leaders tackle violence against women and gender inequality in Azerbaijan

At some point in her lifetime, one in every three women in Azerbaijan is subjected to domestic violence.

Yet there are only two shelters for survivors of such abuse in the entire country of 10 million people.

“The lack of shelters for women, not only in Azerbaijan but around the world, is unbelievable and disappointing,” says Aylin Akbarli, an engineering student. At the age of 21, Akbarli has already helped come up with an innovative solution to this problem: a mobile app that connects women survivors of violence with temporary shelter and other crucial resources.

The prototype “Lea” app, developed during a UNFPA supported gender-equality hackathon, helps connect women survivors of violence with temporary shelter.

Tabriz Gasimov, a Muslim cleric has begun engaging other men in discussions about overcoming gender stereotypes and sharing household chores and childcare responsibilities with their partners.

“Communicating with youth, exchanging ideas about gender equality with them and bringing clarity to misperceived issues are really important for building a healthy environment in our society,” says Gasimov.

Methodology and instruction for organizing of practical part

The idea behind 6-3-5 Brainwriting is to have 6 participants write down 3 ideas on a worksheet in a 5 minute time-box, hence the name. After each participant takes a turn jotting down the 3 ideas, they pass the on to either contribute to the existing idea, or start anew.

After 6 rounds, 108 ideas are generated in 30 minutes. The steps following involve deleting duplications, clustering, and identifying the top chosen solution of the group (example, perhaps by dot-voting).¹⁰⁸

Having everyone share a deep background of the topic at hand is important so that not one single expert can overtly influence the quality of the output.

Make sure the worksheets are prepared in advance. Once you’ve selected a topic down to a problem statement, write this at the top of your worksheet. This is the worksheet consisting of a grid where the heading of the columns are Idea 1, Idea 2 and Idea 3 with rows (# of rows per person - if there are 6 people, there are 6 rows, if there are 5 people, there are 5 rows) identifying who has contributed to the suggestion. For the worksheet, you may also create a grid with square sticky notes put on a 3 x 6 grid worksheet. It is easier to cluster the ideas afterwards using sticky notes, but it requires more preparation in advance.¹⁰⁹

The 5 minute timebox can start at this point. Each participant completes the first row and writes down the first ideas working in silence. This can be a drawing, a note, etc- however the team member prefers.

When the 5 minutes ends, the worksheet is passed to the person on the right. The 5 minute time box starts anew, and the next participant can either become inspired by the idea on the sheet,

¹⁰⁸ *UN COUNTRY RESULTS REPORT Azerbaijan (2021)* Retrieved 23.02.2023 from <https://azerbaijan.un.org/en/188023-un-country-results-report-azerbaijan-2021>

¹⁰⁹ *How to: 6-3-5 Brainwriting.* Retrieved 23.02.2023 from <https://www.podojo.com/blog/how-to-6-3-5-brainwriting>

contribute to them by integrating or completing the idea, or may decide to ignore them and start anew.

The process goes on until all 6 rounds of the worksheet are filled in (e.g. all 6 people have contributed.)

The conclusion is a mass of ideas where then duplications must be removed, and evaluation and consensus voting on final results then happens.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 26:

1). *UN COUNTRY RESULTS REPORT Azerbaijan (2021)* Retrieved 23.02.2023 from <https://azerbaijan.un.org/en/188023-un-country-results-report-azerbaijan-2021>

2). *How to: 6-3-5 Brainwriting.* Retrieved 23.02.2023 from <https://www.podojo.com/blog/how-to-6-3-5-brainwriting>

PRACTICAL TASK 27. STRATEGIC PLANNING **IN THE SOCIAL SPHERE IN KYRGYZSTAN**

Read fragments from the draft country program document (CPD) for Kyrgyzstan and work in the frame of the methodology of “World Café” at the development of social policy for youth in Kyrgyzstan.

Spheres for working in groups:

- 1). Social protection of disabled children and young people.**
- 2). Prevention of domestic violence.**

Approximately 32,000 children are registered as children with disabilities (about 1 per cent, which is significantly below the global average). Many children with disabilities are not registered, primarily due to stigma. They are deprived of support and access to services, and often experience negative attitudes in society.

Disability is a key driver of inequitable realization of child rights in Kyrgyzstan.

Children with disabilities face multiple deprivations and discrimination. Working at the system level, UNICEF will support the Government in creating an enabling environment with an

effective policy framework, intersectoral coordination mechanism and social norms change to support children and adolescents with disabilities to become equal and active members of society.

At the local level, UNICEF will work with the Government, local authorities, CSOs, parents and other stakeholders to model an integrated approach to realizing the rights of children with disabilities by ensuring continuity of support and services across the life cycle. Specifically, it will include transdisciplinary approaches to early identification and intervention; developing community-based family support services to prevent institutionalization; advancing inclusive education; expanding social protection measures; equipping adolescents with disabilities with skills and pathways to employment; and supporting communities and parents to gain the knowledge, skills and confidence to support children's development and inclusion.

Violent forms of child discipline remain embedded in social norms, affecting 74 per cent of children aged 1–14 years and leading to serious lifelong consequences.¹¹⁰

The Committee on the Rights of the Child raised this concern and recommended the promotion of positive parenting.

Domestic violence is common and is often not reported due to social and gender norms that accept violence as “normal”.

One third of women aged 15–49 years believe that a husband has the right to beat his wife under some circumstances.

Violence against women often occurs together with violence against children, which leads to intergenerational cycles of violent behavior.

Methodology of Strategic Session with help of Method World Café.

World Café can be modified to meet a wide variety of needs. Specifics of context, numbers, purpose, location, and other circumstances are factored into each event's unique invitation, design, and question choice, but the following five components comprise the basic model:

1) *Setting*: Create a “special” environment, most often modeled after a café, i.e. small round tables covered with a checkered or white linen tablecloth, butcher block paper, colored pens, a vase of flowers, and optional “talking stick” item. There should be four chairs at each table (optimally) – and no more than five.

¹¹⁰ 1). *The draft country program document (CPD) for Kyrgyzstan (2022)*. United Nations Children's Fund, 16 Retrieved 23.02.2023 from

https://www.unicef.org/executiveboard/media/11631/file/2022-PL25-Kyrgyzstan_draft_CPD-EN-2022.06.13.pdf

2) *Welcome and Introduction*: The host begins with a warm welcome and an introduction to the World Café process, setting the context, sharing the Cafe Etiquette, and putting participants at ease.

3) *Small-Group Rounds*: The process begins with the first of three or more twenty-minute rounds of conversation for small groups of four (five maximum) people seated around a table. At the end of the twenty minutes, each member of the group moves to a different new table. They may or may not choose to leave one person as the “table host” for the next round, who welcomes the next group and briefly fills them in on what happened in the previous round.¹¹¹

4) *Questions*: each round is prefaced with a **question** specially crafted for the specific context and desired purpose of the World Café. The same questions can be used for more than one round, or they may build upon each other to focus the conversation or guide its direction.

5) *Harvest*: After the small groups (and/or in between rounds, as needed), individuals are invited to share insights or other results from their conversations with the rest of the large group. These results are reflected visually in a variety of ways, most often using [graphic recording](#) in the front of the room.

During fruitful work with help of the method of “World café” moderator can represent example of social projects from Kyrgyzstan.

Practical example.

Every year disability organization volunteers embark on a trip around Kyrgyzstan’s Lake Issyk-Kul, on foot and in wheelchairs, stopping off at schools along the way.

They seek to promote understanding and acceptance for the disabled. Their success with schoolchildren is always immediate, but it is the adults that are the problem.

Disability remains a taboo subject in Kyrgyzstan and the shame that surrounds the issue prompts many to remain in housebound isolation unnecessarily.

The Kyrgyz Association for People with Disabilities (KAPD) and a group of Japanese volunteers from JICA, who organized the event, said their goal was to promote the theme of accessibility. These obstacles cheat people of equal opportunities in ways that are not always immediately obvious.

“We are not looking at the quality of the service, but only its accessibility”, said Kazakunova. “We want to be able to choose our own hairdressers and our own restaurants.”

¹¹¹ *World Cafe Method*. Retrieved 23.02.2023 from <https://theworldcafe.com/key-concepts-resources/world-cafe-method/>

Ignorance and stereotypes about disabilities exacerbate the problem. “Many people think that we can’t study, work or have children like other people ... but people with disabilities can be good husbands and wives, loving mothers, and good and caring doctors,” Kazakunova said. There are some 160,000 disabled individuals living in Kyrgyzstan — that accounts for about 2.75 percent of the population. Many are confined to their homes as there is a [widely held belief](#) in Kyrgyzstan that disabled people are unable to live independently.¹¹²

Programs of inclusiveness and access to educational program for children with autism are implemented in Kyrgyzstan.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 27:

- 1). *The draft country program document (CPD) for Kyrgyzstan* (2022). United Nations Children’s Fund, 16 Retrieved 23.02.2023 from https://www.unicef.org/executiveboard/media/11631/file/2022-PL25-Kyrgyzstan_draft_CPD-EN-2022.06.13.pdf
- 2). *World Cafe Method*. Retrieved 23.02.2023 from <https://theworldcafe.com/key-concepts-resources/world-cafe-method/>
- 3). [Jeremie Berlioux](#). *Kyrgyzstan: Disabled Battle for Acceptance and Access* (2015). Retrieved 26.03.2023 from <https://eurasianet.org/kyrgyzstan-disabled-battle-for-acceptance-and-access>

PRACTICAL TASK 28.

SOCIAL AID AND SOCIAL PROTECTION FOR THE TURKISH AND SYRIAN PEOPLE

Prepare a presentation about international social and charitable foundations. These organizations provide social assistance to people that suffered from earthquakes in Turkey and Syria.

Scheme of presentation:

- 1). **Name of NGO, Charitable foundation, social service**

¹¹² [Jeremie Berlioux](#). *Kyrgyzstan: Disabled Battle for Acceptance and Access* (2015). Retrieved 26.03.2023 from <https://eurasianet.org/kyrgyzstan-disabled-battle-for-acceptance-and-access>

2). Target audience

3). Main directions of practical activity

4). Projects of social help to the victims of the earthquake.

1). Syrian American Medical Society.

The Syrian American Medical Society is a relief organization working on the front lines of the crisis. They continue to service the area though at least one of their hospitals has been closed due to damages caused by the temblors.

They are asking for donations to purchase trauma supplies and continue to provide emergency aid to their patients.¹¹³

2). UNHCR, the UN Refugee Agency.

The UNHCR is currently in Turkey and Syria providing high thermal blankets, mattresses, kitchen sets, plastic sheeting, jerry cans, sleeping mats, winter clothing kits, and winter jackets.

3). UNICEF.

The United Nations International Children's Emergency Fund (UNICEF) has also mobilized aid to Syria, and is focusing on assessing the impact the quake had on water stations and any other interruptions to services. It is also assessing the damages schools face. UNICEF said another priority is helping unaccompanied children find their families.

4). The White Helmets.

The [White Helmets](#), a nonprofit organization made up of 3,000 volunteers who help the Syrian community, said they need more equipment and supplies to continue numerous searches and rescue operations in the region.

The organization previously helped deliver primary care to patients with COVID-19, offered ambulance services to those with more severe cases, and also regularly provides maternal healthcare.

¹¹³ *Earthquakes Struck the Heart of the World's Largest Refugee Population. Here's How to Help* (2023). Retrieved 23.02.2023 from <https://time.com/6253346/turkey-earthquake-syria-how-to-help/>

5). Turkish Red Crescent (Türk Kızılay).

The Turkish Red Crescent has more than 240 staff and hundreds of volunteers in the disaster region providing mobile kitchen and catering services to the region.

They are also sending over tents, blankets and beds.

The organization is [asking](#) people to donate blood as they continue to ship blood from their existing supplies.

6). International Rescue Committee.

The International Rescue Committee (IRC), an organization that responds to the most serious humanitarian crises, works in more than 40 countries.

“IRC teams are on the ground and working tirelessly to ensure the safety and well-being of our staff, local partners and those affected,” said Tanya Evans, the Syria Country Director for IRC.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 28:

1). *Earthquakes Struck the Heart of the World’s Largest Refugee Population. Here’s How to Help* (2023). Retrieved 23.02.2023 from <https://time.com/6253346/turkey-earthquake-syria-how-to-help/>

PRACTICAL TASK 29.

THE DEVELOPMENT OF CIVIL SOCIETY IN THE MUSLIM WORLD

Read types of Muslim civil society organizations (MCSOs) and prepare a presentation on 7-10 slides about activities and social projects in 2020-2023.

The main components of presentations are:

- 1). Type of MCSOs.**
- 2). Title.**
- 3). Mission and main tasks.**
- 4). Directions of social help and assistance.**
- 5). Project activities.**

Muslim civil society organizations (MCSOs) in Central Asia are highly diverse in terms of views, activities, and structures.

In most cases, however, they are politically moderate, supportive of democracy, and open to working with global development actors that respect the local Islamic social and cultural context.

Sebastien Peyrouse and Emil Nasritdinov in analytical report «Engaging with Muslim Civil Society in Central Asia: Components, Approaches, and Opportunities» defined six types of MCSOs: muftiates, mosques, *mahallas*, *jamaats*, Islamic charitable foundations, and Islamic nongovernmental organizations.

”Civil society” is understood in this report as encompassing voluntary, independent, and self-regulatory organizations such as NGOs, religious groups, foundations, social movements, and trade unions.

These entities pursue a wide array of goals, including economic, cultural, and informational and educational, interest based, and developmental objectives.

What they have in common is that they bring “individuals together outside of their family bonds in non-commercial relationships” and act as a “protective barrier between the individual and his or her family on the one hand, and the state and society on the other.

1). **MUFTIATES**

Every state in Central Asia has its own muftiate, a body that governs the practice of Islam, exercising control over mosques and all other Muslim places of worship and over the theology and worship practice of the clergy and the believing population.

The status of muftiates as civil society organizations (CSOs) is somewhat ambiguous. Muftiates cannot be state institutions, because all Central Asian states have secular constitutions, and muftiates are supposedly the main institutions representing the interests of the Muslim population and Islamic groups.

Muftiates may carry out charitable activities by providing funds, clothing, or food to local populations.

Some engage in sensitive social sectors such as health, as exemplified by the activities of the Muftiate of Kyrgyzstan in the fight against COVID-19 in 2020. A muftiate’s philanthropic work may be conducted and managed by a special department within the muftiate or by associations specially created for this purpose, such as the Talaba association in Kazakhstan that provides social assistance to Kazakhstanis who study abroad.

2). **MOSQUES**

Mosques are an essential channel for social activism in Muslim civil society. They are often constructed with income that comes from mahallas, from local or foreign donors, or through local collective efforts.

Although several hundred mosques opened after independence were subsequently closed by authoritarian regimes in Uzbekistan and Tajikistan, mosques have generally flourished throughout the Central Asian region since the fall of the Soviet regime.

Like muftiates, mosques are often limited in their activities by insufficient funding. Many are dependent on charitable donations, and almost every mosque has a *sadaka* (charity) box into which visitors put money, particularly during Friday prayers.

In many cases, mosques can barely cover the expenses and salaries of their clergy, and fundraising and expenditures by mosques are closely controlled and monitored by the government.¹¹⁴

3). MAHALLAS

“Mahalla” is a traditional term in Central Asia for an urban neighborhood with established boundaries and, usually, its own name. Mahallas were always more prevalent among the historically settled Central Asian peoples, such as the Uzbeks and Tajiks, than among traditionally nomadic peoples such as Kazakhs and Kyrgyz.

In many Central Asian cities, mahallas are still an important element of the urban fabric. The root of the word *mahalla* is the Arabic word *mahol*, which means “environment,” signaling that the mahalla is not only a bounded territory but also a place that has a specific atmosphere with a community united by certain norms, ethics, and identity.

4). ISLAMIC CHARITABLE FOUNDATIONS

Islamic charitable foundations, whose function is to collect and distribute aid (such as money, food, clothing, and medicine) are present to various degrees in several Central Asian states.

In addition to local charitable foundations, there are numerous international ones, many of which have their headquarters in the Arab world, particularly in Saudi Arabia, Qatar, and Kuwait.

¹¹⁴ Sebastien Peyrouse; Emil Nasritdinov (2021). *Engaging with Muslim Civil Society in Central Asia: Components, Approaches, and Opportunities*.

Retrieved 02.03.2023 from <https://www.usip.org/publications/2021/12/engaging-muslim-civil-society-central-asia-components-approaches-and>

In Kyrgyzstan, the main foundations based in or that receive financial support from Saudi Arabia include the Al-Wakf Al-Islamia, the World Assembly of Muslim Youth, Ehsan Khairiya, As-Salam, As-Safa, As-Salabil, Nama, and Itar-Zharkyn Zhashtar.¹¹⁵

In Kyrgyzstan, charitable foundations have built nearly seventy secular public schools and a large number of medical facilities, as well as more than twenty mini-towns for socially vulnerable families across the country.

Foundations have also undertaken projects to bring water for both drinking and irrigation to rural communities.

This social component of the work of Islamic charitable foundations has become more prominent in response to tighter government monitoring of their religious activities.

Faced with increased restrictions and surveillance, Islamic foundations have asserted their involvement with local populations by bolstering their charitable, development, and education activities.

5). JAMAATS

Jamaat is an Arabic word that describes a group and can be interpreted very broadly. Some of the jamaats with the largest number of members in Central Asia include groups of Turkish origin (e.g., Khizmet, Nurjular, and Sulaimanchiler), groups of Indo-Pakistani origin (Tablighi Jamaat), and various Salafi groups of Saudi origin.

In addition, Hizb ut-Tahrir (of Syrian origin) has developed a strong Central Asian presence. Some of these groups, such as Khizmet, Nurjular, and certain Salafi jamaats, receive foreign funding.

Others, such as Tablighi Jamaat, are financially self-reliant. One such group is Tablighi Jamaat, which organizes several kinds of events: daily *taalim* (study circle), *mashvara* (council), and three types of *gasht* (visitations) to the community.

6). ISLAMIC NGOS

Islamic NGOs may be the most diverse sector of Muslim civil society in Central Asia in terms of both status and activities.

¹¹⁵ Sebastien Peyrouse; Emil Nasritdinov (2021). *Engaging with Muslim Civil Society in Central Asia: Components, Approaches, and Opportunities*.

Retrieved 02.03.2023 from <https://www.usip.org/publications/2021/12/engaging-muslim-civil-society-central-asia-components-approaches-and>

The status of Islamic NGOs runs the gamut from official to semiofficial to underground, and organizations may be local, national, or international.

Their size and organizational structures are extremely varied, ranging from a few individuals working from their homes to offices with dozens of people. Their sources of funding are just as diverse.

Most MCSOs regard Islam as a fundamental component of the development of society and of their initiatives and activities.

A common narrative is that Islam, both as a religion and as a cultural force emphasizing justice and equality, cannot be relegated to the private sphere but must also be included in the public sphere.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 29:

1). Sebastien Peyrouse; Emil Nasritdinov (2021). *Engaging with Muslim Civil Society in Central Asia: Components, Approaches, and Opportunities*.

Retrieved 02.03.2023 from <https://www.usip.org/publications/2021/12/engaging-muslim-civil-society-central-asia-components-approaches-and>

PRACTICAL TASK 30.

CITIZEN EDUCATION AND CIVIL SOCIETY FROM BASED ON THE ISLAMIC PERSPECTIVE

This lesson is a working group with the lecturer and students. Informal communication after receiving information.

“It would surprise many people to learn that there was a concept of “civil society” of sorts in classical Islamic philosophy.

Al-Ijtima al-madani, roughly translated as “civil society” was a vision of a polity of virtue guided by belief in God and based upon values rooted in the Divine -values such as justice, equality, freedom, compassion and dignity.

The word ‘*madani*’ has something to do with word ‘*madinah*’.

This indicates that the term of civil society has the distinct meaning to the city (urban) society as against village (rural) society.

As a result, from several dictionaries we have consulted, we got impression that the term “*madinah*” does not simply refer to a geographical locus, but instead, and this is more important for our discussion, which refers to the characteristics and certain traits essential to the society.

At this point of view, it is important to note that the word urban which also means of city is closely related to the term urbane defined as polite and suave, smooth and polished in manner; courteous and affable.¹¹⁶

Main features of civil society in Islamic perspective described in Task 30.

1). *Inclusivism*

Inclusivism has actually been practiced by the *udaba* when they built their *adab*, for in addition to using the *Qur'an* and *hadith* as their most authoritative sources, they also used other sources from various cultures.

In terms of the particular meaning of humanism, there should be viewed on an outlook that treats people on humanistic basis, where it should not be considered out of the basics such as race, cast, color, position, or even religion.

2). As a result, Egalitarianism which views man to have the same position, degree and right, refers to the category of humanism.

Apart from that, the history of Islamic culture was replete with so many examples for this kind of humanism.

In line with the reason, freedom, and democracy in the Islamic notion, one of essential attributes of democracy is individual freedom to express his opinion, and the freedom of thought.

In this view, there should be any particular control in what act should be taken.

3). The freedom to express one's opinion or even to level his criticism at the ruling class can be observed quite clearly in Abu Hayyan al-Tawhidi's *Akhlaq al- Wazirayn* ¹¹⁷

During this class, we will work on constructing definitions of the main components of civil society in the Muslim world

Every student must write their definition of three selected components.

¹¹⁶ Civil Society in the Muslim World (2001). Excerpt from *MUSLIMS, DIALOGUE AND TERROR BY CHANDRA MUZAFFAR* (one of Malaysia's leading public intellectuals).

Retrieved from 02.03.2023 from

https://pria.org/knowledge_resource/1558681999_Civil%20Society%20in%20the%20Muslim%20World.pdf

¹¹⁷ Mulyadhi Kartanegara, Miftachul Huda (2016). Constructing Civil Society:

An Islamic Cultural Perspective. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 7(1), 125-135

List of components of civil society.

9. Shari'a (Islamic law);
10. Mu'amalat (Social interaction);
11. Adl (Social justice);
12. Rahma (Compassion);
13. Huquq al-ibaad (Human rights);
14. Karama (Human dignity);
15. Amana (Trust);
16. Masuliya (Responsibility).¹¹⁸

After that lecturer and students must prepare program of citizenship education in Islamic Perspective 8 topics and 8 questions for discussion.

REFERENCES FOR PRACTICAL TASK 30:

1). Civil Society in the Muslim World (2001). Excerpt from *MUSLIMS, DIALOGUE AND TERROR BY CHANDRA MUZAFFAR* (one of Malaysia's leading public intellectuals).

Retrieved from 02.03.2023 from

https://pria.org/knowledge_resource/1558681999_Civil%20Society%20in%20the%20Muslim%20World.pdf

2). Mulyadhi Kartanegara, Miftachul Huda (2016). Constructing Civil Society: An Islamic Cultural Perspective. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 7(1), 125-135

DOI: 10.5901/mjss.2016.v7n1s1p126

¹¹⁸ Kamel Essabane , Paul Vermeer and Carl Sterkens (2022). Islamic Religious Education and Citizenship Education: Their Relationship According to Practitioners of Primary Islamic Religious Education in The Netherlands. *Religions*, 13, 826.

<https://doi.org/10.3390/rel13090826>

3). Kamel Essabane , Paul Vermeer and Carl Sterkens (2022). Islamic Religious Education and Citizenship Education: Their Relationship According to Practitioners of Primary

CONCLUSIONS AND RECOMMENDATIONS:

The textbook of methodological guidelines “Social policy and social protection in the modern Muslim world” is a sourcebook for the study of the peculiarities of providing social assistance, organizing, and conducting social work.

The manual contains scientific articles, analytical reports of international organizations, and social programs that allow students to navigate the practical aspects of implementing social work tools and mechanisms.

Thus, manual textbook includes theoretical and historical knowledge and practical aspects of realization in Muslim world.

An author defined important terms of social policy in context of Islamic perspective.

Writing of reports and comparative analysis of statistic data of models - there are powerful of the development of critical and analytical thinking.

Brainstorming, methods of creative imagination, working in group helps to students to work in the teams with help of professional educator or facilitator.

Practical cases of social aid and social protection from countries of Middle East and Central Asia are described in this manual book.

The main social issues that were offered to the readers in this textbook are:

- Interactions and connections between social policy and education;
- Social programs concerning assistance and protection of vulnerable groups;
- Practical cases of social initiatives in the sphere of sustainable development;
- Peculiarities of social work in the context of Islamic Perspective;
- Directions of social protection of children, youth and families;
- Methods of empowerment and motivation of vulnerable groups;
- Strategies of the development of social sphere in Muslim countries;
- Charitable strategies in Islamic tradition.
- Agents and services in the system of social policy in the modern Muslim World.

An author of scientific work used the next methods and tools of practical work: analytical essay, tables of sociological comparative analysis, flipped class, SWOT-analysis, discussions, methods of the group decision –making, working with Indexes of economical development and well-being etc.

All materials of this textbook have sociological, historical, cultural and social and economical aspects.

During organizing of lessons with help of this manual textbook an author made recommendations.

1. Using professional data sources and analytical reports.
2. Making accent that professional state standard of social help and assistant does not contradict to Islamic ethic and vice versa.
3. Every working group can work with help of professional facilitator.
4. All methods of social policy developed in compliance with Code of Ethics of International Federation of Social Workers.

While practical studying of proposed materials students can learn main terms, definitions of tools of social policy and methods of social protection.

The main practical skills that students can receive during this course are: self-organization, analytical thinking, data-analysis, ethical behavior and standards of social work etc.

In 2023, the author of this work conducted practical assignments with students.

Methods of analyzing social programs, presentations of volunteer initiatives, and a strategic session had a positive effect on the audience of students